

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto
78 180, Wien št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Ob koncu splošne proračunske razprave

V narodni skupščini je bila snoči končana načelna razprava o državnem proračunu in je s tem v glavnem tudi politična debata. Vtis te debate ni enoten in ne dokazuje da so si govorniki bili povsem svesti novega položaja v katerem se nahaja državna politika. O hrvatskem vprašanju se je sicer slišalo mnogo mnenj, ki pa v glavnem niso prešla okvira, v katerem se je že dosedaj kretala njegova obravnava v naših parlamentarnih razpravah. Govorniki opozicije so se omejevali na to, da so podčrtavali svoje načelno stališče, v ostalem pa je bilo očividno, da gledajo na sedanji položaj kot na provizorij. Njihovo stališče napram vladi se da obeležiti kot stališče opazovalcev ki čakajo na dejanja. Zato je razumljivo, da pri vsej rezerviranosti ni bilo v njihovih govorih posebnih ostrin in da so govorniki opozicije skoraj nekako poudarjeno ločili današnjo vladno od režima dr. Milana Stojadinovića, akoravno nosi položaj ena in ista stranka sedaj kakor prej.

Zanimanje za razpravo je bilo sploh dokaj skromno. V nasprotju z izkušnjami prejšnjih parlamentarnih zasedanj, ki so običajno po vojitvah prinesla v seje mnogo živahnega zanimanja ter zlasti v začetku svojega dela polnila zbornično dvorano, je tokrat navzlic dejstvu, da je večina poslancev nova in bi človek torej pričakoval od njih še posebno poslansko vnemo, zbornica nudila le prebogostokrat sli-ko desinteresirane, skoraj prazne dvorane. Večina govornikov se je omejevala v glavnem na izražanje krajevnih pogledov in poreb, na govore, ki so mor- da zanimivi za ožji krog govornikovih prijateljev, ki pa so vodili le malo raču-na o pomenu načelne politične raz-prave in o pravem predmetu glavne proračunske debate to je o obči državni politiki. V nekem oziru je to raz-umljivo. Opozicija je v narodni skupš-čini le z majhnim delom zastopana in se drži, kakor smo že omenili, skrajno rezervirano. Večina pa je svoje naj-bojše, politično izkušene moze oddala v senat. Skoraj vsi na listi dr. Milana Stojadinovića izvoljeni poslanci, ki so istočasno senatorji, so odložili svoje poslanske mandate ter rajše ostali v gornjem domu kar na razpoložanje narodne skupščine ni bilo brez vtisa. Zbornica poslancev podzvestno obču-ti, da se provizorij, v katerem se na-hajamo, tiče tudi nje. Zato je njeno razpoložanje brez živahnosti in neka-ko mrtvo. Celo parlamentarne organi-zacije so ostale nedovršene. Klub ve-čine se do danes še ni konstituiral, ni-ma sej in bo verjetno ostal do kraja proračunske razprave neaktiven.

Položaj v narodni skupščini dovo-ljuje vladi da nemoteno in brez skrbi vrši svoje posle in se bavi s predmeti, ki tvorijo pole proračuna glavni del njenega pripravljalnega programa za normalizacijo političnih priilik in za razčiščenje poti k narodnemu sporazu-mu. Ne moti je pri tem niti sena dr. Milana Stojadinovića. O njem in njegovi politiki je opozicija rekla par krepkih besed, a med vsemi poslanci, izvoljenimi na njegovi listi, se ni na-šel niti eden, ki bi ga vzel posredno ali neposredno v obrambo. Izledele to-rej, da so prerazali pri tudi najbolj in-timni njegovi prijatelji, če se niso le potuhnil. Toda če bi tudi bilo tako, vladi iz tega ne nastajajo težkote in preden bi se mogle pojaviti iz tega kroga kaké intrige, bo menda že ore-pozno. Silen vtis je ne le v vsej naši javnosti, temveč še posebej v narodni skupščini in med ljudmi, ki so še ve-rovali v obnovo dr. Stojadinovićeve zvezde napravila pomilostitev Dr. Stojadinovića, obsojenega pod obtož-bo, da je pripravil atentat na dr. Stojadinovića. Tri leta je predsedel v Mitrovici in njegovo izvetje od vsake dosedanje amnestije se je označevalo za dokaz nenevarne pozicije bivšega predsednika vlade.

Dogodek ki ga narodna skupščina in z njo vsa javnost z velikim zani-manjem pričakuje je napovedani govor predsednika vlade g. Cvetkovića pri razpravi o proračunu notranjega ministrstva. Po splošnem mnenju bo šef vlade pri tem priliki kakor je tu-di sam izjavil nekoliko bolj konkretni-zirano smernice vladne deklaracije in obeležil neposredni delovni program svoje vlade. Od vsebine tega govora bo pač v mnogem odvisen potek na- daljnjih dogodkov in bo potem tudi opoziciji lažje opredeliti svoje stališče napram današnjemu režimu. Ni nobe-na skrivnost da dr. Maček in z njim njegovi zavezniki iz ostale opozicije pričakujejo posredno razčiščenje po-ložaja. V smislu tega pričakovanja je mogoče stvarno delo za sporazum le v o-zračju povsem nove politične situaci-je, katere nosilstvo naj bi prevzele vse skupine ki resnično predtavljajo po-litična mišljenja v našem narodu in

ROOSEVELT O DEMOKRATSKI IN TOTALITARNI VLADAVINI

„Nepremostljiv prepad med obema sistemoma — Velika prednost
demokratske vladavine pred režimi osebne vladavine“

Washington, 4. marca. a. (Reuter) Predsednik Roosevelt je imel danes o priliki 150letnice ameriškega kongresa govor, v katerem se je bavil z notranjopolitičnimi vprašanji. V začetku je podal zgodovinski razvoj kongresa z namenom poudariti prednost, ki jih uživajo Amerikanci ob demokratski obliki vladavine. Te prednosti je primerjal z življenjem onih narodov, ki žive pod režimom osebne vladavine, nato pa je nadaljeval:

Združene ameriške države kakor tudi številne druge demokratske države danes ne morejo trditi, da je naša oblika vladavine zastarela ali da bi morali imeti pred očmi vrnitev k onim sistemom vladavine, ki so se v 2000 letih pokazali, da so ne samo trninoše, pač pa tudi neustojljive. V ameriški ustavi je velik jezik med našo predstavniško demokracijo in onimi vla-

davinami, ki teže za osebnim režimom, kakršen je v zadnjih letih toliko značilen. Pomislimo v prvi vrsti na poroto. Ali je narod te države kdaj primerjal to naše blagoslovljeno pravo z gotovimi sodnimi procesi in kaznimi, ki so nedavno določevale pravico, iz mračnih stoletij ko so zasebno imovino jemali brez vsakršne odškodnine. Ali ne bi mar mi opustili svojo varnost radi one varnosti ki smo jo imeli nekoč. Pomislimo zatem na pravico zaščite pred neodgovornimi preiskavami in zaplembami ter na svobodo posvetovanja ter na pošiljanje prošnje kongresu radi po-prave storjenih krivic. Ta pravica je na vrhuncu popularnosti in je neomejena. In svoboda govora? Tudi ta ni z ničemer omejena. Njaki ni pametnega človeka, ki bi mislil da se svoboda tiska ogroža ali da jo ogrožena. Pomislimo zatem na

svobodo veroizpovedi. Mi verujemo v svo-bodo, zaježeno z ustavo, v svobodo, ki je v tesni zvezi s svobodnimi volitvami, katerih se udeležujejo vsi dni moški in svobodne ženske. To predstavlja za vas demokracijo, ustavno demokracijo. Demokratske države verujejo v svobodo in to vero izpovedujejo ter dokazujejo v prvi vrsti z izvajanjem svobodnih in litem, svo-bodnih mož in svobodnih žena.

Roosevelt je žel za svoja izvajanja vi-harno odobravanje kongresa. Listi danes objavljajo njegov govor v celoti in nae-la-šajo v svojih komentarjih da postaja pre-zident Roosevelt sprva svoj svobodni-selnosti zmerom bolj junak demokrat-skega ameriškega naroda, ki bo, zavedaje se svojih idejnih osnov, znal tudi mater-i-alno braniti svojo svobodo ter svobodo drugih narodov.

Eden: Zapadne demokracije so na straži

London, 4. marca. br. Bivši zunanji mi-nister Eden je imel snoči govor, v kate-rem je izjavil, da je minul čas, ko so se mogle mednarodne pogdbe bojkotirati in celo uničevati s pretnjami. Zapadne de-mokracije so na straži in se ne bodo dale več preplašiti.

Kolonialni problem

London, 4. marca. br. Današnje »Ti-mes« pišejo, da sta se grof Ciano in pol-kovnik Beck razgovarjala ob zadnjem obisku Ciana v Varšavi o kolonialnem problemu in pravijo med drugim: Fran-cija in Anglija nista proti sporazumni rešitvi vprašanja, kako naj se razdele ro-šitve med velikimi narodi, pač pa boste v vsakem primeru skrbeli za to, da ostanejo nedotaknjeni interesi Anglije in Franci-je. Kolonialni problem se ne sme nikoli rešiti tako, da bi mogla njegova rešitev koristiti državam, ki streme po avtarkitji. Nadalje pišejo »Times« da je ugled Fran-cije in Anglije v srednji Evropi še vedno v čislju, ker sta obe državi zaščitnici me-šanskih pravic, osebne svobode in nepr-i-stranosti sodišč.

Papež Pij XII bo kronan na trgu sv. Petra

Svečanosti bo tako lahko prisostvovala mnogo večja množica, kakor bi ji v cerkvi — Do torka bo novi papež ostal še v svojem kardinalskem stanovanju

Vatikan, 4. marca. AA (Havas) Papež Pij XII je p. e. bil ves dopoldne v svojih sobanah, ki so mu pripadale kot kardinalu državnemu tajniku. To stanovanje bo pa- pež zapustil šele v turek ko se bo pre-se-lil v papežev apartmaj. Danes je pap- sprejemal v svojem kabinetu kardinala Sprejemi se bodo nadaljevali še jutri in v ponedeljek. V turek se začne avdiencia. Takrat bo sv. oče tudi sprejel šefe vati-kan kih oddelkov.

Rim, 4. marca. AA Agencija Stefani po-roča: Izvedelo se je da slavnostno kro-nanje vrhovnega poglavarja katoliške cerk-ve ne bo v baziliki sv. Petra, ampak na balkonu za blagoslovitev množice, ki bo zbrana na trgu sv. Petra. S tem se bo spet obnovila stariodavna tradicija, ki jo bodo po dravili desetstotni vernikov, tako Italijanov kakor tujcev ki so izrazili že-ljo, da bi mogli prisostvovati tej sloves-nosti, a ne bi mogli dobiti prostora v ba-ziliki. Bazilika ima namreč prostora samo za 50 000 ljudi. Tako bo ta slovesnost ime-la še veličastnejšo in svečanejšo obliko, kakor bi jo imela v cerkvi. Sicer je pa balkon za blagoslovljanje množice zgra-jen nalašč v ta namen, sezidal ga je Bran-mante.

Vatikan, 4. marca. AA (Havas) Izvedelo se je, da bo 19. marca papež Pij XII ob-iskal kot rimski nadškof baziliko sv. Jane-za Lateranskega, ki je kakor je znano, rimska katedrala. Ob tej priliki bo novi papež prvič zapustil ozemlje vati-kanske države.

Pariz, 4. marca. o. Bivši ministrski predsednik Laval bo vodil francosko de-legacijo, ki se bo udeležila prihodnjega ne-delja kronanja novega papeža. V Rimu

pa se ne bo sestal le z vodilnimi vati-kan-skimi krogi, nego tudi z italijanskimi od-govornimi politiki. Njegova naloga bo zbrati informacije o obliki, v kateri na-merava Italija objaviti svoje zahteve na-pram Franciji.

Novi papež in italijanski veleposlanik

Rim, 4. marca. AA Agencija Stefani po-roča: Včeraj, ko je sv. oče Pij XII odha-jal v sprejedu v sikstinsko kapelo, kjer so se mu tretjič poklonili kardinali, se od-igrala zanimiva epizoda. V trenutku, ko e spri-vod šel skozi prvi hodnik, je sv. oče opazil italijanskega veleposlanika pri sv. stolici g. Pignattija, ki je klečal ob strani. Papež se je ustavil ter veiel diplo-matu, naj stopi bliže. Ko se je veleposlanik pripravljal, da znova poklekne in poljubi sv. očetu prstan ga je papež dvignil in se z njim prisrčno rokoval.

Vsi navzočni so v tej gesti videli dokaz velikega prijateljstva ki veže sv. stolico z italijansko državo. Nihče iz papeškega dvo-ra še ne pomeni, da bi se bil kdaj, kateri papež ustavil pri takšnem sprejedu v si-kstinsko kapelo. Včerašnja prireda bo biva zgodovinsko vrednost in pomen, ki ga ni treba posebej poudarjati.

Čestitke naše vlade

Beograd, 4. marca. AA. Predsednik mi-nistrskega sveta Dragiša Cvetković je v imenu kr. vlade postal brozjavne čestitke državnemu tajniku pri sv. stolici o pri-liki izvolitve sv. očeta Pija XII. Brzojavno čestitko je poslal tudi zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković.

Incident v Pištjanjih

Angleški listi poročajo o resnih spopadih, iz Prage pa te vesti odločno demantirajo

London, 4. marca. O Listi objavljajo da-nes obširna poročila o namenovski državni krizi na Češkoslovaškem ki je nastala spri-čo incidentov v Pištjanjih. »Daily Mail« po-roča da je prišlo tam do spopada med pri-staš Hlinkove garde in češkoslovaško vojsko. Hlinkova garda je navahala na židov-ske lokale in jih prišla pleniti. Kakor pravi list je bila na pomoč poslana češkoslo-vaška vojska, ki je trgovske lokale zašči-tila in Hlinkove gardiste prepodila iz njih. Drugi povod za spor je bil škofovski od-lok, s katerim je bilo katoliških duhovni-kom prepovedano nošenje krovov Hlinko-ve garde. Ker se pištjanski kanlan dr. Ro-hovec temu odloku ni uklonil, ga je škof razrešil njegovih dolžnosti, kar je povzro-

katerih sodelovanje pri vodstvu drža-ve bi naj omogočilo objektivno izved-bo vsega onega posla, ki naj iz našega parlamenta napravi nemotvorjeni obraz narodne volje. Znano je in, ako se ne varamo, tudi priznано, da je pristojn reševanju našega notranjega vpraša-nja in s tem h konsolidaciji naše drža-ve mogoče samo skozi vrata nove narodne skupščine. Iz tega dejstva na sledijo tudi gotovi časovni roki, ki se jih da tem manj odlagati, čim bolj smo preorilani, da hrvatsko vpraša-nje in z njim problem dokončne ure-ditve naše države ne trpija nobenega odlašanja.

Narodna skupščina je odobrila pro-račun v načelu z 281 glasovi. Opozici-ja se dosledno svojem taktičnemu notranjemu glasovanju ni udeležila. G. Milen Stojadinović z nekaterimi svojimi prijatelji se je absentiral, in je menda s tem storil vladi večjo uslu-go nego sebi.

čilo bučne demonstracije Hlinkovih gardi-stov.

Incidenti so vzbudili veliko vznemirjenje v Pragi. Ministrski predsednik Beran je zahteval, naj da slovaška vlada vsa potreb-na jamstva, da se taki incidenti v bodoče ne bodo več ponovili.

Praga, 4. marca. h. Nekateri angleški in za njimi tudi nekateri drugi listi so pri-nesli davi alarmantne vesti o izgreduh in nemirih ki naj bi se bili včeraj zgodili na Slovaškem. Vse te vesti se z uradnega me-sta odločno demantirajo in tudi res ni v Pragi o njih ničesar znanega. Do manjšega incidenta je prišlo edino v Pištjanjih. Tam so Hlinkovi gardisti priredili demonstraci-je, ker je škof odstavil nekake tamošnje ega duhovnika ki je kljub izdani opre-veš se dalje nastopal v uniformi Hlinkove garde. Pri demonstracijah je bilo razbitih tudi nekaj šip na čeških in židovskih lokalih, vendar pa ni bil prekršen okvir občit-nih demonstracij kakor se dogajajo po vsem svetu. Nerešene so tudi vesti, da bi bilo moralo nastopiti vojaštvo.

Prvi letniki učiteljske zaprti

Praga, 4. marca. h. Ker ima ministrstvo za prosveto na razpolago okoli 9 000 učiteljskih kandidatov, ki še niso nastavlje-ni, je odredilo da se jeseni ne otvorijo prvi letniki učiteljske in zato tudi ne bo izpitov za sorojem v prvi letnik. Prav ta-ko bodo ustavljena predavanja na peda-goški akademiji v Pragi.

General Gajda pri prezidentu republike

Praga, 4. marca. w. Včeraj je sprejel predsednik republike Hacha v avdienci vo-ditelja češkoslovaških fašistov bivšega ge-nerala Gajda. V političnih krogih h tolačijo to avdienco kot znamenje skrajnje reha-bilitacije generala Gajda.

Rumunski obisk v Varšavi

Navdušen sprejem rumunskega zunanjega ministra Gafencu — Poljsko posredovanje med Rumunijo in Madžarsko

Varšava, 4. marca. a. Danes je prišel v Varšavo rumunski zunanji min-ster Gafencu. Na postaji so ga sprejeli zunanji minister Beck, njegov namestnik Sembek, rumunski poslanik Franasovici in člani poslaništva šef protokola Lubienski in dru-gi višji uradniki poljskega zunanjega mi-nistrstva, varšavski vojvoda Jaroszewicz, varšavski župan in mnogo novinarjev. Z istim vlakom je prišel tudi poljski posla-nik v Bukaresti Raczinski. Gafencu je ta-ko po svojem prihodu opravil protokolarn-e obiske pri zunanjem ministru Becku pri predsedniku vlade Skladkowskem in pri maršalu Rydz-Smiglyju. Nato je položil v navzočnosti zastopnikov civilnih in vo-jaskih oblasti vence na grob poljskega Ne-znanega junaka, opoldne pa mu je varšav-ski župan priredil v Beli palači obed, ki so se ga udeležili tudi Beck, rumunski posla-nik Franasovici državni podtajnik zuna-njega ministrstva Sembek in druge odlič-ne osebnosti.

Gafencu obisk je predmet velike pozor-nosti poljskih listov, ki vsi brez izjeme naglašajo pomen sestanka med Gafencom

in Beckom. Listi tudi podčrtavajo, da bo ta sestanek še bolj okrepil tradicionalne zveze med Rumunjo in Poljsko.

»Dobri Vječore« piše med drugim, da je izmenjava misli o gospodarskih vpraša-njih tem bolj pereča, ker so danes gospo-darska vprašanja čedalje bolj v zvezi s političnimi. List podčrtava da imata Poljs-ka in Rumunija skupno mejo, in skoraj cneke potrebe in interese, zato bo vse to olajšalo razgovore med obema državniko-ma.

»Kurier Codzienie« ugotavlja, da so »oči Evrope v zadnjih tednih obrnjene v Varšavo«. Poljska je postala važen činitelj v vzhodni Evropi in se nobeno vprašanje v tem delu Evrope ne more urediti brez nje. Sodelovanje med Poljsko in Rumunijo je eno izmed glavnih točk rumunske zunan-je politike. Gafencu je prežukšen prijatelj Poljske in bo njegov sedanji obisk le še okrepil rodovito sodelovanje med obema državama.

Uradna »Gazeta Polska« piše, da bo poljska vlada posredovala za sklenitev spo-razuma med Madžarsko in Rumunijo.

Premirje ali boj

Ako republikanci ne bodo brezpogojno kapitulirali, bo Franco že v kratkem pričel odločno ofenzivo

Berlin, 4. marca. h. Vesti po katerih so se republikanci v Madridu odločili da se bodo še nadalje upirali, so izzvale v Ber-linu presenečenje ker so računali po fran-coskem in angleškem priznanju Francove vlade s predajo brez vsakega boja. Listi objavljajo tudi vesti s senzacionalnimi na-slovi: »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da je general Aranda, ki je bil imenovan zaradi svojih zaslug za divizijskega ge-ne-rala, izjavil v razgovoru z zastopniki listov, da se bodo republikanci še nadalje upirali, ker ne morejo iti nazaj in preklcati ob-ljub, ki so jih dajali svojim lastnim lju-dem.

Francov ultimatum

Pariz, 4. marca. w. Kakor poročajo fran-coski listi, med njimi tudi »Petit Parisien«, pričakujejo v prihodnjih dneh novo ofen-zivo generala Francu proti Madridu. Vse priprave zanjo so že končane vendar pa bo general Franco v zadnjem trenutku sporočil vodstvu republikanske vojske ul-timat za predajo.

Maršal Petain nastopi prihodnji teden

Pariz, 4. marca. w. »Petit Parisien« po-trjuje, da bo maršal Petain bržkone pre-vzel svoje poslaniške posle v Burgozu pri-hodnji teden. Do tega časa bodo določene vse podrobnosti za predajo njegovih akreditivnih pisem pri Francovi vladi. obenem pa bo določeni tudi njegov štab. Zunanji minister Francove vlade general Jordana je izrazil v nekem intervjuju svoje za-dovoljstvo nad imenovanjem maršala Pe-tain-a za poslanika v Burgozu ter je poudaril, da je zbudilo med španskim prebivalstvom izredno ugoden vtis.

Novi španski veleposlanik v Parizu

Burgos, 4. marca. h. Francova vlada je imenovala župana v Bilbau, Josea Felixa Lequerico, za svojega poslanika v Parizu, kjer je že zaprosila za agroman,

Gandhijeva dosmrtna stavka

Veliko vznemirjenje po vsej Indiji — Tridnevno žalo-vanje v vseindskem kongresu

Bombay, 4. marca. o. V Indiji je pri silnim vtisom protestne gladovne stavke Mahatme Gandhija. Gandh. se je zapl v mahnito temno sobico, v kateri ima le žim-nico in ničesar drugega. Izjavil je da se bo postil, dokler vlada dežele Radžkoti Takor Sahib ne bo ponu-til in izpolnil svoje ob-ljube za izvedbo demokrat-kih reform. V Radžkoti je namreč položaj panjev nezno-sen.

Včeraj je Gandhi prejel od Takora Sa-hiba pismo, v katerem mu sporoča da tre-nutno še ne more izpolniti svoje obljube, kakor zahteva Gandhi, da pa besede nika-kor ne namerava prelomiti. Gandhi na je svojemu tajniku naročil, naj mu snlohe ne odgovori. Dve uri nato se je pričel positi. Svoji ženi, ki je še vedno v zaporu je po-slal pismo, čigar vsebina pa ni znana. Po-poldne so Gandhija zdravstveni ponovno pregledali. Še včeraj so izrazili bojazni, da bo umrl, ker se je v tako visoki starosti odločil za gladovno stavko, danes pa pra-vi njihov buliten, da je Gandhijev zdrav-stveno stanje v splošnem dobro.

V znamenju solidarnosti z Gandhijem so v kongresu v Bumbayu proglasili tridnevno žalost Borza za volno je zanrla. Po drugih mestih so zaprti vsi trgovski lokali. Indici zapuščajo delo in odhajajo v svetlišča da bi molili za svojoega voditelja. Povsod se je pričela velika akcija da bi se spor po-ravnal. Vodstvo indijskega narodnega po-kreta je poslalo tudi angleškemu podkraľu Indije brzojavko, v kateri so ga pozvali, naj posreduje pri vladarju Radžkoti, da bi izpolnil svoje obljube v smislu Gandhije-vih zahtev.

Po izkustvih utemeljeno je izmo mnenje, da so

„JUTROVI“ mali oglasi
najuspešnejši posredovalnica za vse!

Danes 452 ponudb in
povpraševanj.

Skupščina je proračun v načelu sprejela

V odsotnosti opozicije je načelno glasovalo za proračun 281 poslancev — Dr. Stojadinović ni glasoval za proračun ki ga je izdelal še on sam

Beograd, 4. marca. p. Narodna skupščina je danes zaključila načelno razpravo o proračunu. Dopoldne in popoldne so se zvrstili še zadnji govorniki iz Crne gore. Zvečer pa je bilo še načelno glasovanje o proračunu. Današnja seja je potekala precej monotono, le pri govoru opozicijskega poslana Jovovića, ki je nastopil zelo teretno, je bilo nekaj bolj zanimivih scen. V ponedeljek bo narodna skupščina pričela podrobno razpravljati o proračunih posameznih ministrstev.

Današnja seja se je pričela kmalu po 9. Pred prehodom na dnevni red je bila skupščina obveščena, da je vojni minister predložil v odobritev konvencijo z Albanijo o civilnem letalskem prometu. Konvencija je bila sklenjena sredci aprila preteklega leta v Tirani; sprožil jo bo odobor za mednarodne sporazume.

Proračunska debata se je danes nadaljevala z govorom opozicijskega poslana Trpka Žugića. Govornik je poudaril, da je sedanja vlada državnim proračunom podedovala od vlade dr. Stojadinovića. Zato je težko ločiti, koliko gre od kritike proračuna še na račun prejšnje in koliko na račun sedanje vlade. Stojadinovičev režim je vsa svoja dejanja utemeljeval s tako zvanimi gospodarskimi interesi. Če bi vlada dr. Stojadinovića ne bila padla zaradi značnega demisijskega pisma petih njenih članov, bi jo slej ali prej pripravile do padca njene finančno-politične napake. Jasno je, da v takem nezdravem stanju ni mogoče pripraviti zdravega proračuna. Nato je posl. Žugić govoril o notranjem političnem položaju in predvsem o hrvaškem vprašanju. Podrobno je razvil historiat političnih borb od osvoboditve do danes. Poudaril je, da se smatra za dobrega Jugoslovca, da pa je dosednji sistem v državi samo še bolj razplamtel plemske strasti, tako da je nujno potrebno pripraviti teren za bratski sporazum.

Posl. dr. Đorđić Marković (JRZ) je pozdravil vladno deklaracijo in posebej besede o sporazumu; izrazil je priznanje dr. Mačku, ki je za državno edinstvo. Označil

je za samoumevnost, da mora vlada dobiti pooblastilo za politične zakone.

Posl. Pavle Jovović, opozicionalec iz Crne gore, je v svojem govoru omenil 20-letnico uedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Do zedinjenja je prišlo po velikih naporih vsega naroda po siljajnih zmagah narodne vojske. Nihče naše svobode ni dražje plačal od nas samih. Nato je govoril o političnem položaju v državi in ostro kritiziral režim dr. Stojadinovića. Obširno je govoril o potrebi sporazuma s Hrvati. Ostali del govora je posvetil prilikam v Črni gori.

Zaradi osebnih pojasnil sta takoj nato govorila vladna poslanka Joca Georgijević in Branko Abramović; na njune pripombe je Jovović kratko repliciral.

Poslednja sta na dopoldanski seji skupščine govorila še oba poslanka dr. Mladen Milošević in Milan Djekić, ki pripadata JRZ.

Na popoldanski seji je kot zadnji govoril poročevalec večine posl. Gabrovšek. Pozornost je zbudil, ko je med drugim izjavil: »Govorniki opozicijskih skupin so menili, da je neobhodno potrebno, da se za predhodna dela za sporazum izda nov volilni zakon. Smatram, da so nove volitve neuporabne, ker Hrvatje ne bi nikdar več dobili toliko glasov kakor so jih tokrat.«

Takoj po govoru posl. Gabrovške je skupščina prešla h glasovanju. Opozicijski poslanci so pred glasovanjem zapustili dvorano. Tik pred 19 uro je bil razglašen rezultat glasovanja. Za proračun je glasovalo 281 narodnih poslancev. Razen opozicije, ki je bila odsotna, za proračun poleg drugih niso glasovali bivši ministri predsednik dr. Milan Stojadinović ter bivši ministri Stošović, Đura Janković, Stanković in še nekateri. Demetrovičeva skupina JRZ je vsa glasovala za proračun.

Prihodnja seja narodne skupščine bo v ponedeljek. Na dnevnem redu bo prvih šest poslavljaj proračuna do vključno prvoletnega ministrstva.

Jugoslovenski gasilski kongres v Ljubljani

Kongres bo od 13. do 15. avgusta in bo združen s proslavo 20 letnice skupne slovenske gasilske organizacije

Komaj šest tednov po velikem sokolskem pokrajinskem zletu bomo imeli letos v Ljubljani drugo mogočno prireditev, državni kongres naših gasilcev. Prireja ga Jugoslovenski gasilski zvez, vse priprave pa vodi gasilski zvezdica za dravsko pravno, ki bo s tem kongresom obenem proslavila svoj 20letni jubilej. Letos poteče namreč 20 let, kar so se slovenske gasilske družine združile v enotno organizacijo in si v Ljubljani osnovala takratno Jugoslovansko gasilsko zvezo. Kongres se bo začel v nedeljo 13. avgusta, svoj višek pa bo dosegel na praznik 15. avgusta. S tem dnem bo obenem zaključen.

Gasilstvo spada brez dvoma med naše najpomembnejše altruistične organizacije. Njegova osnovna misel je označena že v znanem geslu »Bliznjemu na pomoč«. V naših krajih je bilo že pred vojno močno razširjeno, še bolj se je razmahnilo potem v svobodni državi. Skoro lahko rečemo, da je po svoji organizaciji že na vsi, a tudi v tehničnem pogledu se smotno izpopolnjuje, kolikor pač to omogočajo naša omejena denarna sredstva. Največji trijumf pa je doživelo naše gasilstvo s tem, da je postalo matica za razvoj gasilstva v vsej

Jugoslaviji in da je v glavnem njegova služba, ako sta se gasilska ideja in gasilska organizacija razširili v vse pokrajine države. Zato je pač čisto v redu, ako proslavlja jubilej gasilstva v Sloveniji vse jugoslovansko gasilstvo.

Tesna povezanost gasilstva z življenjem našega ljudstva nam pojasnjuje, zakaj je gasilstvo kljub vsem peripetijam, ki jih je doživelo, vendar le v bistvu ostalo splošno narodna organizacija. Tak značaj bo, o tem smo trdno prepričani, nosil tudi letošnji vsedržavni kongres, na katerem bodo slovenski gasilci roko v roki s hrvaškimi in srbskimi tovariši pokazali svoj razvoj, svoj napredek in svojo pripravljenost v vseh panogah odredjenega jim udeleževanja. Na kongresu bodo posebne gasilske tekme, nastopil bo na njem gasilski naraščaj, a tudi odrasli gasilci sami se bodo postavili s skupnimi prostimi vajami. Razume se, da bo tudi več učinkovitih vzornih nastopov, ki bodo predložili pripravljenost gasilcev ob raznih nesrečah in nevarnostih. Lepa zunanja manifestacija bo zlasti slavnostni sprejem vseh gasilskih odredov, ki se bodo zbrali v Ljubljani.

Židi ne dobe svoje države

Na palestinski konferenci je bila podana izjava, da ustanovitev židovske države ne prihaja v poštev

London, 4. marca. d. Palestinska konferenca je zapustila dosedanja linija paralelno tekočih pogajanj z Arabci in židi. Uradne angleško-židovske seje so bile ustavljene, pogajanja z Arabci pa se nadaljujejo. Vedno bolj postaja očito, da hoče londonska vlada za vsako ceno zaključiti konferenco z uspehom in to predvsem pod vitsom ogroženega položaja v Palestini in vedno močnejšega pritiska, ki ga izvršujejo vse arabske države in tudi indijske države na angleško vlado.

V zaupnih razgovorih z Arabci so angleški delegati prvič podali oficiole izjavo, da ustvaritev židovske narodne države sploh ne prihaja v poštev, in da Balfourjeve izjave nikakor ni tolmačiti v smislu židovske samostojne državnosti. S tem so angleški uradni krogi prvič tolmačili Balfourjevo izjavo v omejenem smislu.

V merodajnih krogih zatrjujejo, da so na seji ožjega angleško-arabskega odbora že podrobno in stvarno razpravljali o angleških predlogih za ureditev palestinskega vprašanja. Pogajanja z Arabci se nadaljujejo.

Krst nove ladje vojne mornarice

Bruselj, 4. marca. AA. Ob 14.30 so spustili v ladjedelnici v Hekem pri Anversu v morje petrolejsko ladjo »Perun«, zgrajeno za jugoslovansko vojno mornarico. Navzočni so bili zastopnik jugoslovanskega ministra admirala Poli in njegova soproga, ki je bila botrica novi ladji, zatem dr. Branko Lazarević, jugoslovanski poslanec v Bruslju, osebe jugoslovanskega poslanstva, poročnik vojne ladje Prisan, ki spremlja admirala Polića, major Pulkov, ki zadnje mesece nadzoruje graditev »Perun«, dveh vlačilcev in dveh patrolnih ladij. Poleg tega so bili navzočni tudi vsi jugoslovanski konzuli v Belgiji, od belgijske strani pa generalni ravnatelj ladjedel-

nice De Voz, guverner Anversa, šef belgijskega letalstva general Pluvier ter mnoge druge ugledne osebnosti. Svečanosti so se udeležili tudi zastopniki jugoslovanskih delavcev v Belgiji. Preden so ladjo »Perun« spustili v morje, je bil prirejen banket, na katerem se je poslanik Branko Lazarević zahvalil generalnemu ravnatelju ladjedelnice ter nazdravil belgijskemu kralju.

Knez namestnik bo govoril po radiu v Ameriko

Beograd, 4. marca. p. Nj. Vis. knez namestnik Pavle bo jutri zvečer ob priliki otvoritve newyorške svetovne razstave govoril po radiu v prekooceanski emisiji. Emisija se bo pričela ob 19.30.

Beležke

Nadškof dr. Stepinac o izvolitvi Pija XII.

Zagrebski nadškof dr. Stepinac je sprejel novinarje, ki so ga prosili za izjavo o izvolitvi papeža Pija XII. Nadškof jim je dejal:

»Bom zelo kratek. V izvolitvi papeža se očitno vidi prst božji. Izvolitev ni mogla biti srečnejša. Mi se zato zahvaljujemo Bogu iz dna svojih duš. To je vse, kar vam morem povedati in mislim, da je to dovolj.«

O odgovornosti

Splitška »Novo doba« objavlja uvodnik o politični odgovornosti. Najprej pravi, da je v poslednjem času postala že prava metoda odklanjanje politične odgovornosti za storjena dela, nato pa nadaljuje:

»O tem poglavju bo mogoče še obširno razpravljati, kadar se bodo prilike uredile. Javno mnenje je stvarno še vedno glavni čimbel, katerega se boje ljudje, ki so na odgovornih mestih. Pretekli režimi so potisnili javno mnenje skoraj popolnoma na stran. Kljub temu pa je pazljivo spremljalo vsa njihova dela in si dobro zapomnilo, kdo je odgovoren. Napovedan je novi tiskovni zakon. Solidni novinarji se niso nikdar branili odgovornosti. Zanjih deset let pa so bili postavljeni pod nemogoč režim, ki jih je ovrnil na vseh poljih pri izvrševanju njihovih življenjskega poklica. Pri tem so najtežje občutili dejstvo, da so bili izveti iz kompetence sodišče in da ni bila mogoča nobena pritožba proti ukrepom cenzure. Novinarji zahtevajo da po novem tiskovnem zakonu zopet odloča sodišče, kjer bodo lahko zagovarjali svoja dela kakor vsak drug državljani.«

Načela slovenskega dela Jugorasa

»Slovenski delavci«, slovensko glasilo Jugorasa, objavlja uvodnik, v katerem pravi, da se bo ravnal Jugorasa v Sloveniji po »zgledu španskih mučencev«. Kajti njegova borba je v bistvu »ista z borbo zmagovalnega španskega naroda. Samo tako razvidna ni in ne tako izrazita. Zato v njej ni mučencev s krvjo. Napak pa bi bilo misliti, da se od nas ne zahteva pripravljenosti na žrtve in samih žrtev. Zgled španskega naroda in njegovih mučencev za vero in socialno pravičnost nam je in naj nam ostane kot bodril, da v borbi za pravično stvar ne omagamo. Iz prelite krvi španskih mučencev naj zraste nov, lepši, srečnejši svet. Mi bomo njegovi pionirji!« V drugem ideološkem članku se izreka »Slovenski delavec« za omejitve svobode in demokracije. »Mi se ne bojimo povedati, da smo zaradi sožitja človeške skupnosti za utesnitve svobode, omejitve demokracije in omejitve voditeljev. Čim bolj se bodo narodi odrekli svoji svobodi, tem bolj bo zmagovala prava urejena splošna svoboda, demokracija in pravičnost. Harmonija družbe, pravi red v njej, pravična razdelitev vseh dobrin more brezopojno rasti samo ob tako utesnjeni svobodi, omejeni demokraciji, omejenih voditeljih.«

Neprijetna vprašanja

»Delavska pravica«, glasilo krščanskih socialistov, vprašuje v članku »Kaj pa sedaj svoje prijatelje v zeleni Zvezi združenih delavcev, kaj mislijo storiiti po polni zamisli o vstostmerjenju vseh delavskih strokovnih organizacij v okviru Jugorasa. Kakor je znano, se je Zveza združenih delavcev baš zato fuzionirala z Jugoraso, da bi ona bila ta edino dovoljena delavska organizacija v Sloveniji. Dobil bi v svoje roke tudi upravo vseh socialnih institucij pri nas. S padcem dr. Stojadinovičevega režima so padle med drugimi načrti v vodo tudi zasnove o enotni delavski organizaciji. »Delavska pravica« nato nadaljuje:

»Z nepetostjo smo pričakovali izredni občni zbor, ki so ga sklicali voditelji Zveze združenih delavcev po fuziji z Jugoraso. Sedaj pa čitamo, da je bil ta izredni občni zbor iz tehničnih razlogov nenadoma preložen. Vdovalec Zveze združenih delavcev bo sedaj najbrže poskušala obeti kako novo obleko. Morda slovensko središče v Ljubljani, čeprav so si izbrali za svojo centralo Beograd. Morda katoliško, ali pa celo svobodno delavsko, najsi so pri pravljali v Sloveniji enotno delavsko organizacijo in likvidacijo svobodnih delavskih organizacij. Pa jim to ne bo pomagalo. Pripravljali so grob svobodnim delavskim organizacijam. V ta grob pa jih bo položil sedaj slovensko delavstvo samo. Radovalni smo, kaj bo dejala sedaj slovenska katoliška skupnost.«

Pogojni izpust skupine političnih obsojencev

Beogradska »Politika« poroča iz Zagreba, da je prišlo v soboto iz Lepoglave v Zagreb 17 hrvaških političnih obsojencev, ki so bili pogojno izpuščeni. »Opuščeni so imeli pravico do pogojne izpustitve že za časa Stojadinovičevega režima, ki pa jih ni hotel izpustiti na svobodo. Izpustitev teh ljudi iz kaznilnice v Lepoglavi povsem odgovarja predpisom zakona in predstavlja samo pravično izvajanje zakonov.«

Aretacije duhovnikov na Poljskem

Poljske oblasti nadaljujejo z aretacijami ukrajinskih separatistov. Zadnje dni so bile posebno številne aretacije ukrajinskih duhovnikov, katerim očitajo, da so nosilci ukrajinskih zahtev. Samo v tarnopolskem vojvodstvu so v zadnjih dneh zaprli 159 ukrajinskih duhovnikov. Vsega skupaj je sedaj v zaporih že okoli 800 ukrajinskih duhovnikov, deloma pravoslavni, po večini pa katoliški. Ponekod je prišlo vnovič tudi do krvavih spopadov med poljsko policijo in orožništvom ter ukrajinskimi prebivalstvom. V Lvovu pripravljajo poljske oblasti velenizidajniški proces proti ukrajinskemu voditeljem Palejevu, Kizmiru in Rohatinskemu.

Iz prometne službe

Beograd, 4. marca. p. V železniški službi so bili premeščeni: inspektor Franc Rožman in kontrolorja Ferdinand Žižek in Rudolf Likar iz Maribora k prometno-komercialnemu oddelku ljubljanske direkcije, kontrolorja Viktor Veber iz Kraljeva-Pregla v Kamnik in Franc Janežič iz Ribnice na Pragersko.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

Do nad vse važno vprašanje zanima očitno vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zasluženosti, dolgotrajni hripavosti in tripi, a doslej še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe pri nas POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI izpod peresa gosp. dr. med. Gutmanna. — Treba je pisati samo karto (frankirano z 2 din) s točnim naslovom na: PUHLMANN & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a. Odobreno od min. soc. pol. sanitetske oddeljenje B. br. 2416 od 12. XII. 1938

Vpoklici v Italiji

Predčasni vpoklic rednega rekrutnega letnika 1918-19 in onih rekrutov letnikov 1914 do 1916, ki jim je bila dovoljena odgoditev vojaškega službovanja

Rim, 4. marca. d. Včeraj popoldne so bili nalepljeni po vseh ulicah Rima lepaki o vpoklicu letnikov 1918 in 1919. Z istim vpoklicnim poveljem so bili poklicani v vojske vsi oni pripadniki letnikov 1914, 1915 in 1916, ki jim je bila iz privatnih ali studijskih razlogov dovoljena odložitev vojaškega službovanja.

V uradnih rimskih krogih izjavljajo, da so vsi zaključki, ki jih nekateri izvajajo zaradi teh vpoklicev, pretirani, ker gre za popolnoma normalno poklicno povelje, ki se izvrši dvakrat na leto.

London, 4. marca. d. V londonskih uradnih krogih izjavljajo da nimajo nikakega potrdila, da bi bilo v Italiji z vpoklicem letnikov 1915 do 1919 mobiliziranih milijon mož. Vpoklic letnika 1918/19 k vojaškemu vezbanju bi se tako in tako moral letos

izvršiti. V avtoritativnih krogih naglašajo, da je italijanska vlada vpoklicala letnik 1918 in rekrute prvih štirih mesecev letnika 1919. Gre za popolnoma normalno postopanje in prihajajo v poštev samo sveži rekruti. Da sta bila vpoklicana del letnika 1919, kakor tudi letnik 1918, je iskati razloga v tem, da je letnik 1918, kakor v večini drugih evropskih držav, tudi v Italiji zelo slab, ker je število rojstev v zadnjem vojnem letu zelo padlo. Razen tega so bili vpoklicani zdravniško za nespo. sobne spoznani in oni pripadniki letnika 1915, ki bodisi iz kakršnegakoli vzroka dosedaj še niso absolvirali svoje vojaške službe. Letnik 1917 je sedaj pod orožjem in bo v kratkem odpušen. Znova niso bili vpoklicani nobeni že izveščani letniki.

Državno prvenstvo v alpski kombinaciji

V prvem delu kombinacije, v smuku, je presenetljivo zmagal Mariborčan Cizelj

Ribnica na Pohorju, 4. marca

Prvič v zgodovini našega smučarstva se je vršilo državno prvenstvo v alpski kombinaciji na Pohorju. Prireditelj, ki se je pričel danes s smukom in se bo jutri nadaljevala s slalomom, je organiziral Mariborski zimsko športni podzavez, ki je zastavil vse sile, da se bo letošnje tekmovalce spremenilo v lepo manifestacijo smučarskega športa. Tekme se vrše na krasnih smučiščih v okolici Seniorjevega doma, ki čedalje bolj postaja središče smučarstva na severni meji. Glavni stan funkcionarjev in tekmovalcev je v Seniorjevem domu, odkoder je do tekmovalne proge le četrt ure. Tekmovalci so že nekaj časa pridno vezbali na Lenarčičevi progi, ki je določena za tekmovalce za državno prvenstvo.

V petek zvečer so se zbrali zastopniki klubov, ki so prijavili svoje tekmovalce, k žrebanju, za katerega je med tekmovalci vladalo razumljivo zanimanje. Najprej je funkcionarje in tekmovalce pozdravil predsednik MZSP g. Gnus, nato pa je tehnični referent Kortnerič po razglasitvi žreba tolmačil progo. Za tekmovalce se je prijavilo 60 tekmovalcev, od katerih je danes v smuku nastopilo 58.

Proga

Kakor že omenjeno, je bila tekma v smuku na inž. Lenarčičevi progi s startom pod Jezerskim vrhom. Od starta je proga vodila v kratkih kristijanah do odprtega travnika in prišla do zelo strmega in zaledenega predela, kjer je nad polovico tekmovalcev padlo, med njimi od favoritov Jeseničan Znidar tako hudo, da je moral odstopiti. Zatem je sledil nekoliko položnejši del, ki pa zaradi valovitega sveta nikakor ni bil lahek in je zahteval od tekmovalcev veliko izdržljivost v nogah. Sledil je drugi najtežji del, ki je vodil skozi bukov gozd, razen tega pa je bil zelo strm in poledenel. Tu sta med drugim padla tudi Voller in Zvan in izgubila diagonale sekund, ki jih nista mogla več nadoknaditi. Tretji del proge je vodil preko precej ravnega travnika, pri čemer je prišla do izrazita dobra maža. Nato je bila krajša strma preseka, ki se je končala s travnikom, na katerem je bil cilj. Tekmovalci so skozi cilj prismočali s polno brzino, morali pa so se naglo zaustaviti, ker se je takoj nato začel gozd. Tudi tu je bilo precej padcev. Proga je bila dolga 3 km z višinsko razliko 400 m. Bila je torej razmeroma kratka, a zelo težka. Posebne preglavice je povzročal led, ki je bil skoraj na vsej progi. Kljub temu so jo Gorenjci pohvalili, češ, da popolnoma ustreza prireditvi, kot je državno prvenstvo.

Start je bil točno ob 9. Po sklepu sodniškega zbora je najprej startala druga kategorija. Organizacija je bila brezhibna. Start in cilj sta bila zvezana telefonično med seboj. Vsa prireditelj je trajala 2 uri.

Rezultati so bili naslednji:

1. Marin Cizelj (SPD Maribor) 3:51, 2. Hubert Heim (Skala) 3:56, 3. Stanko Kob-

Prvo enako tekmovalce dam

V smuku je zmagala Erika Heim

Jesenice, 4. marca

Ob krasnem vremenu in v zelo ugodnih snežnih razmerah je bilo danes prvo tekmovalce za državno smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah za dame na planini Rožca. Za tekmovalce se je prijavilo 12 dam, manjkala pa je resna konkurentka Alojzija Pračkova, ki je obbolela. Od tekmovalk je morala Čermičeva odstopiti, ker si je zlomila smučko. Obe prvi dve mesti sta pripadli jeseniški Skali. Prva je bila Erika Heimova, ki je sicer prvi del proge presmucala slabo, druga pa tako odlično, da je svojo najnevarnejšo konkurentko Stolzerevo prehitela za nekaj sekund. Proga je bila dolga 1300 metrov, višinska razlika je znašala 300 metrov. Tekmovalce se je pričelo že ob 13. Rezultati so bili naslednji:

1. Heim Erika (Skala) 2:27,4, 2. Stolzereva Pavlina (Skala) 2:41,6, 3. Tausig Vida (Ljubljana) 3:05,8, 4. Čajič-Ilić Danica (Beograd) 3:35, 4. dr. Popović Olga (Beograd) 3:37,6, 5. Auersperg Tatjana (Dovje-Mojstrana) 3:54, 6. Ažman Marjana (Poljana-Kranj) 3:59.

Jutri ob 11. se tekmovalce nadaljuje in sicer v slalomu. Tekmovalke sta trenirala oba internacionalca Tone Dečman in Ciril Praček.

Vremenska napoved

Zemunska: V glavnem jasno in hladno. Jutranja megla v dolinah in kotlinah. Dunajska: Jasno, porast temperature, podnevi milo vreme.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zapustila nas je za večno predobra soproga, mati, stara mati, sestra, teta, tašča, gospa

Marija Herzmansky roj. ŠTRUBELJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo 6. marca 1939 ob 14. uri izpred hiše žalosti Večna pot št. 59 na pokopališče Sv. Križa, kjer jo položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. Sv. maša zadušnica se bo brala dne 7. t. m. ob pol 8. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Zalujoče rodbine:

HERZMANSKY, ŠTRUBELJ, KAISER, SKALE, KOVAČ, PRINČIČ, ŠTRBAN ter ostalo sorodstvo.

Pol stoletja „Pravnika“

Zgodovina društva in priprave za proslavo

Letos praznujejo naši pravniki 50-letnico svojega marljivega društva »Pravnika«. Društvo je bilo ustanovljeno v dobi, ko ustanovitve ni bila le zasebna stvar prizadejanih pravnih krogov, marveč splošnega narodnega pomena. Upoštevati je, da so tudi slovenski pravniki tistih časov tičali v sponah nemstva. To kaže dejstvo, da smo v tisti dobi imeli v Sloveniji le nemško pravniško društvo »Juristische Gesellschaft«, ki je bilo ustanovljeno leta 1861. To društvo je delovalo izključno v nemškem duhu. Njegovo delovanje je bilo za razlikanje slovenskega programa, ki je zahteval slovensko uradovanje povsod. Društvo je prenehalo delovati leta 1868, ko so ga zapustili slovenski člani, ki so uvideli, da sodelovanje z nemškimi pravniki ne vodi do zaželenega uspeha.

Važen preokret je nastal z delovanjem društva »Pravnika«, ki je bilo ustanovljeno leta 1889 v Ljubljani s smotom gojitve prave in državne vede v slovenskem jeziku. Pripravljalni odbor je poskrbel, da so bila društvena pravila obsevala potrjena. Dne 26. I. 1889. se je zbralo v ljubljanski magistratni dvorani 34 slovenskih pravnikov na prvi redni glavni skupščini. Na tej skupščini se je osnovalo društvo »Pravnika«, ki je sklenilo izdati svoj strokovni list, pospeševati izdajanje zakonov v slovenskem jeziku, prirediti strokovna predavanja in razprave in snovati društvene knjižnice.

Za prvega društvenega predsednika je bil izvoljen odvetnik dr. Fran Papež, ki je označil za poglavitno društveno nalogo izdajanje društvenega glasila »Slovenski Pravniki«. Ustanovitev lastne pravniške literature in oblikovanje slovenskega pravniškega jezika, naj bi bilo glavno geslo lista. Uspeh ni izostal, kajti novo društvo je pod svojim okriljem kmalu zbralo malo vse slovenske pravniške pisatelje, saj je bil skoro edino tistišče za razpravljanje in razglabljanje pravnih vprašanj. Tudi »Slovenski Pravniki« je stalno naraščal, ker se je v znatni meri oziral na judikaturu. Prinašal je veliko število sodb vrhovnega sodišča vseh panog, vedno skrbno prirejenih, poleg tega razsedbe upravnega in državnega sodišča. V ostalem je prinašal »Slovenski Pravniki« osebnosti, poročila o delovanju pravnih korporacij, ustanov in društev. »Slovenski Pravniki« do preobrata predstavljajo skoraj vso slovensko pravniško literaturo, je sedaj oproščena boja za jezikovno enakopravnost, praktično pravno glasilo, obravnavajoče vse aktualne pravniške zadeve.

Društvo »Pravniki« je od vsega početka prevzelo nalogo pripravljati tla zavodu, ki bo gojil slovensko pravoznanstvo in ni opustilo nobene prilike, da ni opozarjal in zagovarjal na vseh merodajnih mestih ustanovitev slovenske pravne fakultete v Ljubljani. Glavna skupščina leta 1891. je sprejela posebno resolucijo za ustanovitev slovenske pravne akademije v Ljubljani, glavna skupščina leta 1898 pa je zahtevala že popolno vseučilišče v Ljubljani in je društveni odbor v to svrhu izdal spomenico »Za vseučilišče v Ljubljani«. V zvezi s tremi drugimi ustanovami je društvo pridobilo leta 1907 v Ljubljani veliki manifestacijski shod z zahtevo ustanovitve univerze v Ljubljani. Po prevaru je novi vseučiliški komisiji načeloval društveni predsednik dr. Danilo Majaron, društvo pa sta v njej zastopala še profesor dr. Metod Dolenc in odvetnik dr. Anton Svigelj. V društvenem območju so se udeleževali skoraj vsi pravniki, ki so se pripravljali na docenturo na bodoči slovenski pravniški fakulteti in tudi danes v istini zasedajo stolice na njej. Društvo je sodelovalo pri mnogih narodnih in znanstvenih prireditvah; leta 1925 pa se je društvo zavzelo za ustanovitev »Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani«, pri čemer je zakonski načrt za to ustanovo sestavil društveni delegat dr. Metod Dolenc. Iz društva »Pravnika« je nadalje vzklija ideja pravnih kongresov, organizacij, ki je pritegnila široke vrste vseh jugoslovanskih pravnikov k

Pri hemoroidih, bolečinah v križu, zastoj krvi v trebuhu in nezadostnem izločanju iz črevesja nastane zaradi zaprtosti. Če se dosežejo z naravno »Franz-Josefovo« vodo odlični uspehi. Bolniki radi uživajo preizkušeno »Franz-Josefovo« grenčico, ki se tudi pri pogostejši uporabi dobro obnese.

Ort. rez 6 br 15 485-35

Albin Lajović

se je te dni na skrivaj srečal z Abrahamom. Lepo ni, da to več obešamo na veliki zvon, ko tiči g. Albin Lajović še ves v mladosti. Toda če ga ne izdajajo leta, ga izdaja njegov dolgoletni trud za slovensko ljudsko prosveto. Kot ravatelj meščanske šole v Trzinu in zdaj kot strokovni učitelj

na meščanski šoli v Šiški po svoje orje ledino, kjerkoli vidi, da je to potrebno. V čast družini Lajovićev je tudi on že mnogo storil kot pevec in kot zborovodja, premnogokrat pa je tudi že zasakal pero v prid dobri javni stvari, bodi že v pogledu šolstva ali kot članka v »Jutru« ali kot potpisec. Zlasti s svojimi zapiski iz bratske republike na severu, kjer si je tudi izbral življenjsko družico, nam je nanizal že lepo vrsto zanimivih podlistkov. Želim g. Albinu Lajoviću kot zvestemu prijatelju in soizdatniku še mnogo plodnih let!

skupnemu delu; naloga društva je sedaj ta, da dovaja mladi pravniki naraščaj k novemu delu.

Nadaljno važno nalogo vrši društvo z izdajanjem zakonov in slovenskem jeziku. Že kmalu po svoji ustanovitvi je izdalo celotno vrsto važnih zakonov v terminološko dovršenem prevodu. Leta 1938 je društvo pričelo izdajati novo zbirko zakonov. Društvo ima obsežno knjižnico.

Posebno skrb je društvo posvečalo znanstvenim predavanjem, ki so se vršila pod društvenim okriljem. V tem pogledu je bilo uvod v delavnost do leta 1921, ko so se pričela redna predavanja strogo znanstvenega značaja. Za pospeševanja medsebojnega poznavanja je društvo prirejalo vsakoletne velike izlete, namenjene vsemu članstvu.

Na čelu društva so stali doslej: dr. Fran Papež od 1889 do 1892, dr. Ivan Ferjančič od 1893 do 1906, dr. Danilo Majaron od 1907 do 1931, od 1932 dalje pa univ. prof. dr. Metod Dolenc. Društvo ima danes

825 članov. Uredniki »Slovenskega Pravnika« so bili: dr. Danilo Majaron, dr. Makso Piric in dr. Viktor Zupan, Božidar Bežek, od 1922 dalje pa je urednik prof. dr. Rudolf Sajovic. Pod njegovim spretnim vodstvom je revija dosegla visoko stopnjo in velja danes za eno prvih pravnih revij.

Letos bo društvo dostojno proslavilo 50-letnico svojega obstoja in sicer s slavnostnim zborovanjem, ki bo v soboto, dne 18. marca 1939 ob 18. uri v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Ob tej priliki bo imel slavnostni govor odvetnik in podžupan dr. Vladimir Ravnihar, ki je bil po prevratu prvi poverjenik za pravosodstvo pri deželni vladi v Ljubljani. Nato bodo izročene diplome društvenim častnim članom, gospodom: Mihaelu Gabričiču, dr. Alojziju Homanu, dr. Mateju Pretnerju, dr. Antonu Rogini, dr. Ivanu Rudolfu in dr. Jakobu Toplaku. Po slavnostnem zborovanju priredi društvo za svoje člane svečan banket v zgornjih prostorih »Zvezde«.

Naš turizem na razstavi v New Yorku

Kulturna in nacionalna reprezentanca Jugoslavije na mednarodni razstavi v New Yorku bo prišla do močnega izraza. Člani glavnega razstavnega odbora v New Yorku so naglasili, da je naš načrt za razstavo eden izmed najboljših, čeprav se bo razstave udeležilo 64 držav. Material, ki je zbran po navodilih odbora za turizem v ministru trgovine in industrije, obsega vse panoge narodnega življenja, glavna skrb pa je posvečena folklori in propagandi turizma.

Materiala je zbranega za polnih sedem vagonov. Šest ogromnih fotogra-

fij kaže lepote naše države od Triglava do Djevdjelije ter od Subotice do Boke Kotorske. Najmarkantnejše so fotografije z našega Jadrana, folkloristični motivi iz raznih krajev pa so v vitrinah. Na velikih zemljevidih so za beleženi vsi turistični kraji. Plastični prikaz naše zemlje v obliki velike diorame je dolg 7, globok pa 2 metra ter

kaže zelo efektno naše gore, nižave, morje in reke. Planinski orjaki nosijo označila svojih višin. Na domačem platnu vezeni narodni motivi v preplepi harmoniji barv pokrivajo dva velika okna 8 x 2 metra. Originalno so montirane tudi zanimive fotografije Amerikance Miss Laine, ki je potovala po Jugoslaviji. Njene fotografije so na-

130 cm šir.

VOLNA

za dam. obleke

m. à Din 40.-

cela obleka torej samo Din 100.-

Din 46.-

cela obleka Din 115.-

Din 48.-

cela obleka Din 120.-

Din 57.-

cela obleka Din 142.50

Sam torej lahko presodite, če Vam je potrebno kupovati razne ostanke, ko dobite pri nas že najmodernejše blagove v izvrstni kakovosti tako ugodno!

Mogoče boste mislili, da je to zgolj reklama, ker se Vam bodo zdele zgornje cene pre nizke. Videli pa boste, da ste v zmoti, če si boste blago pri nas ogledali. Prepričajte se torej rajše, predno kupite kako dražje blago, ker s tem, če je dražje, ni vedno rečeno, da je tudi boljše.

MANUFAKTURA

MANICA k. d.

MESTNI TRG št. 17.

Legionar piše iz Afrike

Naš mladi rojak Stojan Cirk iz Kovečja, ki ga je usoda privedla v Alžir, se nam večkrat oglašja z zanimivimi pismi iz glavnega stana francoske tujске legije. Objavljam danes pismo, ki ga je poslal za »Jutro« svojemu bivšemu profesorju, književniku g. dr. Antonu Debeljaku. — Ur.

Sidi Bel Abbès, 19. febr. 1939.

Spoštovani gospod doktor! Najlepša Vam hvala za Vašo poslednjo pošiljko. Kako me je razveselila, ne morem povedati. Moje življenje se tu obrata na bolje. Začeli so name računati, dajejo mi vedno težje in važnejše naloge, katere skušam natanko izdelati. Kot »kanonirju« naše narodne vojske mi je tukaj zelo prav prišlo znanje topografije in optičnih instrumentov: telemetra in artiljerijske busole. Brez posebnega vežbanja sem s temi stvarmi zadovoljil svoje predstojnike. Upam, da bom jeseni že »zmerjan« s kapljarjem! Napredovanje gre tu jako počasi. Dolgo preskušajo človeka, preden ga določijo za višji čin. Mislim si: »Kaj bodo mene drugi komandirali in zakravalili!«

Kako so z menoj postopali preteklo leto, ako in še slabše bom jaz z drugimi: zob za zob! Življenje sem si uredil udobno, ker imam malo več slobode. Vedno sem pa

sam: ožje prijateljstvo je med legionarji neznano. Danes se z nekom lepo pogovarjam jutri se sploh ne poznamo. Spočetka tega nisem razumel, ali polahko sem se privadil. Zdaj mi do nikogar nič ni.

Častniki, moji načelniki, so prav dobri z menoj, a tudi podčastniki. Glede sebe se ne morem pritožiti. Vojak sem in vem, kaj je dolžnost. Cesar si nikoli nisem zamisljal, sem tu doživljam. Gotovo bi se mi dekleta smejala, ko bi me videla, kako si perem, žehtam in sušim bele in žoltkaste (kaki) obleke kakor tudi perilo. Legionar si mora prati sam. Perilnice imamo dobro urejene, nič manj sušilnice. Glede opreme je kaj strogo. Obleka mora biti zmeraj ko sneg bela. Pri nas mitraljezi, ki imamo poleg ostalega dela vselej dosti strojnega olja v rokah, je še težje. Primeš namazano strojno in — hop! — že nosiš masten pečat.

Cistiti, čediti, pomivati, pospravljanje: venomer polne roke posla. Tudi kuharil sem: okoli 500 obrokov pripravim na dan. Sicer samo 15 dni. Vendar človek mora znati vse, torej tudi jedi variti. Kdo pa ve, v kakšen položaj ulegnemo zabresti, odrezani od sveta? Pri nas velja: uzdaj se u se i u svoje kljuse. Danes vidim, da drugače ni mogoče. V vsakdanjo vajo znam hitro odpraviti, pa imam mir. Ako človek pokaze najmanjše nezadovoljstvo, kadar dobi nalogo, je po njem za vse večne čase. Sicer pa vsaka nadloga prej ali slej mine, mine, potehne.

Pri vsem tem najdemo tudi zabave.

Zadnjič nas je spraval v smeh kaporal, nahnulivši dva fanta na nenavaden način. Eden njih ni stopal v korak. Kaporal skočil in zakričal naenkrat: »Vi ste Francozi in ne znate marširati. Sramota!« Ozira se, na koga bi se še iztresel, in se obregne na žrtev: »Sramota za vas, ki tako dobro govorite po francosko, kravate pa si ne znate zavezati!« Nosimo zelene srajce z lepimi samovoznicami. Grizel sem si ustne, da se ne bi krohotali. Ostali se niso mogli zadržati in so prasili. Kazen je prišla takoj. Mene je pustil pri miru. S tovariši pa je priredil tekmo: dirkali so s 25 kil težkimi strojinicami na rami, dokler jih ni minilo hihitnje. Medtem pa sem jaz sedel in se zase hahljal.

Večkrat nas doletijo obiski. Kadar se vojna ladja usidra v Oranu, pošlje delegate v Bel-Abbès, da vidijo pomorci naše čudovito življenje. Bili so tu Poljaki z broda »Iskra«, Nizozemci s »Sumatres«, Francozi z broda »L'Indomptable«, ki ga je legija krstila in so oficirji častni legionarji I. razreda. Ondani so bili s križark »Bretagne« in »Lorraine«.

Pred leti so si legionarji postavili velik dom: »Foyer du Légionnaire«. Ima obsežno dvorano za svečanosti z blizu 2000 sedeži, telovadnico z mačevalnico, letno kopališče 50 m dolgo in 30 m široko, skakalni stolp in vse ostale sportne naprave. Tu stanuje skupina najboljših sportnikov, nogometašev kakor tudi telovadcev.

V domu imamo koncerte, kino, predstave. Na galeriji je prostor za častnike in podčastnike ter njih rodbino, spodaj pa za nas in oženjene legionarje, takisto za upoko-

jence in prijatelje. Takšnih koncertov še nisem doživel kakor tu. Svetovne glasbene umetnine vseh mojstrov — muzika je mednarodna. Naši godbeniki so sinovi vseh evropskih narodov. Tudi Slovenci smo častno zastopani, čeprav je dotični danes naturaliziran Francoz, doma pa iz Trsta.

Telovadnica je prostorna, dobro opremljena: imam vse kot nekdanji sokolski telovadec. Tudi nastopil sem že, na bradljah, 11. novembra na dan miru. Telovadim pa, kadar utegnem. V sportski odsek me ne pustje ker sem po poklicu — vojak. Plavalni bazen je odličan. Poleti smo imeli tu tekme v plavanju in waterpolu. Mečevalnica je tudi dobro urejena.

Vsak teden gremo dve uri daleč proti jugu na strelišče, kjer se razprostira gozd Khmizex. Strojnice in karabinke kakor v slednji vojski. Moje kroglo dobro tiče. Nato mečem granate, priljubljen sport legionarjev. Moje leté na 40 m oddaljen krog. Na kraju nam pripeljejo kosilo. Zatem pride odmor in povratek preko polja. Med odhodom se zgubimo v hosto, kjer je prav prijetno. Glasovi ptic se mešajo s šumenjem borov in na mah se zamislim v goščave naše domovine. Kratkotrajno se s tem, da iščem po drevmu kameleonov. Kadar katerega ujamem, ga vtaknem komu v torbico ali v tornistro, da ne hodi sam po svetu.

Danes se začneva v Bel-Abbèsu karneval. Prepovedane so vse protiverske, politične, nesporobne pesmi. Vsa vozila morajo okrog mesta. Le vozovi z maskami smejo na glavne ulice. Zabranjeno je pušča pokopavati.

Najbolj so me presenetili Španci praznujoči zmago generala Franca, ko je za-

Vsak dinar, porabljen za pravilno nego zob. Vam ustvarja kapital za vse življenje: zdrave, irdne in bele zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

meščane na zidu in na rešetkah naših bosanskih hiš. Velika atrakcija našega oddelka na razstavi bo tipično dalmatinsko dvorišče. Bogate naše narodne noše bo razkazovalo 20 lutk v naravni velikosti. V vitrinah bodo razstavljene originalne umetnine iz zlata in srebra. Kakor se že iz tega kratkega pregleda vidi, bo naš razstaveni material nazorno pokazal našo folkloro in naš turizem in bo služil v čast odsuku za turizem pri trgovinskem ministru ter marljivim strokovnjakom zagrebske obrtne šole.

»Putnikovo« potovanje na mednarodno razstavo v New Yorku bo trajalo od 17. aprila do 22. maja. Zaradi rezerviranja kabin na velikem prekoceanskem parniku je potrebno, da se udeleženci prijavijo že do 20. t. m. Potuje se z osebnimi potnimi listi. Cene od Rakeka do New Yorka in nazaj do Rakeka so v III. razredu 10.950, v turističnem razredu 14.200 din, v I. razredu pa 21.800 din. Stroški v New Yorku za ves čas pa znašajo v III. razredu 3.100, v turističnem 3.500, v I. razredu pa 4.000 din. (—)

Napredek sadjarstva

je pri nas iz raznih vzrokov nezadosten

Sadjarstvo je važna panoga našega kmetijskega gospodarstva. Leto za letom izvažamo velike množine jabolk in delno tudi brusnic. Izvoz pa bi se lahko še povečal, če bi naši sadjarji posvečali gojitvi sadnega drevja več pozornosti. Res je sicer, da se je v zadnjih letih v tem oziru obrnilo marsikaj na boljše, vendar še zmerom ne v taki meri, kakor bi bilo potrebno. Mnogo je še lastnikov sadovnjakov, ki svoje sadno drevje puščajo v nemar, da rase, kakor se mu hoče.

Banska uprava je izdala v zadnjem času odredbo glede negovanja sadnega drevja in zatiranja nevarnih škodljivcev, kar je pohvalno. Odredba pa bo prišla do koristi veljave le tedaj, če se bo strokito izvajala, za kar je potreben sadjarjem, ki so v ogromni večini preprosti kmetje, tudi strokovni pouk. Odredbe, če so še tako dobre, more vestno izvrševati le strokovno poučen sadjar. V tem oziru se je pri nas res že dosti storilo, vendar še vedno premalo.

Imamo dobro organizirano Kmetijsko družbo in Sadjarsko in vrtnarsko društvo, ki imata po vseh večjih krajih svoje podružnice. Te bolj ali manj uspešno delujejo, prireajo strokovna predavanja, skrbijo za pomožitev dobrega sadnega drevja. Kljub temu pa ne opažamo tistega potrebnega napredka, kakor bi ga zaslužili trud sadjarskih strokovnjakov. Vzrok temu bo pač ta, da se tisti, ki bi najbolj potrebovali pouka, niti ne udeležujejo predavanj, niso člani sadjarskih podružnic in tudi ne čitajo strokovnih listov. Tako zastojajo za duhom časa in v svoji zaostalosti zanemarijajo sadovnjake.

Naša osnovna šola ima v svobem učnem načrtu praktično gospodarsko znanje. Goji torej praktično in teoretično tudi sadjarstvo, vendar ne z uspehom, kakor bi bilo želeli. Eden prvih vzrokov temu je, da mnogo šol nima v sadjarstvu večjih učiteljev ali sploh ne moških učnih moči. V tem oziru je že pouk na učiteljsko pomanjkljiv. Učitelji, ki imajo veselje do sadjarstva, bi morali posecati po dovršenem učiteljsko še posebne strokovne tečaje na kmetijskih šolah.

Vsaka šola v mestu kakor na deželi bi morala imeti dovolj velik šolski vrt in sadovnjak, kjer bi se učenci vadili v gojenju sadnega drevja. Ker pa učenci osnovnih šol zapuščajo šolo s 14. letom starosti, ko predmeta še ne morejo tako resno pojmovati, bi se moral uvesti za vse kmečke dečke po dovršeni osnovni šoli še obvezen kmetijski, odnosno sadjarski nadaljevalni tečaj.

V več krajih so sicer taki tečaji, odnosno nadaljevalne šole že uvedene, vendar ti doslej še niso obvezni in jih posebej le mladeniči, ki imajo do tega posebno veselje. Z obveznostjo obiskovanja nadaljevalnih šol pa bi privzgojili veselje do sadjarstva in narave tudi ostalim mladeničem, ki bi se večji sadjarstva z veseljem poprijeli dela. Mladina bi s priučnim znanjem vplivala tudi na starejše,

da bi tako naše sadjarstvo v resnici napredovalo.

Ker si posamezniki ne morejo nabaviti precej dragih škroplilnic za sadno drevje, naj bi si te povsod omissile sadjarske podružnice ali občinski odbori za svoje okolišje. Po številu sadjarjev bi moralo biti v vsaki občini primerno število škroplilnic. Banska uprava pa naj bi oskrbela, da bi sadjarji mogli kupovati serborin ali druga potrebna škroplilna sredstva po znižanih cenah.

Za sadjarstvo, ki nudi izdaten vir dohodkov, bi se morali zavzeti vsi činitelji, da ga dvignejo na zadovoljivo višino.

Smrt starega črnogorskega borca za demokracijo

V visoki starosti je izdihnil v Beogradu vnet boric za državljanske pravice v nekdanji Crni gori, upokojeni inspektor finančnega ministristva, zgodovinar in pisatelj Tomo Oraovac. Rodil se je 6. oktobra leta 1853., na Oraovu v Kučih in je bil med prvimi absolutni nekdanje učiteljske-bogoslovne šole na Cetinju leta 1872. Služboval je kot učitelj in pozneje kot vodja cetinjske osnovne šole in že mlad se je uvrstil med bore za demokracijo in ustavno svobodo v Crni gori. To delovanje mu je nakopalo sovraštvo nekdanjega črnogorskega režima. Obsojili so ga na smrt in ga postavili pred izkopan grob. Ko so bile nanj že naperjene puške, je prišel ukaz, da se mu smrtna kazen izpremeni v roboj. Ko je bil osvoboden, se je leta 1882. podal v Srbijo. V Srbiji je opravljal razne službe. Bil je davkar, kontrolor, sreski načelnik, naposled pa inspektor finančnega ministristva in je v državni službi prebil nad 50 let. Ko je prišel črnogorski knez Nikola leta 1896. v Beograd, je Oraovca vabil, naj se vrne v Crno goro, ker mu je vse odpusteno. Vabilo pa je značilni emigrant odločno odklonil, češ, da ne mara spremeniti za nobeno ceno svojega mišljenja. S svojimi somišljeniki v Crni gori je imel tesne zveze in ko je postal po osvoboditvi narodni poslanec, je njegov idealizem mnogo pripomogel k zboljšanju političnih in prosvetnih razmer v Crni gori. Kot pesnik in pisatelj se je udeleževal že od mladih let, napisal pa je tudi več važnih zgodovinskih razprav. Ves značaj velikega poštenjaka in idealista je označen z besedami, ki jih je izpregovoril malo pred smrtjo: One podle duše, ki hočejo razdvojiti srca naroda, bi morali izruvati iz zgodovine.

Bolniki

so povsod. Zato je neobhodno potrebno, da se paži na učenje prebav. Zdravniki radi pripravijo DARMOL odraščim in otrokom. Tudi pri večkratni uporabi ne nastopa navada. Uporabljajte zato pri zapirju le dobro odvajalno sredstvo

Darmol se dobi v vseh lekarnah. Cena 2500/100

DARMOL

Gospodarstvo

Slab izvoz v januarju

Naša trgovinska bilanca je bila v januarju pasivna za 59 milijonov

Carinski oddelek finančnega ministrstva objavlja podatke o gibanju naše zunanje trgovine v mesecu januarju. V tem mesecu se je naš izvoz v primeri s prejšnjim mesecem precej zmanjšal. Nazadnje pa je tudi v primeri z januarjem lanskega leta. Medtem ko je vrednost našega izvoza dosegla v novembru lanskega leta 528 milijonov din, v decembru pa 526 milijonov, je v januarju padla na 319 milijonov. To nazadovanje je pripisati deloma sezonskim vplivom, deloma pa poslabšanju izvoznih možnosti.

V januarju smo izvozili 184.976 ton blaga (v lanskem januarju 207.272 ton) v vrednosti 319.1 milijona din nasproti 356.7 milijona din v prejšnjem januarju prejšnjega leta. Nazadovanje znaša v primeri z lanskim januarjem po količini 10,8%, po vrednosti 37,6 milijona din ali 10,6%. V primeri z januarjem 1937 se je vrednost izvoza zmanjšala za 20,7%.

V nasprotju z izvozom se je uvoz za malenkost povečal. V januarju je znašal 84.018 ton (lani 78.566) v vrednosti 57,3 milijona din nasproti 57,0 milijona din v istem mesecu lanskega leta. Povečanje znaša po količini 6,9%, po vrednosti pa 7,4 milijona din odnosno 2,0%.

Gibanje naše zunanje trgovine v januarju zadnjih let je bilo naslednje (v milijonih din):

	izvoz	uvoz	saldo
januar 1937	402,2	321,1	+ 81,1
januar 1938	356,7	370,8	- 14,1
januar 1939	319,1	378,3	- 59,2

Medtem ko je bila naša trgovinska bilanca v decembru aktivna za 125 milijonov din, je januarja zaradi padca izvoza postala zopet pasivna, in je znašala za pasivnost 59,2 milijona din, medtem ko je bila lani naša trgovinska bilanca pasivna za 14 milijonov, predlanskim pa je bila aktivna za 81 milijonov.

Podrobnosti o izvozu v januarju

V januarju smo izvozili 584 vagonov pšenice (lani 0) v vrednosti 11,1 milijona din (lani 0), poleg tega pa 697 vagonov koruze (lani 3229) v vrednosti 7,6 milijona din (lani 33,2). Precej je nazadovanje izvoz pšenice moke, od lanskih 2,9 na 0,3 milijona din, in izvoz otrobov, od 3,6 na 1,4 milijona din.

Izvoz fižola se je gibal na lanski višini in je znašal 6,4 milijona din (6,26), izvoz suhih češapljev pa se je dvignil na 4,3 milijona din (1,7). Izvoz vina, ki je dosegel lani v januarju 3,2 milijona din, se je leto skril na 0,76 milijona din. Hmelja smo izvozili v januarju 13 vagonov (28) v vrednosti 2,1 milijona din (4,5). Tobaka nismo izvozili nič (lani 10,6), povečal pa se je izvoz konoplje na 21,8 milijona din (9,3).

Slab izvoz živine

Izvoz živine je bil v januarju nadalje zelo slab. Konj smo izvozili le 162 (lani v januarju 1166) v vrednosti 0,85 milijona din (3,1). Nadalje smo izvozili le 1243 glav goveda (lani 2403, predl. 8898) v vrednosti 4,2 milijona din (lani 5,6, predl. 19,2). Le izvoz svinj se je nekoliko dvignil, in sicer na 22.009 glav (lani 19.625, predl. 31.472) v vrednosti 15,7 milijona din.

Pred znatnim povečanjem našega izvoza v Francijo

Naš izvoz v Francijo se bo lahko počel

Ob koncu leta 1938. smo sklenili s Francijo trgovinski sporazum, ki nam je priznal ugodnosti za izvoz pšenice in koruze. Leta 1937. je Francija v resnici kupila od nas 15.000 vagonov pšenice s povprečnim preferenčnim popustom na carini v višini 15 frankov za metriki stot, obenem pa je bil podaljšana aranžma o preferenčnem uvozu koruze na osnovi povračila 40% uvozne carine. V tem letu se je naš izvoz v Francijo precej dvignil in sicer od 86,3 milijona din v letu 1936 in na 339,3 milijona din v letu 1937. Ker se je istočasno uvoz zmanjšal od 101,3 na 90,9 milijona din, smo imeli v tem letu prvokrat s Francijo aktivno bilanco z izvoznim presežkom skoraj četrtil milijarde din.

Lani pa se je naš izvoz v Francijo zopet zmanjšal na staro višino in je dosegel le 75 milijonov, medtem ko se je uvoz dvignil na 141,8 milijona din, tako da smo imeli lani s Francijo zopet pasivno bilanco. Lanko poslabšanje izvoza je bilo deloma posledica valutnih sprememb v Franciji, ki so otežile prodajo našega blaga in so olajšale uvoz francoskega blaga k nam.

Dalekosežne ugodnosti v novi pogodbi

V februarju je bila, kakor znano, podpisana nova trgovinska pogodba s Francijo,

vzel Barcelono. Mislim sem, da so ti Iberci z rdeče strani, pa so ravno z nasprotno. Dobivamo nove legionarje, vmes dosti z republikanske fronte. Govoril sem pred nekaj dnevi z nekimi Fincom. »Kako je bilo?« — »Za nič! Nobene organizacije. Naši oficirji so nam kradi, drago so nam prodajali cigarete, ki so bile raskošje! Ordre, contre-ordre, désordre!« Svoj čas sem položaj pravilno precenil in konec presodil tako, kakor je prišel, ko berem časopise in poslušam priče.

Mogoče si mislite, da stojimo zdaj tu na vojnem stanju zaradi kopičenja vojske na meji Tunisa? Prav nič. Sicer je v Tunisu vsega več ko dovolj, da se obrani. Toda malo verjetno se zdi, da bo iz te korajže res kaj razje. Saj mi nismo Abesinci. Lani so me namenili v Gabes. Veselil sem se že, da pojdem tja na morje, a v zadnjem trenutku so me zadržali. Tudi tam v Tunisu je ustvarjena čudovita Maginotova črta... in tako dalje.

Javil sem se v konjenico, toda iz te moke ne bo kruha. Tu sem jim potrebniji. Sodim, da me bodo postavili kasneje za inštruktorja v tej ali oni četi, prav za prav šoli: da bom učil druge, ne da bi sam delal. Spriznati se moram z mislijo, da mi bo teklo življenje v Bel-Abbésu več let, četudi me srce vleče dalje in dalje. Tako rad bi šel nekam daleč od ljudi. Sicer je tukaj lepo, imam pred očmi krasno mesto, gledam divne žene, pozorno, kino, kavane. Toda gledati vrvenje, stati poleg vrveža, pa ne živeti, ne govoriti, venomer molčati — to so Tantolove muke! V pustniji pa takih skušnjav ne bo. Nebo, sonce, pe-

din (lani 26,9, predl. 42,5). Tudi izvoz žive perunine je popustil na 2,2 milijona din (lani 3,1) in izvoz drobnice na 0,02 milijona din (1,0).

Občutno zmanjšanje opažamo tudi pri izvozu mesa, ki je popustil na 7,2 milijona din (30,6), nadalje pri izvozu svinjske masti, kjer smo dosegli le vrednost 7,2 milijona din (23,3) in pri izvozu mesnih izdelkov, ki je znašal 1,4 milijona din (2,1). Izvoz jaje je padel na polovico lanskega izvoza in je dosegel vrednost 3,0 milijona din (6,9). Surovih kož pa smo izvozili le za 4,8 milijona din (lani 10,7).

Naš izvoz lesa

Celotni naš izvoz lesa in gozdnih proizvodov je znašal v januarju 7407 vagonov nasproti 7016 vagonom v lanskem januarju in 7548 vagonom v predlanskem januarju; vrednost lesnega izvoza pa je znašala v januarju 61,8 milijona din nasproti 58,5 milijona din v lanskem januarju in 75,3 milijona din v predlanskem januarju. Naš lesni izvoz se je torej v januarju držal na lanski višini, bil pa je manjši nego leta 1937.

V januarju smo izvozili 5576 vagonov gradbenega lesa (lani 5569) v vrednosti 45,2 milijona din (45,8). Izvoz drv se je dvignil na 774 vagonov (451) v vrednosti 1,8 milijona din (1,1). Povečanje celotnega lesnega izvoza po količini odpade torej predvsem na izvoz drv. Lesnega oglja smo izvozili 226 vagonov (78) v vrednosti 1,4 milijona din (0,5), železniških pragov 65.800 (89.100) v vrednosti 3,7 milijona din (3,9), lesnih izdelkov pa 37 vagonov (19) v vrednosti 2,8 milijona din (1,7). Omeniti je še izvoz ekstraktov za strojenje, ki se je dvignil na 3,3 milijona din (1,2).

Kam smo izvažali les

V januarju smo po količini in vrednosti največ lesa izvozili v Italijo, čeprav je bil izvoz v Italijo manjši nego v lanskem januarju. Dosegel je namreč le 1740 vagonov (lani 2109) v vrednosti 12,4 milijona din (14,1). Večji nego lani je bil izvoz v Nemčijo, ki je dosegel 1573 vagonov (685) v vrednosti 12,1 milijona din (8,9). Tudi izvoz v Anglijo se je po lanskem oslabil zopet povečal, toda le po vrednosti, ne pa po količini. V Anglijo smo izvozili 713 vagonov (921), v vrednosti 11,0 milijona din (9,6). Znatno večji je bil izvoz v Madžarsko, ki je dosegel 1636 vagonov (781) odnosno 7,0 milijona din (3,2). Nadalje smo izvozili v Argentino za 4,4 milijona din (4,5), v Palestino za 2,3 (1,0), v Belgijo za 2,0 (1,7), v Grčijo za 1,9 (2,0), v Egipt za 1,7 (0,1), v Nizozemsko za 1,3 (2,1), v Švico za 1,2 (0,6), v Tunis 0,7 (1,2), v Francijo za 5,5 milijona din (0,8) itd.

Ostali izvoz

Izvoz surovega bakra se je nekoliko povečal na 35,7 milijona din (33,6), izvoz ruda pa se je dvignil na 31,9 milijona din (18,6). Večji je bil tudi izvoz cimenta, ki se je povzpela na 4,4 milijona din (2,2), medtem ko se je izvoz kalcijevega karbida in cianamida zmanjšal na 7,4 milijona din (11,1) in izvoz sode na 1,9 milijona din (3,2).

V kateri nam je Francija priznala velike ugodnosti za naš izvoz z namenom, da se izravna razlika med našimi cenami in nižjimi francoskimi cenami. Priznala nam je večje kontingente, pa tudi posebne ugodnosti v obliki povračila carin in znižanja taks na uvozno dovoljenja. Poleg rednih kontingentov so nam odobrili specialni kontingenti.

Kontingenti s preferenčnimi ugodnostmi so naslednji: konji za klanje 4000 glav, suhe klobase in salame 200 kvintalov, jajca 6000 kv., sveže in suhe češnje 20.000 kv., tesan in rezan les 65.000 ton, celuloza 8000 ton.

Za uvoz nekaterih agrarnih proizvodov je predvideno zmanjšanje takse na uvozno dovoljenja ali pa je predvidena popolna oprostitve (razlika) na takšah se povrne naši državi). Znižana uvozna taksa pa se nanaša na naslednje kontingente: soljeno svinjsko meso 1000 kv., mesni izdelki 500 kv., zaklana perutnina 2500 kv., jajca 6000 kv., fižol 30.000 kv.

Poleg teh kontingentov nam je Francija priznala še večje število specialnih kontingentov in sicer naslednje: ovčje meso 1000 kv., osoljeno 600 kv., predelano 300 kv., klobasičarski proizvodi 300 kv., zaklana pe-

sek, pozabljen. Seve, v družbi z rojaki nam je težava nekoliko olajšana.

Mesto je legionarjem pogubno, zlasti za mladeniča, ki nima skušenj, ki ni pretehtal svojega kor. ka. stopivši v legijo. Kolo njihovo življenje ni za evropsko mladino. Nevarno je za telo, nevarno za duha. Tudi Francozi ne pošiljajo radi svojega naraščaja v prekomorske naselbine. Dobro poznajo posledice. Mladina je vihrava in Afrika je poseben strup. Svoje bivanje v tem kraju sem dočel za izvestno dobo. Če pa bi ostal dalje ali svoje žive dni, si bom moral izbrati planinski predel — ako najdem kdaj svojo »dolino meseca«.

Poglavito je, da imam svoje knjige, ki so tu prva hrana. Poleg vojaških vzamem rad v roke tudi kako »limonado«. Ni čudno Saj čitam, kako je bilo včasih. Od strokovnih del mi je najljubša Topografija: ta mi bo — upam — dala dovolj znanja za kako posebno misijo.

Lasje na sencih in na tilniku se bolj in bolj srebri. Naglo sivimo v tem direndaju živim redno. Spim dovolj. Ne pijem več ko pri obedu in večerji običajno četrtinko črne, hrana odlična — vendar, vendar... kmalu se postaram. Čedalje bolj postajam Afrikanec. Svidenje visi v zraku, težko je misliti nanje: še poguma ne bo, da bi se vrnil. Saj legija je nerazumljiva kakor samo človeško življenje.

Kadar človek okusi svet, naj še tolikokrat hrepeni po domačem ozračju, je tušina mnogokrat močnejša in te oklene z nevidljivo, a jekleno verigo. Teko, da kdo prekine te silne vezi, da se odtrga od vsega, kar je tu našel, a kar je v domovini nemogoče ali nepoznano. Težko, da se po-

rutnina 2000 kv., jajca 3000 kv., fižol 20 tisoč kv., sveža jabolka 10.000 kv., suhe češnje 10.000 kv., vino 1.000 hektolitrov.

V specialnem dodatku k sporazumu nam je Francija priznala skrajne meje za naš izvoz v Francijo in sicer v naslednjih odstotkih celotnega francoskega uvoza: konji za klanje 5% celotnega uvoza, žive ovce 30%, svinje 25%, sveže ovčje meso 4,5%, osoljeno 5%, mesni izdelki 5%, klobasičarski proizvodi 1%, zaklana perutnina 5%, jajca 3% in na račun specialnega kontingenta 40%, sir 1%, koruza 10%, fižol 6%, jabolka in hruške 4%, orehi 6%, čebula 2%.

Z novim sporazumom so nam odobrili dosežani in novi kontingenti za večje število industrijskih proizvodov (ribe, konzerve, metilni alkohol, aceton, cement, baker, keramične plošče, ženska konfekcija, gobe in svinjsko usnje, kose in srpi, kuhinjska posoda, izdelki iz aluminija, upognjeno pohištvo, paradižniki v konzervah, klij, copate, klobuki, tulki za klobuke itd.). Ti kontingenti se določijo četletno in se lahko prenesejo na prihodnje četletje. Dosežani režim za uvoz koruze je izpolnjen, tako da je omogočeno povečanje tega uvoza.

Lesna preferenca za kontingent v višini 65.000 ton lesa bo znašala 60 frankov za tona. Pri izvozu v Alžir nam Francija zaradi razlike v ceni priznava za mehki les premijo v višini 30 frankov za tona, pri izvozu v Francijo pa premijo 50 frankov. Da bi lahko izvažali tudi trdi les v Francijo in izkoristili kontingent je Francija pripravljena prispevati v obliki premije 3,9 milijona frankov, naša država pa bi za premije izdala 3 milijone frankov.

Razmerje med izvozom in uvozom

Plačilni promet je urejen tako, da se bodo naše izvoznike devize uporabile izključno za naša plačila v Franciji. Da se omogoči tudi finančna vplačila je predvideno razmerje 100 proti 60 med našim izvozom v Francijo in našim uvozom iz Francije. Po pogodbi znaša vrednost blaga, ki ga lahko izvozimo na podlagi kontingentov 300 milijonov din, to pomeni, da se bo lahko naš izvoz v Francijo v primeri z lanskim letom povečal, medtem ko se bo naš uvoz iz Francije glede na razmerje 100:60 povečal le za 60%.

Mariborski proračun

Proračun mestne občine mariborske za leto 1939-40, ki je bil sprejet v mestnem svetu 26. januarja t. l., je finančni minister odobril z odločbo od 17. januarja t. l., in sicer z izdatki 62,28 milijona din in ravno tolikimi dohodki.

Mestna doklada na državne neposredne davke znaša 40%, posebna socialna doklada pa 10%. Gostasčina se bo pobirala v višini 13% na lani ugotovljen kosmatni najemniški donos, odnosno na najemniško vrednost, kanalsčina v višini 6%, vodarina pa v višini 4%. Občinske davščine ostanejo v glavnem nespremenjene. V uvozniki tarifi je izvršena sprememba glede kokska, ki se uvrsti v tarfno postavko 13a in znaša uvoznina 2,50 din na 100 kg. Kot dodatek k proračunu je odobren tudi proračun regulacijskega fonda v višini 1,6 milijona din.

Naredba k proračunu vsebuje tudi predpise glede pobiranja mestne trošarine na alkoholne pijače. Od trošarine je oproščeno vino producentov za lastno uporabo, in sicer v višini 200 litrov na odraslo osebo nad 16 let. Nadalje so oproščena zbirna in prevzitarška vina ter mašna vina. Spirit, ki se uporablja v industrijske svrhe, je oproščen trošarine. Znižano trošarino na spirit plačajo lekarni, in sicer od vsakega litra ne glede na odstotek alkohola 5 din. Enako ugodnost uživajo drogerije, toda le za polovico količine. Založne kleti se ne priznavajo in morajo stranke alkoholne pijače, ki jih vnesejo v mesto in vpletijo finančni kontroli in poravnati pripadajočo trošarino. Le gostilničarji plačajo trošarino šele od sode, ki se stavi na pipo vendar se ta olajšava priznava le za one množine, ki jih gostilničarji v roku 24 ur po prejemu prijavijo finančni kontroli, ki jim za izvršeno prijavo izda potrdilo. Pri gostilničarjih in točilih se ne priznava trošarinska prostost za vino lastnega pridelka za lastno uporabo. Vinogradniki in trgovci morajo prijaviti finančni kontroli svojo zalogo, ki jo shranjujejo v območju mestne občine. Mestno trošarino plačajo sami za množino, ki jo prodajo pod 50 litrov vina in 25 litrov žganja. Za množine, prodane preko te količine, pa morajo predložiti finančni kontroli ustmeno ali pisмено prijavo z označbo imena in primka ter bivašča prejemnika vina ali žganja ter količine. Za plačilo trošarine jamčita v vseh primerih prodajalec in kupec solidarno. Zaradi kontrole imajo finančni organi pravico pregledati vsako shrambo, tudi stanovanje, ako sumijo, da so tam predmeti, ki so zavezani trošarini.

vrne v domače, vsakdanje zadevice in zanj že nerazumljivo družabno življenje. Zato se toliko naših najboljših izgubi za mejo. Trdo in trpko je v inozemstvu, posebno če se začenja znova, kakor se je zgodilo meni in tolikim drugim.

Prijatelj Jože mi piše: »Če se kedaj vrneš, sam sprevižiš, da te bo hitro zvleklo nazaj, daleč od doma.« Res je tako in ne vem, kako bi bilo, ako bi se nekoč spet pokazal doma, četudi nosim noč in dan domovino v srcu.

Nedavno smo videli na filmu v našem Domu proslavo badnjaka v Beogradu, kralja in dvor, našo vojsko. Nimam moči opisati težke utripe naših src ali skritih solz med prikazovanjem. Strmeli so tučji, gledajoč naše častnike, naše vojaštvo. Mi pa smo se spomnili, kako smo sami nekdanj zvalili in spremlili badnjak tam, kjer smo služili.

Ko bi se vdajal slabim stranem življenja — kakor se običajno drugi — bi hitro propadel. Jaz pa jemljam težave vedno bolj od sportske plati. Tukašnja voda — slana in žeplena — ni posebno pitna: boljše je doma izpod naših planin. Tele-sno mi ni več težavno tukaj vztrajati, pač pa včas duševno. Toda čas ozdravi vse bolečine.

Okoli nas diha pomlad. Mandeljini so dobili belo obleko. Vse bolj in bolj zeleni. Škrjanci so se vrnili na polje. Gledam in poslušam prirodo: mrke in mrčne misli se razblinijo.

Pozdrav vsem, gosp. Ravliemu in Vam
Vaš Stojan Cirk.

Ljubljanska kreditna banka

Dne 2. t. m. je bila plenarna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, na kateri je bil za predsednika zavoda soglasno izvoljen dosežani njegov prvi podpredsednik, g. Ivan Jelačin, veletrgovec in predsednik Zbornice za TOI. v Ljubljani. Za prvega podpredsednika zavoda je bil soglasno izvoljen g. Leo Souvan, veletrgovec v Ljubljani, drugi podpredsednik pa je g. dr. Ernest Rekar, industrijalec na Jescenah. Istočasno je bil kooptiran v upravni svet zavoda dosežani predsednik njegovega nadzorstva, g. dr. Ivan Bolé, predsednik Jugoslovanske zavarovalne banke »Slavije« v Ljubljani, ki je bil izvoljen obenem v ekskusivno banke z g. ing. Tomo Knezom, podpredsednikom Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani.

Na seji je podal bilancno poročilo za l. 1938 glavni ravnatelj zavoda g. Hanuš Krofta. Iz njegovih izjavij sledi, da je banka v minulem letu vsestransko napredovala. Gotovina in takoj razpoložljiva sredstva so narasla od 42 milijonov na 53 milijonov dinarjev in se je likvidnost novih naložb znatno dvignila.

Povečala se je bilanca vsota od 325 milijonov na 347 milijonov dinarjev, debitorji so narasli od 189 milijonov na 192 milijonov dinarjev, vloge pa so se povečale od 236 milijonov na 290 milijonov dinarjev; med temi so nove vloge, ki so narasle od 103 milijonov na 150 milijonov dinarjev, ali za 45%, kar je dokaz rastočega zaupanja v ta naš domači zavod. Kosmatiči dobiček se je povečal od din 4.360.000. — na din 4.920.000. — in je po izvršenih odpisih izkazani čisti dobiček din 2.165.000. — za din 96.000. — večja kakor l. 1937.

Uprava banke bo na običnem zboru, ki bo l. aprila t. l., predlagala izplačilo 4% dividende na prioritetne delnice, dotacijo 1 milijon dinarjev pokojninskemu skladu nameščencev in 500.000. — dinarjev fondu za tečajne razlike poleg dotacije rednemu rezervnemu fondu po din 216.000. —.

Gospodarske vesti

Izdanje izvoznih overenj. Pred dnevi smo poročali, da bo Narodna banka pustila izdajanje overenj za zavarovanje valute pri izvozu pooblaščenim denarnim zavodom za vse one predmete za katere je doslej sama izdajala overenja, t. j. za razne rude in koncentrate, kovine, surove kože, pšenico, koruzo, konopljo, bombaž, bombažno in volneno prejo, razno semenje, oljne plodove, hrastove prago, celulozo, spirit itd. Narodna banka je že izdala to-zadevne nove predpise, iz katerih je razvidno, da bodo denarni zavodi v bodoče sicer sami izdajali izvozna overenja, ki jih je doslej izdajala Narodna banka, pre-skrbeti pa si bodo morali za vsak kon-kreten primer predhodno odobrenje Narodne banke, kar pomeni, da postopek prav za prav ne bo olajšan. Prošnje bodo namesto izvoznikov vlagali pri Narodni banki pooblaščenim zavodom, ki bodo morali priložiti pisмено obvezo izvoznika in dostaviti vse potrebne podatke, kakor tudi obvezo, da bo priznala Narodni banki 1/2% za manipu-lativno provizijo Izvozna overenja za kombinat Trepče in za Francosko družbo borskih rudnikov bo nadalje izdajala le Narodna banka.

Združenje trgovcev za srez Ljubljana — kolicna bo imelo v torek 21. marca t. l. ob 8. uri dopoldne v veliki dvorani Trgovskega doma 20. redno letno skupščino z naslednjim dnevnim redom: 1) poročilo uprave, 2) računski zaključek za l. 1938, 3) poročilo nadzornega odbora, 4. proračun za l. 1939, 5) volitev uprave in nadzornega odbora v smislu čl. 19. pravil, 6) samostojni predlogi, 7) slučajnosti.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 6,22 milijona din nasproti 14,28, 9,12, 13,58 in 7,43 milijona din v prejšnjih dveh tednih. Na deviznem trgu v pret. tednu ni bilo bistvenih sprememb. Kilirinska marka notira še vedno 13,80, vendar je ponudba sedaj manjša in je morala v zadnjih dneh Narodna banka pokriti del poprašenjavanja. Tudi angleški funti notirajo nespremenjeno 258 (specialni tečaj 238). Grški boni, ki so prejšnji teden notirali preko 35, so v minulem tednu popustili na 34,75.

Na efektivnih tržiščih se opaža v zadnjih tednih čvrstejša tendenca, ki je prišla ob koncu minulega tedna še bolj do izraza. Vojna škoda se je okrepila na 476—480 (prejšnji teden 474—475). Tudi ostali državni papirji notirajo višje: 4-odstotni 61,50 do 62,50, 6-odstotni pa 91,50 do 92,50. Preko nominalne vrednosti (preko 100) notirajo sedaj 7% investicijsko posojilo (102), 7% Seligmanovo posojilo (101) in 8% Blairovo posojilo (102).

DEVIZE

Curih. Beograd 10 Pariz 11,66, London 20,6250, New York 440, Bruselj 74,0250,

Milan 23,15, Amsterdam 233,75, Berlin 176,60, Stockholm 106,20, Oslo 103,65, København 92,0750, Praga 15,06, Varšava 83,25, Atene 3,90, Bukarešta 3,37.

Blagovna tržišča

ZITO
+ Chicago, 4. marca. Začetni tečaji: pšenica: za maj 68,75; koruza: za maj 49,1250, za julij 50,50.

BOMBAZ
+ Liverpool, 4. marca. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za marc 4,96 (prejšnji dan 4,88), za sept. 4,67 (4,61).

HIGJENSKA GUMA

DOMAC IZDELEK
V vseh strokovnih trgovinah, gospod...

KRAJCEVIČEVA (Dr. SPITZERJA)
Novo-Vukovarska pomada
1864—1939 Nenačrtnljiva za polepšanje, zoper sončne in jetrne pege, zoper sojedne in prišč. S stalno uporabo ohranijo tudi starejše dame mladosten izgled in gladko polt. — Edino pristna s silko izdelovatelja.
LEKARNA KRAJCEVIČ, VUKOVAR.

ZOLČNI KAMENČKI
Znani SALVAT ČAJ proti zolčnim kamenom in boleznim zolčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku Lekarna pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17. — Zastonj pošljemo prospekte o zdravljenju.
O. r. s. br. 27870-1936 Rn 3487

Stavbe parcele v Ljubljani

za 3 nadstropne hiše — južno centralno ležeče izredno

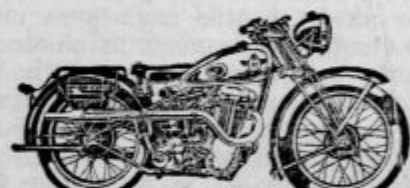
ugodno napredaj

Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

IŠČEMO

2 perfektna kleparja

s takojšnjim nastopom službe. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod: »Takoja«.

Prispela je nova pošiljka motornih koles prvovrstnih in svetovnoznanih

ARDIE in HOREX

tovarni, in to najnovjših tipov 1939, kakor sledi: Ardie 100 ccm, 125 ccm, 200 ccm in 250 ccm, Horex 350 ccm., ki si jih lahko ogledate in nabavite — pri generalnemu zastopstvu teh motorjev

J. PRAPROTNIK

Domžale,

LJUBLJANSKA CESTA 108.

kjer dobite tudi vse

Vitezi svobode

Nedavno je izšla v Beogradu v založbi »Seđme sile«, zavoda zadruge beogradske novinarje, obširna knjiga, ki opisuje vrsto največjih jugoslovenskih junakov iz svetovne vojne, ki so si s svojo hrabrostjo in požrtvovanjem zaslužili najvišje odlikovanje Karadordjevo zvezdo z meči. Naslov knjige je »Vitezi svobode«, legendarne junake pa je opisal Milan Santić, ki je dovršil zelo važno delo. Pisatelj ni zbral doživljajev največjih junakov po kakem posebnem merilu, marveč je hodi od vasi do vasi ter beležil spomine starih bojevnikov. Uvodne besede knjige sta napisala francoski maršal d'Espey in vojvoda Peter Bojović. V vojvoda Bojović je v svoji uvodni besedi s posebnim poudarkom nagla il. V. mladi staršine, kadarkoli govorite svojim vojakom o morali in vojaških vrlih, prečitajte jim kako poglavje iz tega sijajnega dela. S tem boste bolj kakor na vsak drug način prikazali vojniku, kako se je treba žrtvovati za kralja in domovino.

S temi besedami je vzgojni pomen knjige dobro poudarjen. Knjiga je tudi najostrejša obsodba one bojevitosti, s katero se v miru, na varnem, tako radi postavljajo pokvarjenici in bedaki. Srbski junaki, ki v knjigi pripovedujejo svoje doživljanje, so danes največji varuhi mira. Z mrzno govorijo o vojni kot pošasti, ki zatira izmučeno človeštvo, če pa bi se kdo spet žrnil stopiti na njihovo rodno tlo, potem bi v srcu teh junakov spet vzplamtel ogenj branilec domovine, pravice in svobode.

Da bo tudi naša širša javnost spoznala vrednost pomembne knjige in način, kako je pisatelj Santić doumel življenje in trpljenje viteзов svobode, objavljamo nekaj poglavij iz

romana

Mihaila Maksimovića

Mihailo Maksimović ni nikdar imel sreče Zabeležil je mnogo junških podvigov v svojem življenju, a nikdar ne bo mogel reči, da se spominja srečnih dni ker jih pač nikdar ni imel. Iz tečave v tečavo ga meče življenje in človek, ki verjame v preklestvo, bi rekel, da ga ono preganja od ranega detinstva. Nekega poletnega dne pred osem in štiridesetimi leti so v širokem šumarijskem selu Radovanju žene okopale koruzo. Ena žena je odšla z njive za plot in tam v mukah dala življenje otroku.

Tako je prišel na svet Mihailo Maksimović. Njegovo detinstvo je bilo pravo mučenje. Oče ni imel zemlje, delal je pri drugih. Tudi mati je delala po tujih hišah. Okopavala tuje njive, plela in žela tuje žito. Vsako jutro je Mihailu prinašala nove borbe za kosček kruha. Zato v njegovi mladosti ni vednih dogodkov, ki bi zapustili globoko sled v duši. Ni bilo srečne in nesrečne mladosti, ni ljubezni, ni bilo avanta in lahkomiselnosti. Učil se je opankarske obrti, pasel je tujo živino, bil kovač, služil po tujih hišah. Vse to za skorjo vsakdanjega kruha. Kmalu je ostal brez roditeljev.

Zato je imel vstop v vojsko za Mihaila Maksimovića poseben pomen. V vojski je lahko prvič brezskrbno zaspi in zavesti da bo imel drugo jutro spet kaj jesti. Vojna ga ni težila, saj je mnogo ljudi na svetu, ki v mihih časih še bolj trpijo kakor v vojni. V vojski ga srečamo kot neverjetno požrtvovalnega vojaka, vedno zadovoljnega in pripravljenega izvršiti vsako nalogo. Ko so Avstrijci navalihi preko Save, je dobil drugi bataljon osmega pehotnega polka povelje za napad. Po tridnevni hudi borbi je bilo odredeno, naj drugi bataljon preide v Srem. To je bilo pri Kupinovem. Zvečer je komandir poklical podnarednika Maksimovića:

— Vzemij svojo desetinno in poidi preko barja proti Petroviću. Zavaruj reko levo od Petrovića, ker zdaj se ne vemo, kje je sovražnik.

Maksimović in njegovih sedem vojakov kolikor jih je še ostalo v desetini, so takoj krenili po povelju. Peko barja so morali bresti vodo, ki jim je segala do pasu. Pasove z naboji so imeli okrog vratu, puške pa so držali visoko nad vodo.

Na drugi strani barja so se skrili v plasti sena in šele potem, ko p ed seboj opazili sovražnika, so se ob belem dnevu umaknili.

Ko se je Maksimović s svojimi vrnil k četni, je bil boj na levem krilu bataljona že v polnem teku. Premo sovražnikov je naše sprva zbegala, a podnarednik Maksimović je stopil pred vojake, obrnjen s hrbotom proti sovražnikom, ter jih bodril. Ozbreni vojaki so drli za njim in takoj je bila strnjena bojna črta. Med najhujšo borbo se je pojavil komandant bataljona, a v trenutku, ko je bil v sprednji vrsti, je že dobil strel v noge.

— Maksimović, tu imaš bataljon, jaz ne morem več!

Majorja so odnesli, Maksimović pa je poveljeval bataljonu. Tudi njega je zadela krogla v nogo, a je šla le skozi meso. Za silo se je obvezal in ostal v bojni črti. Pod silo avstrijskega navalja je popuščalo desno krilo, a Maksimović je to opazil ter s četo takoj napravil juriš. Avstrijci so poskakali v kanal, da bi imeli zaklon za njegovim obzidjem naša pa so drli za njimi. Podnarednik Maksimović in dva vojaka so z ročnimi bombami uničili avstrijsko mitraljesko zvezdo in potem je nastala v kanalu strašna borba na življenje in smrt. Kmalu je bil kanal poln krvi in mrlčev.

Komandant avstrijskega bataljona se je vdal Maksimoviću je izročil sablju, vojak pa so pomatili puške na tla. Tako je bilo ujetih nad 150 ljudi, a tudi naše izgube so bile ogromne. Na goli ledini pred kanalom so ležali razmesarjeni ljudje, pomešale so se modre in sive uniforme. Usoda vseh je bila enaka. Smrt je vse pomirila in za vsemi bodo enako tugovala matere — —

Naši niso tu ostali, prodirali so naprej proti selu Bečmenu. Narod jih je z veseljem sprejel. Sremci so mislili, da je svoboda že tu. Zvonovi so jo oznanjali in vaščani so gostili vojake.

Se istega dne je prišlo povelje za umik preko Save v Mačvo. Bataljon je stal pripravljen na odhod. Komandant, čeprav ranjen, je prišel k svojim vojakom. Nekaj minut pozneje pa je prišel prestolonaslednik Aleksander v spremstvu poveljnika armije in nekaj drugih višjih oficirjev. Prestolonaslednik je šel od čete do čete, se razgovarjal z vojniki, navsled pa vprašal:

— Kje je Mihailo Maksimović?

— Evo ga, Vasočanstvo, ta jel, ga je pokazal ranjeni komandant bataljona.

— Junaki, je dejal prestolonaslednik, pogledite tegale, ki se je tako hrabro boril! Vzemite ga za zgled in nikogar se ne bojte. Ves bataljon je večera; prevzel vodil borbo in zmagal. Vojaka, ki ima take uroke, ne more biti premagana. Maksimović, ti si od danes narednik in vitez Karadordjeve zvezde.

Med maršem je kolone neusmiljeno bila avstrijska artiljerija, naša artiljerija pa je umolknila.

— Maksimović, je rekel tedaj komandant, ali ne bi pogledal, kaj je z našimi topovi? Ker si se že začel kititi z odlikovanji, nadaljuj tako. Povej jim, naj se takoj oglašijo.

Narednik Maksimović je pritekel k bateriji.

— Kaj čakate? Zakaj ne bijete?

— Nimamo povelja!

— Naprej! Jaz poveljujem! Komandant je rekel — takoj.

— Ne gre, saj vidite kako je. Topove bi morali nositi, a tudi preveč ljudi smo že izgubili.

Topove pa so le potisnili naprej in v svojem vodju je Maksimović našel nekega podnarednika, ki je prejšnji služil pri artiljeriji.

Topovi so stopili v akcijo, a sovražnega navalja niso mogli ustaviti. Borba je bila strašna. Sovražna pehota se je približala našim že na 15 korakov. Nobeno povelje se ni več čulo. Bojevniki so se pomešali, skakali so od d evosa do drevesa, od grma do grma ter se spopijali v besnem sovraštvo. Sovražniki so bili sami Madžari.

Drobec granate je zadel narednika Maksimovića v koleno, a vojaki so ga srečno odnesli iz bojnega meteža. Iz obvezaljšča so ga odnesli v Pečko, kjer je v nekem šivnjaku čakala množica ranjencev, da pride na vrsto. Maksimović je bil deležen pomoči šele, ko so ga prinesli v Valjevo, kjer so v šoli namestili bolnišnico. Tam je našel več svojih ranjenih vojakov. V bolnišnici je ostal tri mesece in toliko okrevdal, da je lahko hodil s palico. Nekega jutra pa je stopil v bolnišnico upravnik Stajić in rekel:

Temeljito

prati se pravi:

perilo zaupati blagemu Schichtovemu terpeninovem milu. Schichtovo terpeninovo milo razkroji nesnago temeljito in prizanesljivo in ohrani perilo dolgo časa kot novo.

SCHICHTOVO TERPENINOV O MILO

pere bleščeče belo!

— Ljudje, naj vstane, kdor more. Avstrijci se bližajo.

— Jaz grem, je rekel Maksimović.

— Dobro, sinko, če moreš.

Z Maksimovićem je zapustilo bolnišnico še kakih 20 vojakov, čeprav so nekateri komaj hodili. Med potjo k svojem bataljonu je krenil Maksimović v vas Kusadak, kjer je prebivala njegova žena pri sorodnikih.

— Kaj spet v borbo? ga je vprašala žena.

— Moram, čakajo me!

Žena je plakala, Maksimović pa jo je karal.

— Ko je toliko mater ostalo brez sinov, ne smeš obkavati živega človeka.

Med potjo je Maksimović srečal nekega tovariša iz polka, ki se je tudi vračal iz bolnišnice. Tovariš, ki se je bil že orientiral, mu je povedal kje so Avstrijci, ter ga varil, naj ne hodi naprej, ker je ves hrom. Šla pa sta vendarle oba in kmalu našla pri nekem studentu razmetanih kakih 10 tečajnikov in pušk. Nedaleč proč pa je sedelo net avstrijskih vojakov. Predali so se sami. Bili so Srbi, Bosanci.

— V on hiši tam je rekel eden izmed ujetnikov, jih je še kakih dvajset, Tudi oni se hočejo predati.

E, pa pojdi po nje, prijatelj, mu je rekel Maksimović.

Maksimović in tovariš sta svoje ujetnike pripeljala k četni svojega bataljona ki se je pri nekem pokopališču baš pripravljala na napad. Komandant bataljona je bil ves začuden.

— Od kod pa ti, za boga? Misliš, smo, da te še dolgo ne bo, zdaj si pa še ujetnike pripeljal.

Od tega dneva Maksimović s svojimi tovariši ni več prišel iz boja. Iz rova v rov, iz po-tojanke na postojanko, iz krvi v rov, ves čas vojne.

Na As Kamenjaru si je zaslužil narednik Maksimović drugo Karadordjevo zvezdo z meči. S peščico ljudi je napadel močno bolgarsko postojanko, ki se je ugnedila med skalami. Z ročnimi bombami jo je razgal in ujel 40 bolgarskih vojakov in podoficirjev.

★

Roman Mihaila Maksimovića se nadaljuje v osvojenih domovini. Menjaval je edine komandirje na fronti, a v Petrovaradinu je bil demobiliziran kot narednik mitraljeskega oddelka februarja 1919. V raztrganem vojaškem plašču je prišel v Beograd, kamor je prišla tudi njegova žena, ki ni mogla več živeti na vasi. Maksimović je imel pri svojem prihodu v Beograd v žepu 16 din in dve Karadordjevi zvezdi.

Bi je na cesti brez vseh sredstev in našel se je na podstrešju neke barake v Jagan Mili. Vsakega posla se je lotil, a dela ni bilo, namreč zanj ga ni bilo, ker je bil ves izčrpan in izmozgan. Naposled je postal sluga v nekem združnem mlinu. A samo za nekaj mesecev, ker so ga pozneje postavili na cesto. Vsa vrata so bila pred njim zaprta. Postal je pometar: ulice na Čukarici. Na dan je zaslužil 18 din, a od tega je moral plačati še za urad socialnega zavarovanja. Bili so drevi, ko ni imel niti koščka kruha, Tudi o božiču je stradal.

Naposled je dobil neko zemljo pri Subotici. Moral pa bi plačati občini za odkup in še za neke take kakih 1.500 din a revež ni imel niti za vožnjo. Dvanajst let je minilo od vojne. Vse se nekako znašli, sa-

mo njega je preganjalo preklestvo. Z enim samim dinarjem v žepu je prišel v vas Hajdukovo pri Subotici. To je bilo leta 1932. A tam ni našel ničesar, razen gole zemlje. Z izmučenimi rokami ni mogel orati, na nabavo potrebnega orodja pa ni mogel niti misliti. Izkopal si je brolg kakor na fronti ter vlažno zemljo obložil z vejami in slamo. Tam je prebival z ženo in deco, ki je postala škofulozna. Prihale so neke komisije, obetale pomoč, ki pa nikdar ni prišla. Nanosled so se ga usmilihi neki vaščani in mu dovolili, da se je preselil v prazen hlev. Pozneje so reveži pre-

bivali v nekem salašu. Zemlje ni imel s čim obdelovati, denarja za občino ni imel kje zaslužiti in tako je moral zemljišče zapustiti. Spet je bil na cesti in šele pred nekaj meseci je bil sprejet v žandarmerijo. A ker je že prestar, je bil nameščen samo za začasnega žandarija v Mladencu. Ko bo odslužil prvi rok, bo moral zapustiti tudi to službo. Potem pa spet na cesto, v meglo... Tako je pač usoda narednika Mihaila Maksimovića, ki nosi na svojih prsih dve Karadordjevi zvezdi, Miloša Obilića medaljo za hrabrost, Legijo časti in Albansko spomenico.

— tg.

Nezakonski otroci

in njih trpljenje v preteklih časih

Za nami je sodna razprava o usmrtni vi ubogega nezakonskega otroka, razprava, ki je zbudila v naši javnosti toliko pozornosti. Nedavno prej pa je »Jutro« objavilo daljši članek pod naslovom »Naš naraščaj izven zakona«, kjer je bila podana statistika, povzeta po knjžici Dare Pavlovičeve »Nezadržana mati in dete. Nezakonska mati obtožuje družbo zaradi nekrščanskega postopanja z njenim detetom.« Gotovo je treba temu vprašanju posvetiti čim več pozornosti in premotriti današnje stanje našega naraščaja izven zakona. To pa bomo tem laže storili, če nekoliko pogledamo v pretekla časa.

Res nekrščansko se še danes marsikod ravna z nezakonskimi otroci in z nezakonskimi materami, a kako je to bilo še pred vojno in prejšnjo dobo? Živel sem kot vzgojitelj na deželi in morem o tem povedati mučne stvari. Že takoj pri krstu so izločili takega otroka iz »dostojne« človeške družbe s tem, da so mu dali za vse življenje sramoten pečat s krstnim imenom, kakršnega v čistem kraju ni bilo. (Čankar nam je to opisal s svojim klasčnim »Polikarpom«). Bili so primeri, ko so se sosedje branili botstva takemu otroku. Pripetilo se je tu in tam, da so pri krstu morali botri slišati te in one očitke glede nezakonske matere — (oče je bil seveda vselej vzvišen, naj je bil bogataš ali siromak). In če je neboljčnik umrl, se mu smeli pri nekaterih župnišnih zvonitih z enim zvonom, kar je še posebno opozarjalo na malega nesrečnika, kateremu so morali tak vsi — razen matere — pozeleli srečno pot v zemni drugi svet.

Kajpada, velika je bila razlika če je bila nezakonska mati iz dobre, bogate hiše, ali če se je izpozbila hči ubogega bajtarja. Pri prvi je bilo sicer nekaj sramote in opravičljiva toda uglede je bil naposled srečno zakpan. Če pa je sirota zabredla v nesrečo s sinom kakšne boljše družine, je bila zgolj ona »zapeljavka«, čeprav je morda le podlegla fantovim vsakovrstnim ljubavam. Sirota je po navadi morala brž spoznati, kako hitro se ohadi ljubezen fantov iz »dobre hiše«. So bile izjeme in so še danes, toda te samo potrjujejo pravilo.

Posebno poglavje so bili včasih nezakonski otroci z Trsta, prirešeni v naše kraje v rejo. Taki otroci, ki so jim naši ljudje pravili »tržanje« — to so bili sirote! Zavoljo tistih par kronic so jih vzei v rejo navadno in ubožnejši ljudje. Res, da

Prerokovalka
Prerokovalka je dobila obisk in gostu pogledala na roko:

»Gospod, z nočem vas bodo ubili, razkosali, nasolili in pojedli.«

»Čakajte, čakajte!« je vzkliknil obiskovalec. »Pozabili sem sleči rokavice, ki so iz svinjskega usnja.«

Operni pevec
Operni pevec: »V mojem grlu je premoženje!«

Pijanec: »V mojem tudi!«

Ribniška
Ribničar mora iti čez ozko brv. Voda je narasla in nekoliko boji se. Zato reče: »Ljubi bog, pomagaj mi, da pridem na drugo stran!«

Ko se ni čisto na drugem bregu, reče: »No, saj bi bilo šlo tudi brez boga!« Tedaj pa se spotakne in pade v vodo. S težavo priize na breg, potem pa zagode:

»O ljubi bog, ti pa res ne razumeš šale!«

V šoli

»Kako se imenuje žuželka, ki se mora zmerom mučiti, da lahko nosi tvoja mama svilene nogavice?«

»Oče, gospod učitelj.«

Pozna smuka

Pokljuka je za gospodo, Mošenjska planina pa za domačine

Lahko je izbrati ugodna smuška terišča, kadar je sredi zime dovolj snega. Toda takih krajev, kjer sega smuka celo v pomlad in so lahko upoštevani tudi v pogledu mednarodnega smučarskega sporta, imamo v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji malo. Pred kakšnimi 15 leti je pisal »Slovenski Narod«, ko so si naši smučarji prvič ogledali St. Moritz, da sta za trajni zimski sport, kakršnega gojijo švicarji, primerna le Pokljuka in pa gornji del Doline. Izkazalo se je, da to drži. Zlasti se je to potrdilo v pretekli mehki zimi. Ko primanjkuje snega za ugodno smuko celo v Kranjski gori in v Planici, se lahko smučarji na visoki planoti Pokljuke neprestano vžibajo in zabavajo. Pokljuka, ki ima zelo ugodna smučišča, je letos zasedena od smučarjev, po večini iz tujine, ki se menjaajo že od jeseni. V enem hotelu je po 50. v drugem pa okoli 20 gostov, ki so od ranega jutra do večera na smučeh, deloma v bližini hotelov ali pa prireajo daljše izlete, večkrat celo v Triglavsko pogorje. Zelo žvahnjo je tudi zvečer, ko se družbe zabavajo pri topli peči. Na Pokljuki je tudi stalni smučarski tečaj, ki ga spretno vodi domačin z Bleda. Od nedeljah in praznikov prihajajo ljubljanci in zagrebčani. Dostop je le toliko otežkočen, ker je mogoče dospeti z avtomobilom le do pol poti med Gorjani in Pokljuko. Toda poskrbljeno je, da lahko smučarji najljujejo pot s sanmi, če nečesto pešačiti.

Naši zimski sportniki pa so odkrili poleg Pokljuke še druge izredno ugodne kraje. Če je Pokljuka primerna za pozno smuko, so si mislili, zakaj ne bi bila za to ugodna tudi njena postranska sosedja Jelovica, s katero sta bili pred milijoni let združeni, pa ju je kasneje razdvojila planska hči Bohinjka. Ogleдали so si natančneje Jelovsko planoto ki ima prav take oblike kakor Pokljuka in tudi sneg na njej prav nič prej ne skopni kakor na sosedni. Najugodnejša terišča so odkrili v okolici gozdarske kočice Martneča in pa na Mošenjski planini, ki se dvga do 1300 m visoko. Mošenjsko planino so v zadnjih letih precej razširili zaradi pašnikov. Posekali so na čisto rob nad Planino. Prav s tem so pridobili tudi najlepše terišče za smuko. Pred nekaj leti se je začel zanimati za Mošenjsko planino klub »Slalom 34«. Markirali so pot od postaje Radovljice preko Kamne gorice na Planino. Nazaj pa je pot vodila čez planino Vodice in skozi Krope na postajo Otoče. Nekaj časa so ljubljanci precej prdno zahajali smučati na Jelovico. Potem so spet to opustili. Med tem ko so planino razširili, so lastniki planine postavili tudi lčno, precej prostorno plansko kočico, kjer v sil lahko prenočuje tudi 30 ljudi.

Kar so pričeli glede smuke Ljubljanci, so nadaljevali domačini. Po vsem Gorenjskem najdes danes smučarja. Kakor imamo priliko videti prav med našimi tek-

movalci v inozemstvu, so naši gorenjski fantje med najboljimi. Kakor na Jesenicah in v Dolini je tudi pri nas v vaseh pod Jelovico smučarstvo zelo razvito. Naš smučarji imajo pač najlepšo priliko za zdravo in lepo zimsko zabavo na Mošenjski planini, kjer se lahko smučajo še pomladi, ko drugod že orjjo in urejajo vrtove. Poseben ugodna smuka je na Jelovici prav zdaj, ko se po dolini prašijo ceste. V Radovljici, sredi Gorenjskega, hodijo ljudje brez površnikov. Onkraj Save nad dol in Lipnice pa se belijo na pobočjih še vedno velike zaplate snega, precej njene z rjavimi prekopninami.

Cesta v Lipniški dolini je sicer kopna, toda v senčnih legah kraj ceste leže še precej debele plasti umazanega snega in ledu. Višje nad dolino še vodi pot po večini po suhih jaskah, kjer prav zdaj bahato cvete teloh in žari rdeče resje. Posebno prijetna je zdaj pot iz Krope na Jelovico. Je sicer precej strma, toda v eni uri že prispere na planino Vodice. Na izredno pri-sojnih pobočjih nad Krope je vse belo teloh. Nekaj korakov za tem, ko komaj stopiš na planoto, pa si že sredi zime, kjer si lahko takoj priprneš smučti in smukneš proti Mošenjski planini. Na Vodiceh je snega okoli 20 cm, se pa kaj hitro dviga. Na Mošenjski planini, ki je od Vodice oddaljena slabo uro hoda, je snežna plast še vedno nad pol metra debela. Prav ugodna je smuka skozi Jelovške gozdove.

Na Mošenjski planini je bilo letos vso zimo prav živahnno. Toda velika je razlika med smučarji na Pokljuki in med onimi na Mošenjski planini. Medtem ko slišiš na Pokljuki mnogo nemščine in tudi po elegantnih kroljih spoznaš tujce, se smučarji na Jelovici največ domačini in sploh Go-

renjci, ki so imeli tu tudi svoj smučarski tečaj. In tudi nekaj tekem je bilo letos na Jelovici. Terišče je namreč tudi za tekme izredno ugodno. Poti, ki so jih bili tekmovalci prevozili, so bile zaznamovane daleč po obsežnih jelovskih gozdovih. K tekam so seveda prihajali tudi ljubljanci. Smučarji iz oddaljenih krajev prenočujejo na planini, ki je okrkovana vse leto. Domačini odnosno bližnji okoličani pa prihajajo na smuk zjutraj in se vračajo zvečer ali ponoči, kakršna je pač zabava.

Vsako nedeljo je na Mošenjski planini tudi ljudska veselica. Med tem ko slišiš na Pokljuki in sploh po hotelih, kjer se zbira tuji in naši mestni sportniki, razne jaze in plesalci tekmujejo v gospodskih ples h, brni in hrope na Mošenjski planini harmonika, godrnja bas in cvili klarinet. Zavrtimo se po večini kar po domače. Kdor pa nima veselja do plesa, se lahko raduje pri topli peči. Posebno prijetno je bilo preteklo nedeljo, ko je prišlo na Jelovico tudi lepo število Radovljčanov. Tudi izletniki iz Selške doline nimajo daleč na Mošenjsko planino, saj so Dražgoše oddaljene le dobro uro hoda. Čeprav je v nedeljo sonce prijetno sijalo na Jelovsko planoto, se stanje snega ni prav nič spremenilo. Kar segreje dan, ohladi gorska noč.

Z leti je treba, da bi tudi smučarji iz bolj oddaljenih krajev, taki, ki si žele smuke v toplem pomladnem soncu, prišli ogledati Jelovco in njena ugodna smučišča ter tekmovalci na daljše proge. Ko bo več zanimanja za te kraje, bo že tudi poskrbljeno za udobnost večjih družb. Želimo pa tudi, da bi se domačini ne dali preveč motiti od tujcev in da bi Mošenjska planina ostala še naprej svoboda za naše ljudske smučarske predstave.

ZAUPAJTE SVOJEMU ZOBOZDRAVNIKU!

Tisotih zobozdravnikov priporoča KOLYNOS zaradi njegovega anti-septičnega in ustne bakterije uničujočega učinka. Uporabljajte Kolynos in s tem varujete svoje zobe in dlesna.

Povečajte blek svojega smehljaja s KOLYNOSOM.

Varčujte — kupite veliko tubo!

KOLYNOS DENTAL CREAM

NOVOSTI DOSPELE

VABIMO NA OGLED.

Manufaktura

AVŠIČ

LJUBLJANA

Domače vesti

V ponedeljek

bo »Jutro« polno zanimivega, pestrega gradiva. Kakor zmerom bo sportna rubrika prinesla podrobna izvirna poročila o vseh smučarskih dogodkih tedne, zlasti o tekmovalstvu za državno prvenstvo v alpski kombinaciji, prav tako pa tudi o otvoritvi lgiške nogometne sezone. Ker je židovsko vprašanje v ospredju svetovne pozornosti, bo najbrž vsakogar zanimala zgodovinska črtica o življenju izvoljenega ljudstva med Slovenci, obširno poročilo pa o riše dejanje in nehanje zadnjega rudarja iz Lipniške doline nad Kamno gorico. Po izvoitvi novega poglavja rimske cerkve bo aktualen spomin na dobo, ko je bil sedež papeškega dvora francoski Avignon. V bogatem podlistku bo nanaizani nekaj novih sat in modrosti Črnogorcev, med njimi tudi zanimiva prigoda Franceta Lipaha s kčmarjem v Baru med vojno. Ponedeljsko »Jutro« stane po raznašalu na dom dostavljeno 5 din, po pošti pa samo 4 din na mesec.

Grobnice in spomenike
kamnoseška stavbna dela
izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko
podjetje

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ —
Ljubljana — Tel. 49-09.

* Rumunsko priznanje uglednemu zagrebškemu zdravniku. Profesor zagrebške medicinske fakultete, predstojnik instituta za tuberkulozo član mednarodnega odbora za pobijanje tuberkuloze v Parizu in predsednik odbora hrvatskih zdravnikov dr. Vladimir Čepulić, je bil izvoljen za častnega člana rumunskega društva za zgodovino medicine v Bukarešti. Prof. dr. Čepulić je dobil to odlikovanje zaradi svojih zaslug pri vzorni organizaciji XI. mednarodnega kongresa za zgodovino medicine, ki je bil lani v Zagrebu in v Dubrovniku. Izvoljen je bil po predlogu predsednika mednarodnega društva za zgodovino medicine, profesorja dr. V. Gomotu, ki je tudi častni član zagrebškega Zbora zdravnikov.

* Spomin pokojne gospe Anice Hočevarjeve za Vrhniko se njene sodelavke v dobrodelnem odseku vrhniškega Sokola počastile z ganljivo spomenico, v kateri je med drugim navedeno: Kako velika je bila Tvoja ljubezen do siromakov, vedo le oni in tvoje sodelavke. Dolga leta si bila predsednica našega agilnega dobrodelnega društva, po njegovem razidu pa istovrstnega odseka pri našem Sokolu. Stiska je bila leto za letom hujša, pomoči potrebnih vedno več. Omagovale smo, Ti pa si nas bodrila. Kjer je bilo najtežje prosti, tam si prosila Ti in Tvoji prijazni prošnji ni nikdo odrekel. Spet in spet si zvedela za kakšnega slabo obloženega otroka. »Motamo ga oblačiti, si dejala in zgodilo se je. Nisi bila predsednica samo po imenu, ampak po delu. Vsakoletna božičnica je bila tvoj velik praznik, ko so se veselo nasmešila usta neštetih obdarovancev. Vse to delo si vršila tiho v vsej skromnosti, odklanjajoč vsako pohvalo v javnosti. Ob tvoji krsti so klele matere za otroci in se spominjale tvoje velike ljubezni. Delila si jo vsem potrebnim in vso si razdelila.

* Nova grobova. V Ljubljani je po kratki bolezi preminil g. Viktor Flere, prokurist Ljubljanske kreditne banke. Pogreb najkoga bo v ponedeljek ob 16. izpred mrliske veže splošne bolnišnice na pokopališču v Štepanji vasi. — Dalje je umrl v Ljubljani g. Alojzij Mekina, dolgoletni odbornik Zdravnika ključavničarskih mojstrov v Ljubljani in solastnik trdnice Weibl. Pogreb bo v ponedeljek ob 14. iz hiše žalosti, Čopova ulica 19. na pokopališču k Sv. Križu. — Rajnkima blag spomin, žalujotim naše iskreno sožalje!

ODVETNIK

dr. MIHA POTOČNIK

je ODPRIL s 1. marcem SVOJO PISARNO NA JESENICAH in jo združil s pisarno odvetnika DR. ALEŠA STANOVIKA.

* Danes se v Zagrebu poročita naš rojak kapetan g. Učnik Ludvik in gospo. dična Anica Čimer. Bilo srečno!

* Mezdno gibanje v Slavonskem Brodu. V tovarni vagonov, strojev in mostov v Slavonskem Brodu je delavstvo napovedalo stavko, ker je bilo prikrajšano pri svojih prejemkih. Nova kolektivna pogodba je stopila v veljavo 11. februarja in so bili po njej navadni delavci plačani po 2 do 4 din na uro, kvalificirani delavci pa po 7 din. Ukupnega pa je bila 12% doklada in zaradi tega so zdaj delavci vseh kategorij nezadovoljni. V mezdnem pokretu je nad 1.500 delavcev in napovedano so že pogajanja med vodstvom podjetja in delavskimi zaupniki.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jozefove grenčice.

MOŠKI!

za zdravljenje spolnih slabosti

seksualne impotente, za spolno slabost ter za okrepitev funkcije spolnih žlez poskusite originalne hormonske neškodljive „HORMO-SEKS“ pilule

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul Din 84.—, 100 pilul Din 217.—, 300 pilul Din 560.—. Zadrževanje le originalne »HORMO-SEKS« pilule, ki so na škatlici zunal opremljene z zaščitno zamanko. Po pošti razpoložljive: LEKARNA BAHOVEC, LJUBLJANA. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg št. 3. Ogl. reg. št. br 1990-35

KINO MATICA

tel. 21-24

predvaja danes
UFA velefilm

Kaučuk

Danes samo 2 predstavi in to ob 15. in 17. uri!

Sacha Guitry-jev roman v istoimenskem filmu

KINO UNION, tel. 22-21.

Film duhovite originalnosti!

SLEPARJEV ROMAN

Senzacionalen mednarodno film! POTUJOČINAROD

Izredno zanimiv prikaz življenja cirkušskih ljudi, polno napetih momentov in senzacionalnih cirkušskih atrakcij. To filmsko delo prekaša znameniti varietejski film »TRUKSA«! Kot dodatek še film plesnega zbora donskih kozakov. Glasbeni ep o njih postanku, trpljenju in ljubezni do stare domovine! Rezervirajte si vstopnice! KINO SLOGA, tel. 27-30 ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri!

u— Mestni finančni in trošarinski oddelek v novih prostorih. Po izselitvi tvrdke I. C. Mayer iz hiše meščanske imovine so se v izpraznjene prostore v pritličju naselili trgovci, izpraznjeni prostori v I. nadstropju pa so se uporabili za nujno razširitev uradnih prostorov finančnega in trošarinskega oddelka mestnega poglavarstva v Ljubljani. Uradi obeh oddelkov bodo sedaj smotno razvrščeni v enem nadstropju in bodo imeli skupen vhod v finančni oddelek iz Nabrežja 20. septembra, vhod v trošarinski urad oziroma kakor se sedaj imenuje oddelek, pa iz Pogacarjevega trga. Trošarinski oddelek ima prostore ob Lingarjevi ulici, finančni oddelek pa ob ostalih treh frontah poslopja. Poslovanje za stranke v novih prostorih prične v sredo, 8. marca 1939 in od tega dne bo tudi edini dohod v finančni in trošarinski oddelek mestnega poglavarstva iz Lingarjeve ulice 1., na kar se občinstvo opozarja. Vhod v tehnični oddelek mestnega poglavarstva (II. nadstropje poslopja meščanske imovine) ostane še vedno na Nabrežju 20. septembra; vendar se morejo stranke, ki imajo istočasno opravke tudi v finančnem ali trošarinskem oddelku, poslužiti tudi stopnišča iz Lingarjeve ulice 1.

u— Šentjakobsko gledališče ponovi dramo ob 20.15 uspešno komedijo »Peček«. Potem, ko je prebrala vse češke odre, nadaljuje »Peček« svojo triumfalno pot na jugoslovenskih pozoriščih. Lani so jo z velikim uspehom uprizorili v Skoplju, letos pa jo pravkar s senzacionalnim uspehom uprizurja zagrebška drama. Uspeh, ki spremlja to komedijo, tudi na Šentjakobskem odru ni izostal. — Popoldne ob 16. se ponovi nadvse uspešna pravljica igra »Pepekak«, ki je sprico odlične igre sodelujočih, skrbne režije ge. Juvanove in krasne opreme zbudila splošno odobravnje in navdušenje. Nabavite si vstopnice pri dnevnih blagajni ob 10. do 12. in eno uro pred začetkom predstave.

FOTOAMATERJI

zaupajte vaše filme v izdelavo le strokovnjaku. Priporoča se

Fotomaterial Franjo Mavec

MIKLOŠICEVA C. 6 — nasproti UNIONA.

Filmi svežih emulzij dospeli.

u— Vojaški obvezniki ter lastniki konj, avtomobilov itd. se opozarjajo, da bo v nedeljo 12. t. m. ob 8. zjutraj priobčevanje vojaškega razporeda na Amrozevem trgu, kjer se morajo do 8. ure zbrati vsi v Ljubljano pristojni obvezniki in vsi lastniki raznih prevoznih sredstev. Več je razvidno z razglaš, ki je nalepljen po mestu.

u— Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana—Dravle ima drevi ob 19.30 v cerkveni dvorani predavanje o pridelovanju zelenjadi na naših vrtovih. Predava priznani strokovnjak g. Anton Lap, ravatelj mestne vrtnarje. Vstop prost.

u— Učiteljskiški uprizorijo danes ob 20. v šolski telodavnici državnega učiteljskega v Ljubljani Javno igro: Bratje, drama v 4 dejanjih. Otroci z vladnice in otroškega vrta sodelujejo s petjem in prizoričkom: »Mamica in doktorček«. Vsi prijatelji učiteljskega so iskreno vabljeni k prireditvi, ki je obenem otvoritev šolskega odra na učiteljsku.

Cvetličarna Klematis

(T. ŠIMENC) — Selenburgova ul. 4

ima vedno v zalogi sveže cvetje, nageljne, vrtnice, vijolice i. t. d. okusne aranžirane šopke, vence, žalne vence že od din 50.—. Cene solidne. Za cenj. obisk se priporočam.

u— Podružnica SVD šiška. V torek 7. t. m. ob pol 8. zvečer bo predaval v deški ljudski šoli. Gasilska cesti 17. g. Franjo Zupančič. Obrazložil nam bo življenje rastlin, opazovano z drobnogledom.

Modne in trajne barve ter dobra kakovost blaga — to so zahteve sedanjega časa. Tem zahtevam odgovarjajoče blago za dame in gospode dobite po nizki ceni pri MANUFAKTURNI TRGOVINI JANKO ČESNIK, LJUBLJANA, Lingarjeva.

u— Nesreča v tovarni. Včeraj popoldne so mestni reševalci prepeljali iz kemične tovarne v Mostah tovarniškega mojstra 54-letnega Jakoba Albrehta na kirurški oddelek. Z odra je padel v veliko kad strupene kisline, da se je nevarno opeknel po nogah. V bolnišnico je moral tudi 27-letni hlapec Tomaž Korošec, zaposlen pri trgovcu Pengovu na Karloviški cesti. Blizu viadukta na šmartinski cesti je padel pod voz in kolo mu je strlo nogo.

Zahtevajte
ORION in POBEDA

s katerimi se boste najbolj obrili med ostalimi britvicami iste najbolj brijejo vsako — tudi najmočnejšo brado. Dobijo se pri:

Foto Touristu — LOJZE ŠMUCU, Ljubljana
PREŠERNOVA ULICA 9 in ALEKSANDROVA CESTA 8.

* Veliko umrljivost dojenčkov pripisujejo mnogi kulturni zaostalosti staršev, statistika pa nam dokazuje, da je umrljivost dojenčkov največja baš v pokrajinah, kjer je najmanj analfabetov. V dravski banovini, ki je v prosvetnem pogledu na prvem mestu, ni umrljivost dojenčkov manjša kakor v moravski in zetski banovini. Po umrljivosti dojenčkov je dravska banovina enaka vrbski, kjer je blizu 73 odstotkov neplemenega prebivalstva. Največja umrljivost dojenčkov je v savski in dunavski banovini, torej v krajih, ki zavzemajo v pogledu prosvete in naprednega gospodarstva precej visoko stopnjo. V pokrajinah, kjer je gospodarstvo še zelo primitivno, kjer orjejo še po večini z lesenimi plugi, je umrljivost dojenčkov dosti manjša kakor v krajih, kjer tudi traktorji niso redki. V rodovini Vojvodini je blizu 30 odstotkov vsega prebivalstva brez lastne zemlje in tam pomre največ dojenčkov spomladi in poleti, ko matere po ves dan obdelujejo tuje njive.

* Popravi! V včerajšnjem članku »Ljubljanski Zvon« v 59. letniku je ostalo nekaj tiskovnih pomot ki kvarijo smisel. Tako čitaj v prvem odstavku, da kaže lanski letnik precejšnjo (ne prejšnjo) živahnost, v tretjem odstavku pa, da so pogledi teoretično podprti (ne odprti). V beležki »Prvo predavanje J. lige v Ljubljani« čitaj da je predavatelj orisal pomen (ne roman!) teh stikov.

* Zastarna prepoved obiskov v zdravilišču na Golniku. Da se med bolnike ne zanesa hripa, je bilo vodstvo prisiljeno do konca tega meseca prepovedati vsak obisk. Sorodniki, prijatelji in znanci bolnikov naj zaradi tega ne prihajajo na obiske. Informacije da rad upravitelj zdravilišča, primarij dr. Robert Neubauer pismeno ali telefonično, (telefon: Golnik 2).

ZA DAMO IN GO- SPODA KROJI IZKLJUČNO POMERI SALON MODE SOUVAN — CO MODERN TAILORING MESTNI TRG ŠT. 24. SPECIALNI KROJI — NAJELEGANTNEJŠA IZDELAVA — KREI- RAMO EKSKLU- ZIVNE MODELE

* Šestidnevni gostinjski »letar«ki tečaj, ki priredi Zveza gostinjskih združenj, se začne 6. t. m. ob 8. zjutraj na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

* Naseljevanje Zagorcev v Slavoniji. V zadnjem času se je v Slavoniji naselilo že precej kmetičkih družin iz Zagorja, največ iz okolice Varaždina. Pri naših so Zagorci kupili gozd »Polubasac«, ki ga bodo izsekali in se tam naselili. Zdaj je tam že kakih 20 kolonistov v nekaj letih pa bo tam velika zagorska vas. Tudi v okolici Djakova je že nekaj priseljencev iz ladbriške okolice.

MEDNARODNI PLES

ZDRUŽEN S

TURNIRJEM ZA PRVENSTVO JUGOSLAVIJE 1939.

KAZINA — SOBOTA 11. MARCA — P.S.K

* Obup ugledne beogradske gledališke umetnice. Umetniške kroge v Beogradu je zelo razburila vest, da se je hotela zastrupiti gospa Blaženka Katalinićeva, prvakinja beogradske drame. Direktorja beogradskega narodnega gledališča dr. Mladenovića je ponoči zbudil telefon in zabil se je ženski glas, trepetajoč od razburjenja: Ostavite polagani, nočem več igrati! Odpovijte jutrišnjo predstavo, mene ni več! Direktor je komaj spoznal glas igralkice Katalinićeve, a ko je skušal izvedeti vzroke čudne odpovedi, ni dobil več odgovora. Nekaj ur pozneje pa so obupano umetnico našli na ulici v hudih krčih. V svojem stanovanju je zaužila strup in potem stekla na ulico. Umetnici je takojšnja zdravniška pomoč rešila življenje. Zdravnik in neki svoji prijatelji je izjavila, da jo je zadelo v življenju in poklicu hudo razočaranje.

* Recept izkušene gospodinje. Zoper rane, praske, opekline, kraste, lišaj in vse nečistosti kože pri deci in odraslih se uporablja uspešno znana Babymira Creme, ki naglo učinkuje. Poleg tega naglo čuši od zmoja in močenja vneta in odrgnjeno kožo. Babymira Creme v originalnih škatlicah se dobi v vseh lekarnah in drogerijah in stane škatlica 10 din. (—)

* Ugodni nakup gradbenega materiala. Se nudi interesantom iz objektov, nekdanj last Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, Tyrševa cesta 35 in Zvonarska ulica 3. Na razpolago je: zidna in strešna opeka, les, okna, vrata, žlebovi, odtokne cevi in nasipni material. Interesenti naj se javijo na lico mesta na Tyrševi cesti 35, odnosno v Zvonarski ulici 3, kjer dobe informacije. (—)

* Tujskoprometna zveza v Ljubljani priredi 13. III. izlet na Vrhniko k Cankarjevi proslavi, 12.—14. III. avtobusni izlet na Dunaj ob priliki pomladanskega sejma, 18.—19. III. avtobusni izlet v Trst, 18.—19. III. avtobusni izlet v Gorico, 18.—19. III. avtobusni izlet v Idrijo, 17.—31. III. izlet z vlakom v Rim, Neapelj in Palermo, 12.—19. III. izlet z vlakom v Prago ob priliki pomladanskega sejma. Vse informacije v biljetarnah »Putnikac«. (—)

* Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine ima svoj 9. redni občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob 9. zjutraj v beli dvorani hotela »Uniona« v Ljubljani Dnevni red: 1. Konstituiranje občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo pregledovalcev računov. 4. Dopolnilne volitve. 5. Predlogi odbora. 6. Predlogi članstva. 7. Slučajnosti. Ob nesklepnosti bo pol ure pozneje ravno tam z istim dnevnim redom nov občni zbor, ki bo sklepal veljavno neglede na število prisotnih članov. (—)

* Ali ste se že naročili na 59. letnik »Ljubljanskega Zvona«? Najlepša reklama za to edinstveno slovensko literarno revijo je 11. do 12. številka lanskega letnika, ki je kot češka številka »Zvona« vzbudila vseobčo pozornost in priznanje. Citajte navedeno dvojno številko in se prepričajte sami o njeni odliki in naročite novi letnik pri Tiskovni zgradbi v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10. Celoletna naročnina znaša din 120 (za dijake din 90), plačljiva tudi v mesečnih obrokih. (—)

* Prijave za izlet v Trst, Gorico in Idrijo z odhodom dne 18. t. m. sprejemajo vse biletarne Putnika samo do 11. t. m. (—)

* Izlet v Gorico in Trst od 24. do 26. t. m. priredi izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana Francišanska ulica, tel. 22-50. Prijavite se do 18. t. m. (—)

* Nova številka Ilustrirane družinske revije »Žilka« je izšla. Joža Lovrenčič pripoveduje »Romančica«, Anton Ingolič pa nadaljuje »Prepovedano ljubezen«, roman iz življenja mlade učiteljice. France Bevk in dr. Debeljak priobčujeta dva prevoda iz bolgarske književnosti: »Orle« (Angel Karaliev) in »Voznik Andrej« (Elin — Pelin). Velika in mala deca bo z veseljem čitla pretično Andersenovo »Kristjan in Naomik«, ki jo je ilustriral Ks. Prunkova. Sledi nekaj zabavnih črtic in veselih anekdot, razprava: »Kdo je mojster življenja« in »Ali je naša usoda v zvezi z nebesnimi znamenji?«, ki nadaljuje s horoskopi in zanimivimi prerokovanji za tiste, ki so rojeni v februarju in v marcu. Mlade mamice in gospodinje najdejo vedno novih pobud v »Zdravniški posvetovalnici za bolno dečo« (primarij dr. Dragaš) in v »Gospodinjinskem kotičku«, vsakogar pa bodo zanimala slike in risbe akademskega slikarja B. Jakca, katerega delu je posvečen tudi kratek članek. Revija »Žilka« družji v svojem krogu vse prijatelje ržne kave žilke in žilkega otroškega zdraba, dobi pa jo brezplačno vsakdo, ki pošlje svoj naslov Prazarni žilki v Ljubljani. (—)

Iz Ljubljane

u— Ob stoletnici fotografije bo pod okriljem Prirodoslovnega društva predaval g. Branc v torek 7. t. m. v mineraloški predavalnici univerze. Predavatelj bo iz splošnih vidikov prikazal razvoj optičnih in fotokemičnih odkritij do prve četrtine prejšnjega stoletja ter obravnaval motive in poskuse Niepceja in Daguerreja, ki so neposredno vodili do iznajdbe fotografije in do objave 1. 1839. Nato bo v kratkih obrisih pokazal nadaljnji razvoj fotografске tehnike do današnjih dni in končno kratek pregled o razvoju slovenske fotografije. Predavanje bodo spremljale skiptične slike. Začetek ob 18.15.

u— Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekke« pri šestici, Tyrševa cesta 8. (—)

Zvočni kino Sokolski dom v šiški telefon 41-79

Remek delo francoske kinematografije v filmu

V VRTINCU STRASTI

V gl. vlogi: Franoaz Rozej in drugi. Predstave: danes ob 3., 5., 7. in 9. uri, ter v ponedeljek ob pol 9. uri.

SOKOLI! Obiskujte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored

Tiha noč — sveta noč!

u— Tolpa vlomilcev razkrinkana. Podjetni agentje kriminalnega oddelka so te dni prišli na sled drzni organizaciji poklicnih vlomilcev in tatov, ki so se zadnji čas marljivo udeležovali za Bežigradom, v šiški in v ostalih predmestjih, pa tudi v središču mesta. Večina pajdašev je že pod ključem, med njimi tudi njihov kolovodja L. S.

Za plašče, kostume, composé-jé i. t. d.

A. & E. Skabernè

Oglejte si izložbo specialnih kuponov.

u— Plesni zavid »Jenke« v Kazini ima tečaj še do 16. marca: v nedeljo ob 17. popoldanski ples, v ponedeljek ob 20. začetniško-nadaljevalni, v torek in četrtek nadaljevalni-izpopolnjevalni plesni tečaj. Posebne ure vsak dan. (—)

u— »Kolo žen zadržargak« priredi 8. t. m. ob 20. v glasbeni dvorani društva »Slog« predavanje »Higiena v gospodinjstvu«.

Predava g. dr. Bonač. (—)

u— Vsi hišni posestniki iz k mestu Ljubljani in okoliških bivših občin, katerih hiše so bile zgrajene pred 5. septembrom 1935., se vabijo, da se nemudoma zgledajo v času od 8. do 13. ure v pisarno Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salendrova ul. 6-I v svrhu potrebnih podatkov za podaljšanje davčne olajsave na 20 let. Prinesti je s seboj odlok o davčni olajšavi in plačilni nalog za zgradarino za leto 1938. Zadeva je nujna in rabimo podatke do vštete 9. t. m. (—).

HRANILNE

Rabim večji znesek

KNJIŽICE

KMETSKE POSOJILNICE LJUBLJANSKE ali PRVE HRVATSKE STEDILO-NICE eventualno JADRANSKE PODU-NAVSKE BANKE.

Plača se takoj v moji pisarni, agentura za bančne in kreditne posle,

Alojzij Planinšek

LJUBLJANA — Beethovnova 14.

u— Avto se je zeletel v kanton. Včeraj so prebivalci Tyrševe ceste navsezgodaj opazili čuden pustni korzo po cesti. Od Produktu proti Ježici je par konj vlekel razbit avto, pri Ramovžu pa so na lepeu obrnili in krenili nazaj proti mestu. Kakor vse kaže, se je sredi noči vesela družba popeljala proti mestni meji, da neke v okolici poišču, ali se še kakšna vrata odpro, utrujeni šofer pa je zavozil naprej ob kamen kraj ceste, nato pa še ob drog električne napeljave. Pri udarcu sta se mu žarometa zasukala za 90 stopenj navzgor, stekla so se razbila na kosce, močno poškodovan pa je bil očitno tudi motor. Veseli potniki so na srečo dobili samo nekaj lažjih ran.

* Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev, bo imela 64. redni občni zbor v torek 7. t. m. ob 19.30 v beli dvorani hotela Uniona v Ljubljani. Dnevni red je objavljen v uradnih glasilih »Našem glas« in »Učiteljskem tovarišu«. (—)

SLOVENSKIM PISATELJEM!

Založba HRAM razpisuje za 10-letnico svojega obstoja, ki jo praznuje v l. 1940/41. svojo

II. PREŠERNOVO LITERARNO NAGRADO
V ZNESKU DIN 10.000.—

ki jo izplača poleg običajnega honorarja za najboljši slovenski izvirni roman v obsegu okrog 20 tiskovnih pol.

Snov romana je lahko poljubna, prednost imajo dela iz sodobnega življenja. Rokopise bo pregledalo in ocenilo posebno razsodišče, ki ga tvorijo priznani slov. književniki.

Rokopise je vlagati najkasneje do 1. marca 1940 v upravi založbe Hram. Eventualni nenagrajeni romani se uvrste, po možnosti in umetniški vrednosti, v redni program.

Založba HRAM, Ljubljana

u— Mednarodni ples, edina tovrstna prireditelj v Jugoslaviji bo v soboto 11. t. m. v ljubljanski Kazini. Plesno-sportni klub Ljubljana bo k letošnjemu turnirju za prvenstvo Jugoslavije zopet zbral najboljše plesne pare iz češkoslovaške, nemške in jugoslovanske. Ta nadzve zanimiva prireditev se vrši v okvirju elitne plesne zabave, na katero so vabljeni gostje iz inozemstva in ljubljansko plesateljstvo občinstvo, da na ta način propagiramo mednarodno družabnost in ples Reklamacije vabil, prodaja vstopnic in rezerviranje miz pri mojarstvu Jenku v Kazini dnevno. (—)

če akumulator
potem samo

ZASTOPSTVO IN SERVICE:

A. GOREC, d. z. o. z.
(poleg nebotičnika).

u— Akademija »Osmo A«, »Osmo A«, med vsem študentskim in profesorskim svetom Ljubljane znani maturantski razred mestne ženske gimnazije, priredi danes ob 17. na liceju svojo akademijo. Toda to ne bo navadna srednješolska akademija s govori in deklaracijami. Nikakor ne, pokazale vam bodo nekaj mnogo bolj lepega, zabavnega in poučnega ob enem. Pogovorile se bomo z vami, razkrile svoje križe in težave. Ob naši enodejanki se boste tudi vi spet živo spomnili svojih šolskih let. Da ne bo preveč enolično, vam bomo tudi zaplesale in zapele, da bo veselje. Včeraj smo že imele generalko in ob enem predstavno za našo šolo. Pravijo, da je bilo kolosalno in če pravijo, potem bo že res. Po tistem povedano, celo nekateri gg. profesorji se bili tako ganjeni, da so diskretno segali po svojih robcih, o gospod profesorcih in o kolegicah pa sploh raje molčimo. Sicer pa, da ne boste rekli, da zopet preveč po licejsko klepetamo in se bahamo: Pridite pogledat in videli boste, da ne pretiravamo. Zadovoljni boste, nam pa boste olajšali maturitetni izlet po naši domovini Torej na svidenje danes ob 5. popoldne v telovadnici na liceju. (—)

Josip Vidmar 80-letnik

Slavljenčeva slika iz mlajših let

Visoko starost 80 let bo telesno čil in vedrega duha dočkal danes g. Josip Vidmar, ki spada v vrsto onih kremenitih naših ljudi, ki so se s svojimi sposobnostmi uveljavili pred nekdanjim nemškim in nemškotarskim meščanstvom ter postali hrbitenica slovenskega meščanstva. Rodbina Vidmarjev je iz Dola pri Ljubljani, slavljenec pa je ljubljčan pristnega kova, ter se je njegov oče, ki je bil mizar, preselil v Ljubljano, ko je bil Jože star šele pol leta. Oče Miha se je moral trdo boriti za svoj obstanek, a tudi sin Jože je izkusil vse težave življenjske borbe. Izučil se je pri dežnikarju Barlu na Starem tgu, potem je šel po svetu, a ko se je vrnil, je postal pomočnik pri Mikuzu. Ko se je osamosvojil leta 1882, so imele vse trgovine na Starem tgu razen njegove še nemške napise.

Kakor pri svoji obrti, tako je bil Jože Vidmar tudi v nacionalnem in kulturnem oziru poln življenjskih sil. Bil je soustanovitelj šišenske čitalnice, pevskega društva »Slavica«, član pevskega zbora ljubljanske čitalnice ter izredno delaven povsod, kjer se je dalo delati za nacionalne in stanovske pravice ter za kulturne dobrine. V občinski svet je bil trikrat izvoljen, obrtnike je zastopal v njihovi zbornici in dolga leta je deloval v upravnem odboru Mestne hranilnice. Ze v letih trdega boja in velikega požrtvovanja je mnogo razmišljal o samostojni narodni državi in v najhujših časih je bil moč požrtvovalnega in pogumnega dejanja.

Vzorniku delavnosti in nacionalne zavednosti iskreno čestitam in želimo še mnogo srečnih let!

Postani in ostani član
Vodnikovih družbe!Spominu Jakoba Rupla,
carinskega inspektorja v p.

Ljubljana, 4. marca

Med tistimi, ki jih je ta teden zakrila zemlja, je bil tudi carinski inspektor v pokroju g. Jakob Rupel, ki ga je v ponedeljek po dolgotrajnem bolehanju smrt iztrgala iz naše srede. Številno občinstvo, ki se je za njegovo globoko užaloščeno družino v sredo pod večer zgrnilo za njegovo krsto in ga izpred hiše žalosti na Poljanski cesti št. 15. spremilo na njegovi zadnji poti k Sv. Križu, je pokazalo, koliko prijateljev in spoštovalcev si je pokojnik nabral v svojem skromnem in tihi življenju.

Odlikovalo ga je vzorno izpolnjevanje službenih dolžnosti. Znanci so še potem, ko je vstopil v zaslužni pokoj, vedeli, kam se jim je obrniti za strokovnjsko mnenje v carinsko pravnih in posredniških vprašanjih. Za to je bil pokojnik vedno ljubeznivo na razpolago vsem, ki so bili potrebni dobrega nasveta in napotila. V

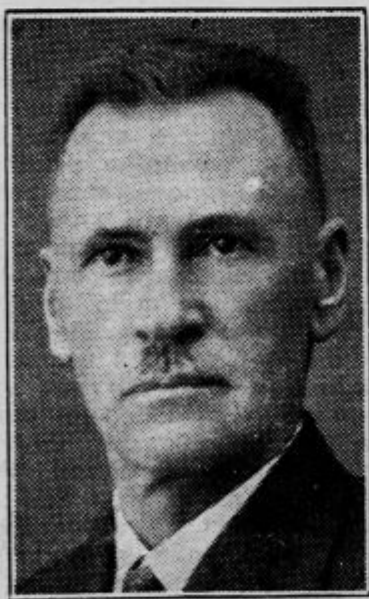
zatišju svojega družinskega življenja je pokojnik s svojo soprogo go. Elviro, roj. Nabergejevo ustvaril tudi zdrav dom in nudil odlično vzgojo svojim trem sinovom in dvema hčerkama, od katerih so se trije mladi odlično uveljavili v našem kulturnem življenju. Mirko se je poleg profesorske službe s tehničnimi uspehi uveljavil kot slavist-literarni zgodovinar, ki se je predvsem posvetil dotlej neraziskani dobi naših protestantskih piscev. Violinist Karlo uživa lep sloves ne le v našem glasbenem svetu, temveč tudi v tujini. Hčerka Nada pa se je kot profesorica prav v zadnjem času posvetila vzgoji naše srednješolske mladine.

Praznik uzornega obrtnika

Novo mesto, 4. marca

Sedemdesetletnico rojstva je nedavno obhajal mizarjski mojster in lastnik pogrebne zadave g. Matko Malovič, po rodu iz Podstrmca pri Velikih Laščah. Ko se je bil kot mlad fant izučil v mizarstvu jo je mahnil v svet, da svoje znanje izpopolni. Tako ga je pot zanesla tudi v Trst, kjer so mu tamkajšnji narodnostni boji okrepili ljubezen do rodne grude. Po dosluženi aktivni vojaški dobi se je za nekaj časa naselil v Ljubljani, toda kmalu se je na vabilo svojih rojakov preselil v Novo mesto, kjer biva že polnih 40 let.

Z veliko pridnostjo si je lepo uredil mizarško delavnico in pripravil dom svoji narasčujoči družini. Ob svetovnem viharju tudi njemu ni bilo prizaneseno. Z bojišča se je srečno vrnil, obdarovan le z rvmno, katere pa se je polagoma spet oprostil. V svobodni domovini se je vrget z vso silo

na obrtniško organizacijsko delo in pomagal po vsej Dolenjski ustanavljati društva, v katerih so se zbujali zavedni obrtniki, ki so predstavljali močan steber mlade domovine. Ves čas obstoja okrožnega odbora je bil njegov predsednik ter s svojimi dobrimi nasveti zmagal kjer je le mogel. Njegovo življenje je bilo polno dela ne samo za obstojo lastne družine, marveč tudi za splošni obrtniški blagor. Želimu mu, da bi še dolgo let užival sadove svojega dela tako čil in krepak, kakor je zdaj!

Iz Trčiča

č— Jadranska straža v Trčiču. V ponedeljek 6. t. m. ob 20. bo v telovadnici meščanske šole predaval g. Pirnat o naši vojni mornarici in njenem pomenu (skopične slike). Po predavanju pa bo redni letni občni zbor krajevnega odbora J. S. Člani in prijatelji, pridite! Poravnajte članarino!

Dva pogreba v Zagorju

Zagorje, 4. marca

Ze dolgo vrsto let ni bilo v kratkem razdobju toliko smrtnih primerov v Zagorju kakor letos. V petek popoldne je nastopil zadnji pot priljubljeni šolski upravitelj Matija Pelko, ki je počival v topliški šoli na mrtvaškem odru. Zbrala se je črna množica, samo šolske mladine se je zbralo okrog 1500. Popoldanski vlaki so pripel

ljali še številne tovariše in prijatelje. Iz Ljubljane je prispelo 6 učiteljev, ki so s pokojnikom maturirali. Mnogi so donasili vence in cvetje. Tako številnega občinstva vseh slojev Zagorja še ni videlo. Da so se zbrale vse korporacije, ni čudno, saj je pokojnik vzgojil dve generaciji v teku 35-letnega službovanja.

Ko je duhovščina opravila molitve, se jo poslovila neka učenka, nakar je pevski zbor učencev zapel žalostinko. Ogromni žalni spreved je tvorila šolska mladina. Rudarska godba je vso pot igrala žalne koračnice. Sledila so sokolska društva iz Zagorja, Trbovelj, Litije in Smartna s prapori, potem gasilske čete zagorskega okrožja. Sreško načelstvo je zastopal podnačelnik Deu, sekcijo JUU v Ljubljani Albert Širok, sreško društvo JUU pa predsednik Jože Zupančič. Uvrstila se je občinska uprava z županom Prosencom, zastopniki JNS, Rdečega križa, SLD in raznih delavskih in obrtniških organizacij. Posebno je bila opažena udeležba rudniškega uradništva z ravnateljem g. Kolko in obratovodjema inž. Mastnakom in inž. Petričem. Vse trgovine so bile za časa pogreba zaprte. V cerkvi so zapeli združeni pevci pod vodstvom g. Korosca »Clovek, glej«. Nato so učitelji poneli krsto na pokopališče. Po molitvah se je za domače učiteljske poslovi v krasnem govoru učitelj Adamič. za litijsko JUU g. Zupančič, za ljubljansko sekcijo g. Širok, za Sokola pa prosvetar br. Kalan. Vsi so opisovali veliko delo, ki ga je vršil pokojnik in si tako zagotovil najtrajnejši spomenik v zagorski dolini. Vidno razžaloščeni so se pogrebci poslavljali od groba Matije Pelka.

Takoj nato se je vršil pogreb gospe Veronike Weinbergerjeve. Mineva 15 let, odkar je umrl njen mož France Weinberger, ki je bil prvi slovenski župan v Zagorju. Takratne razmere so bile za slovenski življenjski težavne in vprav narodno žensko s pokojnico je pripomoglo z agitacijo do izvolitve slovenskega občinskega odbora. Tudi pogreba gospe Veronike se je udeležilo številno občinstvo, da se oddolži za trud in narodno zavednost. Poleg gasilske čete je bila v sprevedu med drugim skoraj celotna uprava Sokola, občinska uprava ter razni zastopniki društev in korporacij. Naj bo pokojnika lahka zagorska gruda, ki sta jo oba iskreno ljubila.

Iz Celja

č— Zanimivost iz novega mestnega proračuna. V proračunu mestne občine celjske za l. 1939/40 je bila m. dr. predvidena podpora Celjskemu kulturnemu tednu v znesku 3.000 din. za Sokolsko društvo Celjemata, Sokolsko društvo Celje I. in fantovski osek pa so bile določene podpore po 2.000 din. To je bilo tudi sprejeto na seji mestnega sveta. Naknadno pa so podpora Celjskemu kulturnemu tednu črtali in povišali podporo fantovskemu osek na 4.000 din. Kakor se vidi, je padel Celjski kulturni teden v nemilost, zato pa je dobil fantovski osek za svoje svojevredno udejstvovanje v Celjskem kulturnem društvu posebno priznanje.

VAŽNO! Cenjenim damam sporoča modna trgovina GUSTI VRAČKO, da so dospele najnovejši modeli plaščev. — Se priporoča modna trgovina GUSTI VRAČKO — CELJE

č— Celjsko pevsko društvo pojde v Beograd in na Oplenac. Celjsko pevsko društvo se bo korporativno udeležilo velikega pevskega zleta JPS, ki bo o binokostih v Beogradu. Nastopilo bo na koncertu in ob tej priliki obiskalo tudi Oplenac.

č— Prepovedan obhod koroških borcev. Krajevna organizacija Legije koroških borcev v Celju je nameravala prirediti danes ob osmih obhod svojega članstva z godbo na čelu z Glazije po mestu, nakar bi bilo v Narodnem domu kraško zborovanje. Oblast pa je ta obhod prepovedala. Zato bo ob 8. zjutraj samo kratko zborovanje v Narodnem domu. Po zborovanju bodo krenili zborovalci z godbo na čelu po Dečkovem trgu na dvorišče vojašnice kralja Petra, kjer bodo po spominski svečanosti položili venec na spomenik padlim koroškim borcem.

č— Ljubljansko Narodno gledališče bo uprizorilo v torek 7. t. m. ob 19.30 v celjskem gledališču Verdijevo opero »Trubadur« v odlični zasedbi. Predstava je za abnoma. Neabonenti dobijo vstopnice v prodaji v knjigarni Slomškove tiskovne zadruge, kjer je na razpolago tudi vsebina opere.

č— Na ljudskem vseučilišču bo predaval jutri ob 20. univ. prof. dr. Milan Vidmar o temi »Usmerjanje evropskega gospodarstva«. Na to aktualno in zanimivo predavanje ponovno opozarjamo.

č— Obrtna razstava. Zadruga Celjska obrtna razstava bo, kakor leta 1937, tudi letos priredila razstavo in sicer od 29. julija do 6. avgusta.

č— V celjski bolnišnici sta umrle v petek 78letni Simon Golenac s Pristave pri Šmarju in 48letni krojač Jakob Galun od Sv. Krištofa pri Laškem.

č— Ples s čajanko jadrane skupine aerokluba vsako nedeljo popoldne ob 5. v mali dvorani Celjskega doma. (—)

Znižano od Din 6.— na 5.—
Znižano od Din 3.— na 2.50
torej je pranje cenejše!

č— Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice bo priredil v ponedeljek 13. t. m. ob 20.15 koncert v veliki dvorani Celjskega doma. Na sporedu so dela skladateljev Adamiča, Foersterja, Koporca, Lajovica, Mirce Sancinove, Schwaba, Tomca, Mokranjca in Slavenskega. Dirigent je g. rav. Mirko Polič. Sodelovali bosta sopranistka gđc. Ljudmila Polajnarjeva in pianistka ga. Mirca Sancinova. Vstopnice se dobe v knjigarni K. Goričarja vdove. Koncert bo prvorazreden glasben dogodek za Celje.

č— Kdo je omogočil izsleditev roparskega morilca Jurja Zabukoška? Kakor smo že poročali, bo na celjskem okrožnem sodišču v kratkem razprava proti 53letnemu zlatarskemu in slikarskemu pomočniku Jurju Zabukošku, ki je lani 31. oktobra zvečer ob Voglajni v Čretu pri Celju zadavil in oropal Ivanko Zakrajškovo. Glavno zaslug, da so Zabukoška že v nekaj dneh razkrinkali kot storilca, ima Ivan Černič iz Ilovice pri Vojniku, ki je uslužben kot mizarjski pomočnik pri mizarskem mojstru Martinu Rozmanu v Storah. Černič je kmalu po roparskem umoru izvedel, da je bil Jurij Zabukošek prinesel 31. oktobra zvečer na dom Apolonije Sovinceve v Žepini pri Škofji vasi nekaj ženske obleke in prece denarja. Černič je bil takoj prepričan, da je Zabukošek umoril in oropal Ivanko Zakrajškovo. Javil je zadevo orožnikom v Storah, ki so nato zaupno zbrali potrebne podatke in 6. novembra aretirali Zabukoška na domu Sovinceve. Ko so začeli orožniki zasliševati Zabukoška in so mu pokazali sliko umorjene Zakrajškove, se je začel Zabukošek mrzlično tresti ter je neudajno izvelkel iz žepa strup in ga zaužil. Zgrudil se je nezavesten, nakar so ga prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer so mu izprali želodec in režili življenje. Drugi dan je Zabukošek priznal svoj grozni zločin.

č— Nečloveško ravnanje z otrokom. Iz stor smo prejeli več pritožb, da neka gospa zelo surovo postopa s svojo šestletno renenko, učenko I. razreda narodne šole. Omenjena gospa čisto neusmiljeno pretepa deklico in jo buta ob steno in to brez pravega povičja. Ljudje se zaradi tega upravičeno zgražajo in prosijo oblast, da bi se zanimala za zadevo.

Iz Maribora

č— Sreska organizacija OJNS za Maribor desni breg ima v nedeljo 12. t. m. ob 14. v Faleževih gostilni v Račah svoj redni občni zbor. Po občnem zboru članski sestanek, na katerem bo poročal min. v p. in senator dr. Albert Kramer.

č— Vzgojna svetovalnica posluje. Vsako nedeljo posluje pod okriljem društva »Sola in dome« v knjižnici Pedagoške centrale v Koroščevih ulici (drž. učiteljska šola) od 10. do 12. vzgojna svetovalnica, ki nudi po strokovnjaki pomoč pri onih otrocih, katerih vzgoja je iz kakršnegakoli vzroka težavna.

č— Poslovični predstavi bosta danes v gledališču. Kot prva se poslovi ob pop. predstav opereta »Boccaccio«, zvečer ob znižanih cenah zadnjič letos Stimčeva dramska reportaža »Automelody«. Tudi za Boccaccia znižane cene.

č— Temeljita racija... V noči na soboto je zajela mariborska policija 20 beračev, postopačev in raznih sumljivcev, ki jih je izsledila po raznih lokalih na periferiji. Odpremil so jih v domovinske občine.

č— Iz Ljudske univerze. Jutri bo predaval g. dr. Ivo Sorli o anekdoti. V petek 10. t. m. bo predaval univ. prof. dr. E. Spektorski o francoskem in nemškem pojmovanju države.

č— Šahovske novice. Danes ob 10. bo pri Orlu redni občni zbor Slovenske šahovske zveze ter medmestna tekma Ljubljana: Maribor-Celje na 12 deskah.

č— Poučno predavanje je bilo v petek v Ljudski univerzi. Predaval je dr. L. Čermelj o Ptolomeju in Koperniku ter v strokovnjaki izvajanjih prikazal bistvene razlike obeh sistemov. Odlični predavatelj je bil za svoje poučno, zanimivo predavanje deležen toplega aplavza občinstva.

č— Lekarniška in zdravniška dežurna služba. Ta teden imata nočno službo Albaneževa lekarna na Frankopanovi in Kōnigova na Aleksandrovi. Zdravniško službo za nujno zdravniško pomoč pa vrši danes v nedeljo (OUZD) zdravnik dr. Ivan Turin, Linhartova 12.

č— Neprijeten doživljaj s Kalvarije. 17-letni trgovski vajenec Slavko Ferlin iz Kamnice je bil namenjen na sprehod na Kalvarijo. Krajšal je pot preko Twicklova posestva. Nenadoma pa ga je zaustavil hlapec in ga pobil s kolo na tla. Ferlina so reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer so dognali, da ima težke poškodbe po glavi. Ferlin zatrjuje, da so bili v družbi s hlapcem, ki ga je napadel, drugi možki, ki so bili vsi oboroženi z noži.

č— Niso bili »biblioforserji«. Pobreški orožniki so doznali, da se vršijo za nekim odrskim zastorom na Pobrežju neki tajnstveni sestanki mladih ljudi. Prvotno so domnevali, da gre za »biblioforserje«, katerih organizacija so svoj čas razpustili. Povod k tej domnevi je dala okolnost, ker so se razširile govorice, da razlaga nekdo od zbranih ostalim neko knjigo, menda sveto pismo. V noči na soboto pa se je posrečilo orožnikom, da so zalotili zanimivo družino 12 mladeničev, večinoma iz znanih mariborskih rodbin, ko so ravno poslušali razlago iz neke knjige, ki pa ni sveto pismo niti stare niti nove zaveze. Pri zasliševanju so nekateri izpovedali, da gre za amaterska-šahovska stremiljenja, o čemer pa orožnikov niso mogli prepričati. Poizvedbe se nadaljujejo, da se dožene, kdo je bil prav za prav sklicatelj teh skrivnostnih sestankov. Z ugotovitvami dosedanj preiskave so razpršene in spodbite dosedanje govorice o »biblioforserjih« ter njih skrivnostnih sestankih.

č— Zločin in kazen. Mali kazenski senat je obsodil hlapca Antona Peharja na štiri leta strogega zapor, ker je 6. okt. 1938 v Leskovcu ob priliki kožuhanja zaklal Ivana Herica, ki je par ur po prevozu v bolnišnico izdihnil. Tudi je mali kazenski senat obsodil 25letnega Viktorja Bigeca na tri leta strogega zapor in triletno izgubo častnih državljanjskih pravic, ker je 30. dec. 1938 do smrti pobil s kolo 24letnega Lovra Vidoviča.

Iz Kranja

č— Naknadni in zadnji letni pregled motornih vozil bo za ves srez Kranj v soboto 11. t. m. od 8.30 do 12. v Kranju na Glavnem tgu pred mestno hišo. Po tem zadnjem pregledu za letos se bo nepregledanim motornim vozilom zabranilo vsako prevažanje.

č— Kino Narodni dom. Danes Pat in Patachon ter vrsta odličnih artoistov v cirkušnem velefilmu »Cirkus Saran« Knox. (—)

USPEŠNA MODERNA NEGA ZOB

Zobe si negujete moderno in racionalno, če si jih očistite zjutraj in zvečer z novim, penecim se sredstvom, ki se imenuje PEBECO. Brez dodatkov kakega mila se PEBECO lepo peni in vsebuje PEBECIN, v čemer je njegov neprelopljiv upeh.

Iz Ptuj

j— Napad iz sovraštva. Že dolgo sta živila v sovraštvo posestnika Franc Beranič in Blaž Pisek, oba iz Apač. Ko se je neki hudega slučilo Beranič sprehajal po vasi, sta ga napadla Pisek Franc in Blaž. Prvi ga je udaril s železnim drogom po glavi, drugi pa mu je vrgel v glavo težak kamen.

j— Zvočni kino bo predvajal danes ob pol 19. in pol 21. uri prekrasen, barvast film »Snežulica« in 7 skratov. Kot do datek Foxov žurnal. (—)

Iz Brežic

br— Dramatski odsek društva »Narodni dom«, Zagreb, Berislavičeva ul. 11, gostuje v soboto 11. t. m. v dvorani posojilnice Narodni dom v Brežicah z veseljo igro »Vražja misel«, spisal K. Lauff. Prosimo vse čitatelje, da priporočijo svojim znancom in prijateljem obisk te prireditve zavednih zagrebških Slovencev.

br— Sredi ceste je zgorel avto. Šofer Stanko Jeraj iz Brežic je peljal s svojim osebnim avtom g. Franceta Pusa v Stari grad. Okoli 21. ure sta se vračala po b. novinski cesti proti Brežicam. V Dolenji vasi sta s silo privozila na vrh klanca, nakar se je avto ustavil in je iz motorja puhnil ogenj. V nekaj minutah je bil ves avto v plamenih. Vozača sta se rešila, avto pa je docela zgorel. Vreden je bil 30.000 din in bo škoda le delno vrnjena z zavarovalnico. Podjetni Stanko Jeraj je šele nedavno prišel s svojo obrtjo in je zato tem huje prizadet.

br— Cesto na Globoko popravljajo. Nedavno smo pisali o dobrem cvčku v brežičkem srezu pa o izredno slabih cestih, ki vodi od železniške postaje skozi vasi Brezino proti Globokemu in Pišecam. Pojasnili smo željo vinogradnikov in voznikov, da bi se cesta popravila. Z veseljem ugotavljamo, da je sreski cestni odbor uvidel upravičeno željo in je dal nasuti v dolžini kakih 5 km dovolj gramoza. Izpočetka je bila voznika sicer še težja kakor prej toda zdaj gre na bolje. Na pomlad je potrebno, da se navozi še droben gramoz, pa se bo cesta utrdila.

Iz Šoštanj

— Akademski kipar Ivan Napotnik na potu okrevanja. V ljubljanski splošni bolnišnici se že nekaj tednov zdravi znani akademski kipar g. Ivan Napotnik iz Zgodovine pri Šoštanju v lanskem poletju so ga na celjski ulici podrl drveči konji in ga vrgli pod voz. Nesreča mu je zadala tako hude poškodbe, da je že dolge mesece priklenjen v bolnišnico. Iz Celja so ga odpeljali v Ljubljano, kjer se njegovo stanje zadnje čase razveseljuje obiska. G. Napotnik že vstaja in hodi. Obiskal je že razstavo likovne umetnosti, pridno riše in dela načrte. Ostal bo v Ljubljani še do aprila. Želimo g. Napotniku, da bi kmalu popolnoma okrevai in se zdrav spet posvetil kiparski umetnosti.

— Otvoritev šahovskega turnirja. Mi nuli teden se je pričel prvenstveni turnir šoštanjskega šahovskega kluba. Prijavljanih je 20 igralcev. Z ozirom na precej izenačeno igro večine šahistov je izid turnirja povsem nejasen. V klub je vstopilo več mlađjih igralcev, ki so že v prvih treh kolid dokazali, da bodo starejšim resno ogrozili prva mesta.

— Slovo. V petek je zapustila Šoštanj učiteljica ga. Olga Skorbecka. Na lastno prošnjo je bila premeščena na mešansko šolo v Kulo pri Novem Sadu. Gospa, ki je doma iz Požege v Bački, je prišla v Slovenijo že kot dijakinja. Učiteljice je dovršila v Mariboru, nato je službovala v Štoreh, na tukajšnjo mešansko šolo pa je prišla pred 15. leti. V teku let se je pridobila privadila našemu jeziku in življenju. Sprčo svoje korektnosti si je pridobila mnogo prijateljev, učenci pa so imeli v njej dobro in sposobno učiteljico. V Kulo ji želimo vse dobro!

Jubilant

Možak, ki je praznoval svoj stoti rojstni dan, je dobil obisk časnikarjev. Vprašali so ga, kako živi, ali pije, skratka — kateri okoliščini se mora zahvaliti, da je doživel sto let.

»Samo tej, da sem prišel leta 1839 na svet,« odvrne jubilant.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG Zagreb,

GAJEVA 8. ILICA 15.

obvešča neobvezno:

Pri današnjem zbiranju V. razreda 37. kola državne razredne loterije so bili dne 4. marca izrebrani sledeči dobitki:

Din 100.000.— št. 91965
Din 60.000.— št. 44290
Din 50.000.— št. 48275
Din 40.000.— št. 2309 34142
Din 35.000.— št. 38389 67923
Din 30.000.— št. 35677 57799
Din 25.000.— št. 39000
Din 20.000.— št. 26263
Din 12.000.— št. 77246
Din 10.000.—

1211 25157 27037 35882 42662 49869 62997
63826 65196 77425 81849 87425
Din 8.000.—

13916 18528 19710 64210 65710 67503 80029
94457 96658

Din 6.000.—
6431 11799 24463 35950 39255 46664 53653
63626 69336 70970 92188

Din 5.000.—
605 1048 2956 23223 41684 43498 44932
43270 67572 68666 72681 73291 82557 85925
82337

Din 3.000.—
5282 29642 37168 44957 45225 48086 49134
60587 64320 71529 80117 81235 83315 83437
91377 97782 99872

Nadalje je bilo izrebranih še 1300 dobitkov po din 1.000.—

Popolno uradno listo dobitkov, izdano in kontrolirano od same državne razredne loterije, torej brez vsakih pogreškov, pošljemo vsakomur na zahtevo.

Sledeče zbiranje V. razreda 37. kola bo 5. marca 1939.

Velika električna centrala na Pohorju

Ruše, 4. marca
Priljubljena izletniška točka iz Ruš je med mnogoterimi drugimi tudi slap Šumik. Tvorila ga potok Lobnica, ki izvira na vrhu Pohorja pri Klopem vrhu. V višini 1100 m se pridruži Lobnici pri Plasevi bajti izdaten potok Črnova, ki izvira pod Župnikom ali Velikim vrhom in vzame seboj odtek Konjskega ribnika.

Lobnica je videti — vsaj v spodnjem delu — miren potok, a kadar se povodni mož v Ribniškem jezeru na Pohorju razreži, zbere črne oblake, da je pri belem dnevu tema, napravi strašne nevihte in Lobnica se spremeni v grozen hudoirnik. Kakih 40 let je minilo, ko je Lobnica tako narasla, da je valjala ogromne granitne skale v dolino proti Dravi in do tal uničila 16 žag, velikih mlinov, vse brvi, moste in ceste.

Ob Lobnici stoji tudi 14 km dolga vodna drča ali riža, po kateri se spravlja ali »plavi« les od falske, slovenjebistiške in konjske graščine do železnice. Pod Ploševo bajto začne struga Lobnice naglo padati in nenkrat se zvali cel potok čez ogromne granitne sklade. Pri tem nastaja silen ropot ali šum in odhod ime Šumik. Tu ni videti prave, ugažene struge, ampak peneka voda se vala in skače od skale do skale, tako da vidiš tu same kaskade, druga prirodno lepša od druge.

Tehnika že dolgo let izkorišča nagli padec potokov in rek in ustvarja električne centrale. Na izkoriščanje slapa Šumika dozdaj še nikdo ni resno mislil.

Pred nekaj meseci pa je neki mariborski inženjir vzel stvar resno v roke. Inženjri že več tednov merijo in študirajo, kako bi se dala stvar uresničiti. Višje Šumika nameravajo zgraditi ogromen jez. Od tam bi se napeljala voda čez Ravbarske peči na hrib »Kis« na Maroltovo posestvo, od koder bi tekla voda po jeklenih ceveh, 60 cm v premeru, v turbine, ki bi se postavile malo višje Maroltove žage. Tu računajo s padcem 600 m. Pri 500 sekundnih litrih bi se dobilo okrog 3000 ks.

Vse to je zaenkrat teorija. Kaj bodo zmerili in izračunali inženjri, je pa druga stvar. Ako se ta načrt uresniči in bi stala v doglednem času — govori se v dveh letih — ob Lobnici električna centrala s 3000 ks, bi ta zanimiva gradnja ne bila samo v čast, ponos in korist pogumnemu podjetniku, ampak tudi občini Rušam in kraju Smolniku, kjer se bo vse to gradilo. Taka smela gradnja pa bi bila tudi tehnična zanimivost.

Dosedanja električna centrala v Rušah, ki se je zgradila l. 1910., je preobremenjena in občina stoji pred vprašanjem, da si nabavi električni tok od Fale, kar se lahko v nekaj mesecih izvrši, ali pa čaka do uresničenja novega projekta.

Novo električno centralo pa pozdravljamo domačini v Rušah in Mariboru, pa tudi vsa širša javnost.

Priprave za izlet na Oplenec

Kdor se je odločil, naj se takoj prijavi!

Ljubljana, 4. marca.

Poročali smo že o pripravah za binkoštno romanje na Oplenec. Hvalevredna zamisel je živahno odjeknila med Cirilmetodari in ostalim narodnim občinstvom. Prvi večji letošnji izlet CMD bo nudil udeležencem kolikor je mogoče ugodno potovanje, zraven tega pa stroški ne presežejo finančne zmogljivosti povprečnega slovenskega človeka. Na zadnji seji izrednega odbora je bil izdelan naslednji načrt izleta.

V soboto dne 27. maja ob 20.20 bo krenila iz Ljubljane druga garnitura večernega brzovala, ki ga bodo zasedli prijavljeni po vrstnem redu prijav. Vožnja bo udobna. Vožnja v II. razredu do Mladenovca in nazaj v Ljubljano s avtobusno vožnjo do Oplenca in nazaj bo veljala le 280 din. V III. razredu pa samo 200 din. Posebni brzovalci bodo dospeli v Zemun na binkoštno nedeljo ob pol 7. zjutraj. Po kratkem postanku bo zavil čez topčidersko postajo mimo Dedinja v Mladenovac, kamor prispe ob 8. uri. Izletniki se bodo v treh ali morda v dveh partijah odpeljali s »Putnikovima« avtobusi v srce Šumadije, na Oplenec. Vožnja iz Mladenovca do Oplenca traja 45 minut in je prav zanimiva, saj nam kaže značilno šumadijsko pokrajino.

Vsaka skupina se na Oplencu posebej pokloni ob grobu Viteškega kralja in njegovih slavnih prednikov. Po poklonitvi si izletniki ogledajo lepoto cerkve in okolico Oplenca, ki je polna zgodovinskih zanimivosti. Razgled z Oplenca je očarljiv, daleč na okrog se razprostira slikovita Šumadija. Skupina za skupino se bo nato spet vračala v Mladenovac, tako da bo zadnja skupina že ob 17 v Mladenovcu. Nakar bo krenil brzovalci nazaj v Beograd. Tu bo poskrbljeno za prenočišče in večerjo. V ostalem pa bo večer izletnikom popolnoma svobodno na razpolago. Na binkoštni ponedeljek, ki pa v Beogradu ni praznik, si bodo izletniki v skupinah ogledali prestolnico, muzeje, pokopališče in Dedinje. Ob zadostnem številu prijavljenih bodo popoldne krenili posebnimi avtobusi na Avalo. Močnejša deputacija se bo poklonila Nj. Vel. kralju Petru II in mu poklonila knjigo, v kateri bo opisano delo Ciril-Methodove družbe, Zvečer med 23 in 24 uro bo krenil brzec iz Beograda nazaj v Ljubljano, kamor dospe v torek med 10 in 11 uro. Da bo izlet čim dostojnejši in udobnejši so ponovno naprosili vsi, ki želijo na Oplenec, da čim prej pošlieto prijave in plačajo vožnino. Vplačalo lahko na odbor račun št. 14.355 Sport. Ljubljana ali pa pišite po položnicah na naslov Albin Turk. Vidovdanska cesta. V Ljubljani sprejemajo vplačila in prijave gđ. Hrovatova, blaginščarka pri Bonatu v Selenburgovi ulici, ge. Nika Potočnikova in Angela Tomšetova. Slomškova 17 in 21. Minka Marčanova. Kotnikova 17., Frici Zupanova na Bleiweisovi 17., Albin Turk na Vidovdanski cesti, v Kranju gđ. Saša Lesarjeva, v tovarni Prešeren; za Kamn. gorico in Kropo Vinko Pirč, tovarnar v Lipnici; za Podnat in okolico Tone Fister v Ovišah. Za Novo mesto predsednica CMD ga Vasičeva in trgovci Kobi. Ponovno so naprosili vsi priljubljeni, da čimprej nakažejo prve obroke ali pa celo vožnino da bo mogoče pravočasno vse urediti in da bo izlet vsestransko dobro uspel. Organizacija je uspešna je tedaj, če vsi in vsak posameznik delajo v korist dobri stvari.

Tak je torej načrt prireditelice šentpetrske CMD Odbor je imel ta teden sejo in je med drugim tudi sklenil, da in svrhu poglavitne družabnosti priredi 19. marca družabni večer v kolodvorski restavraciji To bo prijetno in pristočno počaščenje Jožetov in Jočic. Na seji odbora je predsednica gospa Potočnikova in imenu moške in ženske podružnice toplo čestitala zvesti odborniki gospe Josipini Šteinerjevi k 60. letnici. Jubilantka je v odgovoru poklonila 100 din za žensko podružnico CMD.

Sočna poročila so ga zapeljala...

Premetene manipulacije zgovornega Gorenjca

Ljubljana, 3. marca

Pred malim kazenskim senatom je danes stal posestnik Ivan Podrenk iz Koprivnice, kateremu se na pogled ni videlo nič takega, kar je o njem izjavila neka priča, da je napravil sicer že mnogo kupčij, da pa tako ni znal nihče govoriti, kakor obtoženec. Tako prepričljivo in ganljivo, da je ganil vsakega, ki se ga je lotil pri svojem sleparskem poslu.

Podrenk je bil namreč obtožen, da je izvršil več zelo uspešnih sleparij. Ob Savi in še gori proti Celju se je vozil in se raznim ljudem predstavljal kot zelo premožen človek, ki ima na prodaj velike množice lesa in oglja. V resnici ni imel »na razpolago« nič, toda kupčije je le sklenil in kasiral na račun sklenjenih kupčij precej visoke zneske. »Tako lepo je znal govoriti!« so po vrsti izjavljale priče. A tudi priznati je znal pred sodniki »lepo«. Iz svoje preteklosti ima na vesti že neko tatvino in tudi prevaro, pa je zanje imel že oprava s sodniki in od tod mu je moral da ostal v spominu refren, »da je priznanje olajšila okolnost«. Tako si je pri vsaki današnji postavki v obtožnici nabiral te olajšilne okolnosti, kajti priznal je vse grehe, ki mu jih je obtožnica naprtila. Vprašan po vzroku, zakaj se je bil na debelo lotil sleparij, je pravil, da je bil najprej sam bolan, da mu je potem bolela še žena in ker menda še tega ni bilo dovolj, je zbolel še žena oče. In ta je naposled še umrl in s tem povečal stroške, ki so mu jih nakopale že bolezni. Ves denar iz sleparij da je porabil za kritje teh stroškov, obenem pa da se je še za zimo preskrbel z živžem in obleko, da ne bi bilo pri hiši spet stiske. Ker je predsednika senata dr. Fellaherja zanimalo tudi to, kako je sploh prišel na misel, pridobiti si denar s sleparijami, mu je tudi to vljudno pojasnil: »Medtem ko sem bil bolan, sem včasih prebral kak članek v časopisu in tam je nekdo pisalo o neki razpravi proti sleparjem. To mi je dalo misel, da bi tudi jaz tako začel kakor oni!« — Predsednik je to pojasnilo zaključil s pripombo: »To je bilo vsekakor slabo čtivo za vas! Pa tam je gotovo tudi pisalo, da so bili tisti obsojeni, ker so sleparili. Ali to ni zaleglo?« Na to pripombo pa predsednik senata ni dobil odgovora. Saj je za poznejše Podrenkovo delovanje dokazovalo v zadostni meri, da mu ni zaleglo.

Po kratkem posvetovanju je senat odločil obtožnica z obsojdo na 7 mesecev strogega zaporu in na zletno izgubo častnih pravic zaradi zločinov obtoženca izvrševanih prevar, iz katerih se je ustvaril stalen vir dohodkov za preživljanje.

Podrenk je takoj izjavil, da je pripravljen kazni sprejeti brez pritožbe, toda prošil je za odlog izvršitve kazni. »Smo že odločili, da vam odloga ne damo. Kazen morate takoj nastopiti!« »Toda visoko sodišče! Zeno imam na porodu!« »Saj se že prej niste brigali za dom, vedno ste se vozili okrog in sleparili!« »Saj prav to sem delal za dom, za kaj drugega?«

Moral je z letniškim paznikom v celico.

Preklicano priznanje starega grešnika

Ze parkrat zaradi tatvine obsojeni knjigovez Anton Rodič iz Velikega Gabra je sprva na policiji in še pozneje na sodnici priznal, da je vlomil v zaklenjeni predal in na škodo Ivanke Vesel odnesel denarico s tisoč din gotovine, pa tudi da se je kljub izgonu vendarle vrnil v Ljubljano. Toda pred sodniki malega kazenskega senata je le delno ostal pri prvotnem priznanju. V samotni celici je do razprave imel čas premisliti, da je navadna tatvina manj kazniva kakor razne operacije z die ti ob zaklenjenih ključavnicah pa je privzajem zagovor pred sodniki svoje priznanje skril za toliko, da je sicer res ukradel toliko denarja, da pa denarnica ni bila zaklenjena, temveč le v nezaklenjenem predalu. Pričevanje oškodovanke in dve prejšnji obtožbeni priznanji sta zadostovali za prečiščenje sodnika, da je bil predal vendarle zaklenjen in da je zato Rodiču tudi prisoditi višjo kazn. Obsojili so ga na 1 leto in 10 dni robije. Kazen je Rodič sprejel.

Začetek s krofi, konec z nožem v hrbet

Ljubljana, 4. marca.

Septembra je bilo v Sneberhju žegnaje. Z žeganjem je bilo seveda tudi poplivanje v gostilnah. Med gosti je bil tudi mizar Anton Mahkovec iz Zaloga, ki je od nekega slaščičarja kupil večje stvelo krofov pa jih potem ni hotel plačati. Na zahtevo nekega gosta, naj krofe plača, se je Mahkovec začel razburjati in metati kozarce v steno in v okna tako da je z razbijanjem napravil Anici Pečnikovi za 288 din škodo. Toda te podvignosti Mahkovec še ni bilo dovolj. Ko so ga gostje zaradi razgrajanja hoteli odstraniti, je začel okrog sebe mahati z nožem in je Anlico, ki ga je mirila, porezal po roki in ji razparal obleko. V tem je prišel v sobo Franc Srebot ki je pristopil k neki Selanovi in ji ponudil kozarček likerja. Brez vsakega poudarka je Mahkovec navadil na Srebotu in mu od zadaj zasa-

dil nož v hrbet. Zdravnik izvedenec je poskodbu označil za težko.

Zaradi takega nasilstva se je moral Mahkovec zdaj zagovarjati pred sodnikom pešcem. Glede obeh točk obtožbe je zanikal krivdo in se zagovarjal, da Srebot ni nič poškodoval, temveč da je nasprotno Srebot njega dvakrat uredil v zatilnik. Mahkovec je priznal le, da je v jezi razbil nekaj kozarcev. Toda ta njegov zagovor je potrdil le njegov tovariš Franc Pezdur medtem ko so Anica Pečnikova, Pepca Selanova ter Franc in Ivan Globokar potrdili navedbe v obtožnici. Sodnik je Mahkoveca obsodil na 4 mesece strogega zaporu in na 400 din denarne kazni.

Oproščena obtožbe po zakonu o zaščiti države

Pred sodnikom pešcem sta bila obtožena prestopka po čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi delavci Lovro Sajovic iz Sp. Bistrice in šolski upravitelj Viktor Lapajnar iz Srednje vasi pri Podbrezju. Bila sta sta pa v smislu § 280. k. p. popolnoma oproščena. Obtožnica ju je dolžila, da sta se septembra lani v gostilni Alojzija Pavlina v Srednji vasi pri Naklem pogovarjala o političnih razmerah v državi in pri tem izražala razne trditve z namero, da bi povzročila nerazpoloženje zoper politični red v državi. Oba obtožena sta krivdo odločno zanikala in sta se zagovarjala, da sta obliki, ki jo je navajala obtožnica, govorila le o sokolskem nastopu v Trzinu, da pa nista prav nič kritizirala političnih razmer v državi.

Nov zvezek „Misli in dela“

Pravkar je izšel nov zvezek naše ugledne kulturne in socialne revije »Misli in dela« z naslednjo zanimivo vsebino:

Slovenicus razglablja v daljši razpravi probleme »Slovaške avtonomije v teoriji in praksi« in kaže, da pisec dobro pozna razmere v tej deželi in sedanjí razplet njene političnega stanja. Avtonomistična psihosa je prikazana tako dobro, da bo članek dopuščal nekatere splošne, tudi za druge razmere veljavne sklepe. Članek bi moral prečitati vsak, kogar zanimajo aktualni politični pojavi.

Dr. Stojan Bajic je pisec članka »O narčni nemški zakon o službenem razmerju«, ki nas uvaja v interesanten problem urejanja službenega razmerja v duhu narodno-socialistične doktrine.

V Obzorniku je objavljen zunanepolitični pregled dr. Branka Vrčuna z naslovom »Med starim in novim ravnotežjem sil«, ki gloriova vse važnejše pojave v razvoju mednarodne situacije. Posebno obsežen je tokrat Verkov Notranjepolitični pregled. Sledijo članki »Ob dvajsetletnici naše drame«, »Kulturna gibanja v Beogradu«, »Pol stoletja Pravnikov«, »Balanca pokojniške zavarovanja« in poročila o Silvija Crespija »Alla difesa d'Italia in guerra ed a Versailles«, J. Reiserja »Zgodovinski dr. tehn. šole v Ljubljani«, biblioteki »Politika i društvo« in o nekaterih novjših knjigah. Številko zaključuje pregled odmevov jubilejne publikacije »Misli in dela«, ki je vzbudila široko pozornost in številna priznanja.

Dr. J. Mihelak: Trgovinstvo

Te dni je izšla izpod peresa dr. J. Mihelaka učna knjiga »Trgovinstvo«, ki jo je založila Jugoslovanska knjigarna ter obsega 404 strani. Po uvodu narodno gospodarskega značaja slede poglavja o trgovini in njeni organizaciji, o trg. posredovalcih, transportu, pomožnih podjetjih, tehnični blagovne trgovine, predmetu trgovine, denarju in plačilnih načinih, elementov trgovinskih podjetij, ustanov, tržni organizaciji, bankah, zavarovalnicah, mednarodnem transportu, mednarodni trgovini, carini in ocarinjenju, mednarodnem plačilnem prometu, organizaciji zunanje trgovine, mednarodnih kupčijah, in naši uvozni trgovini. Delo zaključuje tabele vrednostnih papirjev in valut. Navedena poglavja so razdeljena na številna podpoglavja, oddeleke in pododdeleke.

Ker pri nas ne kaže, da bi strokovni pisatelji pisali knjige za vsako šolo posebej, za praktika in za učitelja ter profesorja specialista posebej, smo se navadili na knjigo, ki obsega vse in si mora vsak posameznik najti v njej to, kar se njega tiče. Tako je znal tudi dr. Mihelak svoje delo tako spretno urediti, da označuje različne vrste tiska najvažnejše od manj važnega in prikazuje v drobnem tisku pod črto, kar je namenjeno le strokovnjaku. Zaradi tega je knjiga splošno uporabna. V prvi vrsti je namenjena štiri letnim in enoletnim trgovskim akademijam. (abit. tečajem). Na teh zavodih je bila knjiga o trgovinstvu težko pričakovana. Avtorju se je posrečilo uspešno rešiti težavno nalogo ter napisati knjigo velikega formata. Dovoljeno delo prikazuje, večletno intenzivno zanimanje, poznanje snovi ter vsebine domače in inozemske literaturo. Pridajane skice pa jasno dokumentirajo, da se pisatelj ni zanesel samo na pisano besedo, ampak je sam živo posegel v prakso ter tako podprl vse svoje trditve z raznimi prilogi, vzorci, primerki, pismi in shematičnimi skicami. Poleg tega pa je okrasil svoje delo z okusnimi reprodukcijami najrazličnejših originalnih tiskovnic, tako čerkov, nakaznic, delnic, kuponov, talonov, varantov, posojil, certifikatov, faktur, menic, konosamentov i. t. d. Zato lahko trdimo, da je knjiga ena najpopolnejših svoje vrste. V zadevah, kjer odločujejo zakoniti predpisi, se je avtor ostro ravnal po trgovinskem in meničnem zakoniku. Pri trgovinskih uzacah in mednarodnih izrazih ni štedil z najrazličnejšimi soizrazi za isti pojem. Zlasti je znal s posebno selektivnostjo oddeliti mednarodne trgovinske izraze tam, kjer jih naša praksa pogosto zamenjuje. Poleg tega pa je imel srečo s postavitvijo točnih in razumljivih slovenskih terminov.

Jezik je vseskozi gladek in dobro razumljiv, zato bo knjigo prijetno čital vsakdo, ki ima smisel in veselje za trgovino. Ker se je oziral avtor na trgovinski in menični zakonik, bi bilo želeli, da bi se ozrl tudi na obrtni zakon ter uvrstil med svoja poglavja dolžnosti, pravice, doli, in odpušče uslužbencev. Ker pa je delo zaradi popolnosti samo po sebi namenjeno tudi praktiku, uradniku, šefu in principalu-lastniku, pogrešamo ob skupu stvarno-abeedno kazalo. Pisatelj se je

Pred 300 leti

se je pripisovalo z Rogaško slatino dosežena zdravjenja neki tajinstveni sili.

Danes

je ta zdravilna moč znanstveno ugotovljena. Je to blagodar narave trpetemu človestvu.

Pa tudi za zdrave

je Rogaška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja. Tudi Vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto druge, pijete

Rogaško slatino!

moral ravnati po učnem načrtu za trg. akademije, ki pa ni vedno in za vse predmete prvovrsten. Zato je treba pogosto odpreti knjigo na več straneh in poiskati po raznih poglavjih posamezne sestavke, ki naj nudijo zahtevano celoto. To pa je praktično, ki ni vreden hitrega iskanja po učnih knjigah, zelo oteženo. Z abecednim stvarnim kazalom bi knjiga zelo mnogo pridobila. Kljub temu pa je delo vredno, da si ga nabavi vsak, ki ima opravka s trgovino. Koristno bo služilo kontrolistu, bančnemu ali hranilničnemu, specijalskemu, komisijem, carničnemu in zavarovalnemu uradniku in bi ne smelo manjkati v knjižnici trgovca lastnika ali družabnika o. d. n. upravnega svetnika. Želimo, da bi doseglo Mihelakovo trgovinstvo čim prej drugo izdajo, še preje pa svetujemo naj se doda na posebnem listu (tanki brošuri) stvarno kazalo.

F. S.

Iz življenja na deželi

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes popoldne in zvečer film »Elefant Boy«. Za dodatek Paramountov zvočni tednik.

RUSE. Podravska podružnica Slovenskega planinskega društva v Rušah vljudno vabi svoje člane in prijatelje na 38. redni občni zbor, ki bo v soboto 11. t. m. ob 20. v gostilni g. Muleja v Rušah. (—)

JESSENICE. Zvočni kino Radio predvaja danes in v ponedeljek ob 8. uri zvečer (danes tudi ob 3. pop.) vefilim »Tango Noturno« s Poljo Negri v gl. vlogi. Med dodatki tudi Paramountov zvočni tednik in risan film »Bonzo v pragozduc«. — Sledi »Veliki refren«. (—)

RADOVLJICA. Po daljšem odmoru nastopi drevi spet naš sokolski pevski zbor s koncertom po večini narodnih pesmi. Prevladujejo koroške. Ne prezrite koncerta in pridite! Za Sokole je udeležba dolžnost. (—)

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 5. ob 15.: Uplniki, na plan! Izven. Znižane cene. Ob 20.: Žene na Niskavurju Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 6.: Potovanje v Benetke. B. Torek, 7.: Zaprt.

Gostovanje Teatra Goldinija iz Benetk. V sredo 15. t. m. bo imelo naše občinstvo priliko, prisostvovati gostovanju italijanske igralske ansamble, ki goji Goldinjevo klasično komedijo. Glasovito gledališče, ki družu v svojem ansamblu prvovrstne igralske moči, nam bo nudilo s svojo originalno uprizoritvijo benečanskega klasika Goldonija poseben umetniški užitek. Ansambel bo gostoval pred prihodom v Ljubljano tudi v Beogradu in Zagrebu. Prodaja

Naša ženska stran

Kaj obeta letošnja pomlad?

Bilo je pričakovati, da nam bo pomladna moda prinesla doka spremembe v dnevi modni liniji. Že pred dobrim mesecem so nas modni krogi pričeli seznanjati z nekaterimi podrobnostmi novega modnega programa. Kakor se je sedaj izkazalo, je izmed vseh teh novosti največjega pomena, novo, široko krilo, ki bo s svojo mladostno, vihrajočo obliko popolnoma izpremenilo modno sliko.

NAJVEČJA IZBIRA
UMETNIH CVETLIC
Naročila strokovno izvršuje
MILENA ZOR JEZEK
Franciška 8, dvorišče

Gladko, ravno krilo ni nudilo modni fantaziji nobenih možnosti izživljanja, zato so modni krogi posvečali vso pažnjo zanimivi izdelavi živila. Sedaj je ravno narobe v nasprotju z razkošjem krila je život droban in ob pasu stisnjen, bogato široko krilo pa poudarja moda še z raznimi obroki, naviti, tresami ali vtranimi cev-

Ovratna rutica

Ni bolj preproste in bolj učinkovitega sredstva za osvežitev temne obleke, kakor pisana ovratna rutica. Ženska iznajdljivost je odkrila več načinov, kako zavezati ovratno rutico, da nalikuje bolj drapiranemu ovratniku, kakor pa navadni rutici. Lahko muselinasto rutico v treh različnih vezavah predločuje naša skica.

Bolniška strežnica

»Hvala sestra, to je popolnoma odveč. Sprideval mi ni treba kazati. Niti najmanj ne dvomim, da so dobra. Že ko ste mi povedali, da izvršujete svoj poklic imate osemnajst let sem bil prepričan, da celih deset let izkustev. Kljub vsemu temu pa vas ne morem zapustiti v službi, ki se potegujete zanj. Dovolite mi, da vam povem odkrito besedo, zakaj. Prestari ste...«
»Toda gospod doktor, moja leta gredo še. Je proti koncu tridesetih. Moji sivi lasje...«
»... Razumem. Vaši sivi lasje so posledica naporov in nočnih služb. Postali ste žrtev svojega poklica. Popolnoma razumem vaš položaj in zelo obžalujem, da vas ne morem priporočiti za službo. Bolničarka, ki izgleda tako, kakor vi... Ne ni mogoče. V posredovalnici sem naročil, naj mi pošljejo samo mlajšo žensko moč.«
»Z vijejen nas šola živila pa nas dela stare, je odvrnila sestra in odšla skozi vrata.
Mladi zdravnik je skomignil z rameni. Nato je dvignil slušalko s telefonskih vilic in se je pritožil pri posredovalnici zaradi tako stare strežnice.

★

Odslovljena sestra se je v tem že odpeljala s cestno železnico v svoje oddaljeno predmestno stanovanje. Trudnost ji je prevzela stude, ožotnost ji je legla na dušo, da ni mogla oditi peš domov. Drugače je tako

kami ali pa podpre krilo z lepo vezanim ali plisiranim spodnjim krilom. Tudi v kratkosti dosežajo nova krila rekord, ker komaj pokrivajo kolena.

V letošnji pomladi bodo zopet neomejeno vladali kostumi in sicer sportni, promenadni in večerni kostumi z najbolj različnimi jopicami in z modernim, širokim krilom. Izmed novih jopic najbolj bo v oči kratka, komaj do pasu segajoča jopica, ki je spredaj in zadaj nekoliko podaljšana v obliki črke V. Mali, spredaj zaokroženi bolero pa bo s svojo mladostno obliko poživljal mnoge pomladne obleke.

Moda nam obeta ravne, z velikim gumbom pod vratom zapete sportne olaske iz pastelno barvnega ali varstevskega tvojiva. Popoldanski plašči obdržijo priljubljeno obliko redingote, ki pa bo zadaj močno razširjena z gubami ali vstavljenimi zvončastimi deli.

ELITNA KONFEKCIJA
Massek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Tu so še druge posebnosti nove mode: V ramenih okroglo razširjeni rokavi, bele čipke pri vratu, ovratniki iz belega pikčaja, kakor jih nosijo šolarice, spredaj vdolani, mali telovniki, cvetlice v gumbici, cvetlice v prsnem žepku in mali, originalni gumbki na najbolj neverjetnih mestih.

Tudi nova večerna moda prinaša izredno bogato krilo, ki v širini ne zaostaja za srednjeveškimi krinolinami. Ramena zakrivajo mali rokavčki, v nasprotju z zimskimi večernimi oblekami, ki so kazale gola ramena.

Nove barve so izredno sveže in prijetne: rožnata, modra, zelena in bela tvoriva tekmujejo v barvnem bleksu s prvimi barvami prebujajoče se pomladne narave. Letos čista moda posebno rožnato barvo v vseh njenih tonih od pepelnato rožnate, lagodno rožnate pa do malinove, češnjevo in ciklamno rožnate barve. Izmed modrih barv pa so najbolj priljubljene nebeško sinja, safirna in porca-nsko modra. Kakor vsako pomlad, bo tudi letošnje videle

MODNI
DAMSKI
ATELJE
Mira Škabar
ALEKSANDROVA CESTA 5-II.
Izdeluje dnevne in večerne obleke, plašče in kostume.
Prvovrstna izdelava. Najnovejši žurnali.
Zmerne cene!

mnogo temno modrih oblek z belim okrajem.

Tudi preprosta sportna obleka ima letos široko krilo. Na naši skici je krilo takšne obleke sestavljeno iz več zvončasto krojenih delov, životek pa ima obliko kratke jopice, ki je spredaj podaljšana v podobi črke V. (1. skica).

Moderna oblika kostuma ima široko krilo in tesno ob telesu krojeno jopico. Mali reverji in mali, vrezani žepki krasijo ta elegantni in mladostni model (2. skica).

Črna ali temno moder redingote plašč lahko nosimo k vsaki pomladni obleki. Plašč na naši skici je prevezan s pasom iz blaga, ki tvori spredaj dolgo, ozko pentljo (3. skica).

K široki obleki s črnimi žametnim obrobkom na kriju nosimo majhen, črn bolero. Obleka ima spredaj bel, prozoren fičhu, ki tvori prijeten kontrast k črnemu tvorivu bolera (4. skica).

Moda plisiranih oblek bo letošnja pomlad dosegla vrhunec priljubljenosti. Kako mladostno učinkuje plisirana obleka s kratkimi rokavi, vidite na naši skici (5. skica).

Na poslednjem mestu vam prinašamo moderno večerno obleko, ki služi modi že kot vzor za poletne večerne obleke. Tu gre za obleko s široko krinolino in tesnim životkom, ki ga po vsej dolžini poživlja kita nežnega cvetja (zadnja skica).

Pismenost jugoslovenske žene

Ko pregleduješ sezname naročnikov naših listov in knjižnih izdaj, pa imena izposojevalcev po knjižnicah ali podatke o šolskem obisku, vidiš povsod toliko ženskih imen, da ti niti na misel ne pride vprašanje, ali je med moškimi in ženskimi spoloma kakšna razlika v kulturi, predvsem v pismenosti. Ko pa čitaš uradne podatke o zadnjem ljudskem štetju, se moraš zgroziti ob tako nepričakovani ugotovitvi: od vsega jugoslovenskega prebivalstva ženskega spola, starega nad 10 let, je bilo pismenih komaj 43,6%, medtem ko je znašal odstotek pismenih moških 67,7%. Ali je to mogoče, mogoče pri nas, ko se ti zdi, da bi moral pri belem dnevu z lučjo iskati človeka, ki bi ne znal pisati ali vsaj brati. Res ti malo odeže, ko dalje zasleduješ uradne podatke: po pismenosti zavzema v državi prvo mesto dravska banovina s 94,4% pismenih oseb, starih nad 10 let. Kakšna številka odpade tu na ženski spol? V naši banovini znaša 94,2%. Razlika je torej malenkostna, pa še nam vzbuja pomisleke. Porazno pa je razmerje po drugih pokrajinah. Največja je razlika v moravski banovini, kjer pride na 61,2% pismenih moških le 16,3% pismenih žena. Sledi drinska banovina s 56,8% proti 19%, zetska 51,2% proti 17,1%, vardarska 40,1% proti 14,2% odstotka, primorska 55,9% proti 30,2%, dunavska 82,5% proti 60,5%, savska 80,4% proti 64,9%.

Uradna knjiga »Definitivni rezultati ljudskega štetja« navaja dva razloga neplemenosti: nezadostno število osnovnih šol in patriarhalno gledanje starejših generacij na potrebe žolnaja, posebno pri deklicah, pa pri muslimanih še verske obzire. Pomanjkanje gostejših osnovnih šol se obično zlasti v hribovitih, redko naseljenih krajih, kjer je radi velike oddaljenosti pohajanje šole silno oteženo.

Na zadnji skupščini Jugoslovenske ženske zveze so zastopnice iz južnih banovin z ogorčenjem poudarjale porazno nizko pismenost med žensstvom in zahtevale nujne pomoči. Po bosanskih, južnosrbskih in vseh ohih pokrajinah, ki so bile in so še pod močnim vplivom stare muslimanske duševnosti, prevladuje med ljudstvom mnenje, da deklicam pismenost ni potrebna. Posebno velika ovira ljudski prosveti je muslimanski nazor, da je zahajanje ženske dece med moško grešno, da je zato tudi skupno šolanje moških in ženskih otrok moralni prestop. Delegatka iz Bosne je pretresljivo popisovala usodo ženske mladine: ko je deklica stara 6 let, ji dajo v roko pastirsko palico, pa ostane na paši do poroke. Njeno duševno obzorje ne preseže razdalje med hlevom in pašnikom. Ženska društva, ki prireajo gospodinjstve tečeje in uče pri tem tudi čitanje in pisanje, se morajo bori z neverjetnimi težavami. Sprito izrednih, zgodovinsko razumljivih razlogov, ki so ovirali ljudsko prosveto sploh, je tudi nizki procent ženske pismenosti po teh krajih uumeven. Težje pa dojamemo nizko kulturno sliko žene po onih pokrajinah, ki so bile vedno v območju lastnih narodnih kulturnih središč. Tako pretresljivo, skoraj neverjetno sliko je pokazala celo velika ženska skupščina, ki jo je organizirala »Seljačka sloga« v Zagrebu koncem januarja z namenom, da započne tudi med hrvatskimi ženami borbo proti nepis-

pobegniti zaradi prehude preizkušnje. In ga je rešila.

Večkrat se je tudi primerilo, da je morala po takšni prečuti noči naravnost k novi operaciji. Morala je sterilizirati instrumente, lepliti gumaste rokavice, spravičati vato v kepe... Ali je danes še možna takšnega dela? Ne! Zdravnik je imel prav. Postarala se je. Ampak kljub temu — kako je mogoče, da ob tako brutalno mečejo iz življenja, suvačo od poklica, ki je bil njen življenjski stebel? Vse je žrtvovala za druge: čas, mladost, zdravje... A zdaj, dvajset let potem, ko je dala svoje najboljšo moč svojemu bližnjemu, naj gre in da slovo svojemu kruhu? Ali je res, da je odveč v življenju, da nimajo nikjer več mesta zanj? Ah, čutila je v svoji notranjosti še takšno bogastvo, da bi ga razdaljala z obema rokama! Videla je pred seboj dve skodeli. V eni je tehtala svojo trdnost, obup in leta. Ta skodela je bila težka, hotela je zdrkniti na tla... Druga pa ni dala, da bi se ponžala. V nji so odtehtavale težo trdnosti, obupa in leta mir, zrelost in razumevanje, ljubezen in izkustvo. Ali to ne šteje prav nič?

★

Nekaj dni po tem dogodku so sprejeli sestro strežnico v rodbini, kjer je bilo treba zamenjati mlajšo bolničarko. Ta sestra je bila v naglici, a katero je hotela delati, razlila krop po sebi in se tako opekla, da ni bila več sposobna za strežbo. Morali so jo zamenjati. Bolezen zaupane ji bolnice, sta-

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SPUSCAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HRASTE, LISAJE IN VSE NEČISTOSTI KOŽE PRI OTROCIH IN ODRAŠLIH. NAGLO SUŠI OD ZNOJA ALI MOKRENJA OPALJENO IN ODRGNJENO KOŽO. DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DIN 10.— ZA ŠKATLICO.

menosti. »koja je upravo medu ženama največja oko 90 po sto!«, pravi »Jutarnji list«. Med hrvatskimi ženami 90% analfabetki! Neverjetna številka, zlasti če pomisli mo, da žive te žene ne samo po Bosni, nego tudi po Dalmaciji, deželi najstarejše kulture in razgibanega tujkega prometa, pa po Hrvatskem in Slavoniji, ki se ponaša s prirodnim bogastvom, slavno zgodovino in dolgoletno visoko šolo.

Na omenjeni skupščini je nastopila poleg drugih žen tudi kmetica Marija Zmrić iz Dalmatinske Zagore. Njen govor je bil ganljiv izpoved in obtožba žene, ki mora kot žrtev ljudskih predsodkov živeti v duševni temi še v XX. stoletju in se kot zločinka skriva dokopavati do prvih temeljev izobrazbe. Približno takole piše o njej »Jutarnji list«:

Po tamkajšnjih krajih je za ženo na vasi sramota, ako zna čitati in p'sati. Zato se je skrivala na paši in pri čredi ovac prisluškovala, kako je stric učil svojega fantička brati. Pozneje je kradoma jemala sv. pismo in glaskovala črke. Ker ni imela svinčnika, je najprej s kamnom, pozneje z žebeljem potezala po gladkih stenah dalmatinskih pečn in se tako učila pisati. To svoje znanje je skrivala pred vsemi. Izmikala je bratu pesmarico o kraljeviču Marku, da je mogla kaj čitati. Ko se je poročila, ni možu niti z besedico omenila svoje pismenosti. Bala se je, da bi se ne ježl nanjo kakor njeni sorodniki. Šele ko je ob koncu vojne odposlala nekoliko prošenj, da bi odpustili možu in drugim vaščanom kazni radi osumljenih izgrediv ob prevratu, in so bile prošnje ugodno rešene, je s strahom priznala, da je vse to dosegla ona sama. Do s'daj je naučila branja in pisanja več ko 20 žen in deklet.

Po večerji prihajajo k nji na dom in ji nosijo petrolej, da imajo luč...

Skupščina, katere so se udeležile mnoge ženske in socialne organizacije, izjavlja v resolucijah: Pravica do izobrazbe in pismenosti je prirodna pravica vsakega človeka, moža in žene. Organizirani pokret, ki stremi za tem, da ne bo pri prihodnjem ljudskem štetju niti 10% Hrvatov nepismenih, naj zavzame tudi žene. Na osnovnih šolah naj se po potrebi uvedejo ženske sporednice. Žene analfabetke, ki so že odrasle šolski obveznosti, bodo poučevale pismene žene na svojih domovih. Organizacija jim bo preskrbela zvezke, svinčnike in knjige. Po mestih bodo vodila borbo proti nepismenosti ženska društva. Poročilo o uspehu tega pokreta bo izšlo v posebni knjigi, da bo pričalo, koliko je kdo pri tem pokretu storil ali ga gmočno podprl. V doseganju izdajanja knjig »Pločovi najsladije, ki jih p'sejo bivše analfabetke, naj se uvrste tudi dela, ki jih bodo napisale žene — bivše analfabetke. Skupščina pozdravlja slični pokret, ki se širi med Srbkinjami in muslimankami, ter namerava tudi njihove uspehe beležiti v svojem tiskanem poročilu.

Slovenske žene, ki se lahko ponašamo z minimalnim odstotkom nepismenosti, želimo svojim hrvatskim in srbskim sestrkam čim več uspeha pri novem pokretu, ki ima nujno nalogo popraviti to, kar sta zagrešila stoletno suženstvo in siromašnost zemlje, pa tudi to, kar sta zamudili prosvetna politika in privatna pobuda inteligence v letih svobode! Želimo jim uspeha, da se bo mogla jugoslovenska žena tudi po tej strani čim prej uvrstiti med prve kulturne narode.

P. Hočevareva

Tedenski jedilni list

Kako postaviti pripravljene jedi na mizo

Če so jedi tako skrbno in fino pripravljene, izgubijo na svoji vrednosti, če jih nepostaviš v okusni obliki na mizo. Pač pa je najbolj priprosta del mikavna, če jo lepo serviraš. Predvsem je paziti na opremo mize. Prt in priči naj bodo čisti in snažni. Posoda in pribor čist in svetel. Na mizi naj ne manjka nikoli soplek cvetic ali vsaj zelenja, ki napravi vedno ugoden utis.

Topla jedila daj vedno v topli posodi na mizo. Krožniki naj bodo pogreti, posebno za mastna in mesna jedila. Krožniki in skledice, v katerih postaviš jed na mizo, ne smejo biti prenapolnjeni. Pri pečenki pazi

na lepo obliko. Zreži jo z ostrim nožem na enakomerne rezine, polagaj jih na gorak krožnik posebno eno vrh druge in zadnje obliki z ovakvo. Goste omake precedi in pretlačijo skozi sito. Prav tako ravnaj z rezki. Nekaterje pečenke, divjačino in perutnino zloži po možnosti v naravno obliko. Pri nekaterih mesnih jedilih serviraj omake v posebni, tudi pogreti posodi. Kuhano govedino obliki pred serviranjem z juho ali z pečenikom omako, če jo ravnomaš. Če je meso zelo mehko, ga reži posčno, da ne razpade. Lahko jo garniraš z na liste zrezanim korenjem in kolerabo, ki se je kuhala z mesom vred.

Kako bi kuhala, če...

Ponedeljek. Obed: Pretlačena krompirjeva juha s cvetličnimi cvetkami. Zavrtelja pečena (roulade) z vinskim zeljem in krompirjevo kašo. Pomarančne kocke. — Večerja: Gnjatni kroketi s špinačo.

Torek. Obed: Na juhi vranični žličniki. Govedina z različnimi prikuhami in jajčno omako. Ajdova torta. — Večerja: Francoska omeleta. Solata.

Sreda. Obed: Obarna juha z drobitničnimi cmokci. Teletji kotleti s praženim krompirjem in paradiznikovo omako. Kompot. — Večerja: Tripe na laški način. Krompirjevi žličniki.

Četrtek. Obed: Zelenjavna juha. Angleski roastbeef. Dušen riž. Sladka pomarančna solata. — Večerja: Omeleta z možgani. Solate.

Petek. Obed: Ribji brodet z opečenimi žemljicami rezinami. Špinačni narastek. Biškotni zavitek. — Večerja: Špageti s sardelno omako. Calamari. Solata.

Sobota. Obed: Na juhi rezanci. Govedina s špinačo, praženim krompirjem in hrenom. Hitri točki. — Večerja: Leča v omaki. Posajena jajca.

Nedelja. Obed: Na juhi fritate z gnjatjo. Ledvična pečena garnirana z ledvičnimi toasti, krompirčki in solatami. Karamelova krema z biskotii. — Večerja: Rižoto s piščancem.

Kako moram kuhati, ker...
Ponedeljek. Obed: Golaževa juha. Sirove vrelce. — Večerja: Makaroni s sekanico.

Torek. Obed: Ledvice v kisli omaki. Ajdovi žganci. Češpijev kompota. — Večerja: Fižolica v omaki. Zmečkan krompir.

Sreda. Obed: Na goveji juhi riž. Govedina s špinačo in krompirjem v kosih. — Večerja: Široki rezanci v prepraženih drobtinah. Solata.

Četrtek. Obed: Na juhi fritatne krplje. Segedinski golaž s polento. — Večerja: Prepražena polenta (opolodne več skuhati). Motovilec.

Petek. Obed: Polenovka v omaki s krompirjem. Kvasna sirova potica. — Večerja: Mlečna kaša.

Sobota. Obed: Ričet s prekajeno sekanico. Kisla repa. Zmečkan krompir. — Večerja: Ovseni kosmiči na mleku.

Nedelja. Obed: Na juhi jetni cmokci. Govedina s praženim krompirjem in jajčno omako. Češpijeve pločice iz maslenega kvasnega testa. — Večerja: Teletji rižoto.

Recepti

(Količina za 4-5 oseb)
Ledvični toasti

za garniranje pečenko
Od fina, belega starega kruha nareži za cm debele rezine. Skorjo obreži. V plitvo pekačo daj toliko premege masla, da bo dno posode vlažno. Ko se raztopi položi v to rezine drugo k drugi samo toliko časa, da se sredica osveži in dobi povrhu rahlo skorjico. Potem namaži zgornjo stran s medtem pripravljenimi ledvicami, polagaj rezine zopet nazaj v pekačo, potres jih povrhu s parmezanom, pokapljaj nekoliko s stopljenim preznim maslom in postavi še za 5 min. v pečico. Potem pa obloži z njimi pečenko in daj takoj na mizo.

Ledvice zmeži dvakrat na mesoreznic na presem maslu s petriljem z vso ledvično masčobo vred. Osoli jih in popraj in pri mešaj nazadnje eno razpeteno jajce. Ko jajce zakrme, odstavi in namaži rezine kruha, kakor zgoraj navedeno.

čitnice. Odpeljal se je v hribe. Tam je imel smolo, da se je na smuški turi ponesrečil. Zlomil si je nogo, kostolom je bil komplicirane narave. Tovariš, ki je bil z njim na izletu, ga je za silo obvezal, potem ga je ostavil, da pripelje reševalce.

Profesorja je obhajala majhna omedlelica. Pozabil je, kje se nahaja in predal se je omamljivemu občutku zapuščenosti, bolečine in mraza. V nekakšnem polnu se mu je prikazala nekoč odslovljena sestra. Imela je sive lase, kakor takrat, ko jo je odslovil, češ, da je prestara...

To je bilo pred petnajstimi leti. Kdo ve, kje je sedaj? Mogoče se je še bolj postarala in je od izpravnosti že umrla? Življenje, ki drevi s lastno hvatnostjo naglo mimo ljudi, jo je pomelo s prizorišča. Postala je žrtev svojega poklica. Nikoli več ji ni videl, nikoli več govoril z njo. Njenega imena sploh ni poznal. A čemu se je zdaj vrnila v njegove možgane, čemu se ga je polotilo takšno hrepenenje po njenih dobrotljivih rokah, po njenem razumevalnem pogledu?

Ko se je osvestil, je bil že na poti proti vasi, kamor so ga nesli reševalci na nosilih. Da ne bi kazal, kako ga skeli bolečina, si je grizel ustnice. Medpotoma pa je srečaval mnogo ljudi.

Ko so ga prinesli v vas, je bilo prvo, kar je storil to, da je vzel v roke kos papirja in nanj napisal brzojavko:

»Pošljite mi takoj strežnico. Pogoj: zrela leta, sivi lasje.«

Vladarji črne celine

Sin zamorskih sužnjev v fraku in cilindru – Lord ravnika – Najboljši angleški vojak in njegovi strelci – Guverner Belgijskega Konga je zaslužen zdravnik

Dogodki zadnjih let so obrnili pozornost sveta na Afriko, ki postaja čedalje bolj važna celina med celinami. Le malo pa vemo o možeh, ki vladajo kot zastopniki belih kolonijalnih sil.

kakor pravi kralji nad ogromnimi deželami. Poleg egiptskega kralja Faruka je po zasedbi Abesinije po Italiji na črni celini samo še en samostojen vladar. To je libijski državni predsednik Edvin Barclay. V osmih letih, med katerimi vodi svoje dežele, je libijski državni predsednik.

pravi absolutni vladar. Opozicija med njegovo vlado ne more nastopati libijski zakoni ji dajejo to možnost edino med naslednjim volilnim bojem. Znaki predsedniškega dostojanstva sta frak in cilindar. Kakor skoraj vsi njegovi rojaki, izvira tudi predsednik Barclay od nekdanjih zamorskih sužnjev v Ameriki, ki so se vrnili v prvotno domovino.

Cedalje bolj se Južna Afrika sprošča v zvezi z materno angleško deželo. Južna Afrika je v današnjem britskem imperiju nedvomno najbolj samostojni dominion. Ni

slučaj, da je njena samostojnost narasla baš pod ministrskim predsednikom Barryjem Munnikom Hertzogom, kajti Hertzog je kot burški general

branil nekdanjo burško republiko.

proti Angležem. Tudi general Smuts, najpomembnejša osebnost v južnoafriškem kabinetu poleg generala Hertzoga, je bil burški general, med tem ko je Pirow, vojni minister nemškega rodu.

Sira Mac Michaela imenujejo upravičeno »lorda ekvatorja«. To je najvišji uradnik v Tanganjiki in živi v tropih tako, kakor da je v svoji škotski domovini. Omislil si je golfišča in igrišča za polo. Vsako leto priredi po več teniških turnirjev. Njegov sedež stoji

angleški gosposki hiši. To je zelo samozavesten guverner in način njegovega vladanja je v Angliji že večkrat povzročal zmajevanje z glavo. Očitajo mu posebno to, da so plače njegovih uradnikov zelo visoke, a isto tako tudi davki, ki jih nalaga domačinom.

V Kartumu sedi polkovnik Symes, o katerem pravijo, da je najboljši britski vojak

na afriških tleh. Njegova vojska domačinov je izvrstno izveščana. Vsak izmed vojakov je sijajen strelce. Njegov tovariš v Keniji sir Henry Pope, velja za enega najboljših lovcev na leve. Zelo spretno je znal izravnavati spore med Arabci in Abesinci, ki so pribžali na njegovo ozemlje. Najzanimivejša osebnost pa je nemara guverner Belgijskega Konga, zdravnik dr. Rickmens. Pridobil si je velike zasluge z borbo

proti spalni bolezni. Dolge ekspedicije so ga vodile v še neraziskana ozemlja.

V portugalski Angoli vlada že dve leti Craveira Lopes, ki je potomec slavnega jadralskega okrega sveta Magelana.

Morris Pourgerie v Togou in Pierre Bolsen v Kamerunu imata večjo moč nego njih tovariši francoski rezidenti v Maroku, Alžiru in Tunisu. Poleg sebe nimata domačih vladarjev, ki so običajno sicer

samo navidezni vladarji, a je treba z njimi vendarle ravnati obzirno.

V Libiji deluje maršal Balbo, v Abesiniji pa vojvoda Aostski in obe koloniji nastajata za italijansko gospodarstvo čedalje važnejši.

Angleška pehota

Je dobila novo opremo. Poglavitna novost so kratke hlače in pa skrajšane obremenitve s tornistrom na 10 kg.

130 tisoč dinarjev napitnine

Pravi »dvoboj za napitnino« sta privedla pred kratkim dva bugata petrolejska mogotca iz Teksasa v nekem restoranu v illinoiskem mestu Carlyleu. Kosilo, ki sta ga pojedla, je veljalo vsakega k maj kakšnih 25 din. Ko je eden izmed obeh svoj račun plačal in dal dostojno napitnino, si je njegov kolega izmislil, da bi dal dvakrat toliko napitnine. To prvega ni bilo všeč in je zato podvojil napitnino »svojega tovariša«. Tako sta se s podvojevanjem borila sem in tja, dokler se ni nabralo za 130.000 din napitnin. To lepo imetje je pobrala mična natakarica, ki je bila mogotčema tako ugajala, da sta zavoljo nje začela ta nenavadni dvoboj.

I V E R I

Prepričevalna sila n zanesljivi znak lu ševne sile. Kajti baš najumnejši ljudje se drže najbolj žilavo naziranja, ki so si ga kdaj osvojili.

Neprebravljene misli povzročajo za splošno bolj nevarne bolezni nego neprebravljene jedi.

Nagoni pravijo, izvirajo od Boga, zakone in dolžnosti pa so izumili ljudje. Res je, a Bog je ustvaril tudi človeka.

Resnice si ne osvojiš tako, da stojiš pred stvarmi objektivno; treba je, da se vanje prej potopiš.

Egiptске grobnice

Mišice mumij, nategnjene 3 do 4 tisoč let, se danes zvijajo – Mumija egiptске princeze se je dvignila in je sedla na mizo ...

Za raziskovanje egiptskih mumij uporabljajo po navadi rentgenske žarke, da bi ugotovili, ali je v njihovih zavojih kakšen predmet, ki bi zaslužil posebno pozornost znanosti. Seže, če kaj takšnega ugotovijo, pričnejo mumijo odvijati in to je včasih zelo dolgotrajno delo. Sicer so odkrili tekočine, ki odvirajo truplo do neke mere pripravljajo in ga ohranjajo pogostoma pa se iz tega ali onega razloga odvijanju raje opečejo. Sicer pa se pri odvijanju včasih dogajajo prav nepričakovana presenečenja.

Stari Egipčani so svoje mumije pred pravo balzamizacijo polagali v natronov lug jih potem pripravljali s smolami in nato zavili. Mišice trupla so bile pri tem nategnjene in to stanje je lahko trajalo 3000 do 4000 let. Balzamizacija je tkivo ohranila, če odvijamo zavoj in vezji, ki so dolge do 700 m, se mišična vlakna sprostiti, stanje napetosti popusti, tkivo se skrči in telo se zvije, kakor je opazovati včasih pri sežiganju mrličev. To da-

je včasih vtis, da se je telo znova zbrkalo. Ko so nekdo odvil 3000 let staro mumijo, neke egiptске princeze se je zgodilo, da se je ta zenska nenadno dvignila in je sedla na mizo, kar je imelo za posledico, da so prisotni domačini v grozi zbežali in se niso več prikazali.

Ni manj čuden ni bil primer kralja Seta Pri odvijanju njegove mumije so bili navzoči tudi angleški in egiptski državni uradniki. Razgledano truplo so preparatorji položili v neko omaro, da bi ga obravnavali na poseben način. Ko so uradniki stopili bližje da bi si truplo podrobneje ogledali, so se zdržili in skočili nazaj. Mrtvec je zganil glavo in iztegnil roko, ki se je dvignila do roba omar. In tedaj so uradniki vsi bledi opazovali, kako je ta roka šla večkrat sem in tja. Nekateri uradniki so se kmalu zbrali in spoznali, da je stvar popolnoma naravna, drugi, zlasti prisotni Egipčani, pa so kretanje mrtvega faraona zelo presunili.

Dekle je padlo z neba

Originalna ideja vremenoslovne opazovalke

Kandidati za zakon so si izmislili že vse mogoče, da bi dobili v ta namen potrebne stike. Tako je znano, da so lepe nameštene neke velike tovarne za ananase svoje ženitne ponudbe spravljale enostavno v konzervne skatle s sadeži. Druge mlade dame ki so si želele moža, so devale listke v natančnih osebnih popisih in cigaretnih skatle zavijale okoli sebe in podobno. Povsem novo idejo je imela tedaj neka švedska meteoroložinja. Svojo ženitno ponudbo je s fotografijo vred pripela na balon ki se je dvignil nekega

jutra s postaje, da bi z avtomatičnimi merilnimi pripravami izmeril atmosferske prilike v višini.

Balona je pristal v bližini Geldropa na Holandskem, kjer ga je našel lastnik velikega nasada za gojenje zelenjave. Veliko je bilo njegovega presenečenja, ko se mu je poleg treznega poziva, naj pošlje merilne instrumente na švedsko postajo, zamejal nasproti mičen deklinski obraz. Naravnost z neba mu je padla k nogam ta snubilka. In ker je bil mož slučajno neoznanjen, pa je smatral vse skupaj za migljaj iz neba, je mladi meteorološki odgovoril z obratno prošjo. Sedaj sta res sklenila, da se poročita.

MNOGO PRIHRANITE

če kupujete **kvalitetno blago** za zimске sukne plačate in oblike pri izvidi

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 7.

Izgotovljene zimске sukne oblike L. T. d. vedno v zalogi

Lasni izdelki Moderni kroji

A NEK DOTE

Slovita francoska pevka Artotova se je napotila s svojim zaročencem Guyereom na poročni urad v Bordeauxu. Stopnice so bile ozke in tako se je zgodilo, da je Guyere nehoti stopil nevesti na vlečko. Artotova je okrenila glavo in dejala:

»Bedaki!«

V poročnem uradu je ceremonier vprašal Guyerea:

»G. Guyere, ali hočete gdnico Artotovo za ženo?«

Guyere je odvrnil:

»Ne, takšen bedak pa nisem!«

Stvar je bila opravičena. Zaročenca sta se za vedno razšla.

★

Lady Cartwright, soproga podkralja Trake, je dejala nekega dne pisatelju Swiftu:

»Ah, kako dober in svež zrak imate v vaši deželi!«

Swift je odvrnil:

»Hvala za poklon, toda prosim vas, ne pripovedujte tega nikjer na Angleškem, sicer nam bodo še zrak obdavčili.«

VSAM DAN ENA

»Koliko je že star vaš mož?«

»Lani je imel pet in trideset let. Letos sta šest let narazena.«

»Kaj, vi ste šele v ena in tridesetem letu?«

(»Ric et Race«)

Vojna in demografija

Svetovna vojna je oropala človeštvo za 35.000.000 ljudi

V teku sto let je doživela Evropa dve veliki vojni. Obe bi lahko označili za vojni ki sta nastali po razdobju skupnega napredka in pomnožitve prebivalstva. Po obeh vojnah so se materialne izgube in izgube na prebivalstvu kmalu popravile. Materialne izgube sploh niso bile velike. Napoleonske vojne so povzročile razmeroma majhno škodo, ker so se vodile na viteški način. Ljudsko pravo je bilo tedaj predmet spoštovanja s strani vojnega nasprotnika. V svetovni vojni je bila materialna škoda zaradi stalne fronte takisto omejena, napredek tehnike po vojni pa je kmalu omogočil obnovitev uničenih vrednot.

Izgube na človeških življenjih v svetovni vojni cenijo približno na deset milijonov mož. Temu številu, ki obsega samo padle na bojiščih, pa je treba pristeti še druge izgube, n. pr. v zaostanku porodov in v pospešeni umrljivosti. Če vse to ocenimo, dobimo skupno število 35 milijonov ljudi. Te vrzeli so za danes zopet izpolnjene, kajti že nekaj let po vojni so vsi narodi v Evropi dosegli predvojno število svojega prebivalstva, nekateri so ga celo prekorčili.

Značilno je pa neko drugo dejstvo: obe vojni pomenita izhodno točko za zmanjšanje porodov. Rezultat Napoleonskih vojn je bil, da so začeli porodi v Franciji stalno nazadovati.

Pred Napoleonom je bila Francija država, ki je imela najgostejše prebivalstvo. L. 1789 so našli v Franciji 26 milijonov ljudi, dočim je imela tedanja Avstro-Ogrska 18 milijonov, Anglija 12, Prusija 5 in Rusija 25 milijonov prebivalcev. Zaradi goste naseljenosti so imenovali Francijo evropsko Kino.

Napoleon se je prav dobro zavedal, kakšen zaklad ima v ogromnem številu francoskega prebivalstva. Po neki bitki je izjavil, da bodo vse njegove izgube po povratku v Pariz izravnavane v eni sami noči.

Televizija v kinematografih

Angleška Gaumontova družba je sklenila, da bo v vseh svojih 350 kinematografih vgradila aparate za televizijo. Doslej jih je imela v treh kinematografih in uspeh je bil tako velik, da se je odločila za sedanjih korak.

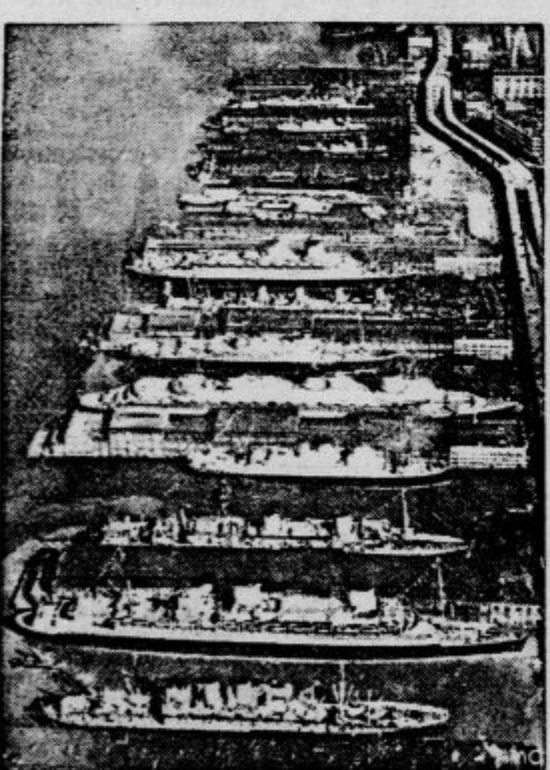
V VSAKI VODI

pa naj si bo trda ali mehka se dobro peni odlično terpentinsvo milo

HUBERTUS

ki lepo opere in dolgo traja! Domači izdelki!

Največji prekomorniki

V njujorskem pristanišču so imeli Američani pred kratkim priložnost videti in primerjati največje prekomorske ladje sedanosti. To so (od spodaj navzgor): Hamburg, Bremen, Columbus (Nemčija), De Grasse, Normandie (Francija), Britannia, Aquitania (Anglija) in Conte di Savoia (Italija).

Les v nemškem stavbarstvu

Betonske strehe zaradi zračnih napadov v bodoči vojni

V Nemčiji primanjkuje lesa. Zato izdajajo nemške oblasti vsakovrstne ukrepe, da bi čim bolj omejile njegovo uporabo.

Tako je tudi poverjenik za stavbno gospodarstvo inž. dr. Todt v svojih novih navodilih apeliral za čim manjšo uporabo tega tvoriva pri gradnjah stediš, naj bi z njim zlasti pri ostrejših ki ga zahtevajo posebno veliko. Lesene konstrukcije naj bi stavbeniki nadomestili z betonskimi, v prvi vrsti seveda tam, kjer gre za velike stavbe.

Iz nove odredbe dr. Todta je v ostalem razvidno da ne gre samo za štednjo temveč tudi za druge stvari. Mnogo velikih stavb v Berlinu, ministrstev, tovarnih ali zgradb za vojsko ima betonske strehe in le v redkih primerih zakriva ta beton strešna opeka. Betonski stropi in strehe

»Čemu pa nisi dovolil natakarku, da bi ti bil pomagal obleči suknjo?«

»Veš, nisem bil siguren, če sem smel s klina ravno suknjo, ki se prilaga moji velikosti!«

(»Ric et Race«)

se rabijo pač samo proti vremenskim nevarnostem temveč tudi kot zaščita proti bombnim napadom. Iz statičnih razlogov bi betonska streha ne bila neobhodno potrebna, potrebna pa je v trenutku ko gre za štednjo z lesom in za varnost proti zračni nevarnosti.

Todtova odredba graja tudi uporabo lesa kot kurivo, zato se obrača na arhitekta, naj tudi v reprezentativnih hišah ne postavijo kamninov, kar je postalo nekakšna nova moda. Kamini so sicer lahko lepi in doprinesejo k udobju toda v dobi oljne, uradne in vodne kurjave so anahronizem, ki si ga morejo privoščiti le tam, kjer je dovolj lesa na razpolago. Todtova odredba podpira v tem oziru tudi posebno propagando po nemških kinematografih.

V senci giljotine

Kako je odletela Landrujeva glava

Med neštevilnimi usmrtniki, ki jih je izvršil nedavno umrli francoski krvnik Deibler »monsieur de Paris«, je zbudila največjo pozornost pač usmrtnice zloglasnega množstvenega morilca žensk Landruja.

Vest o tej usmrtnici je šla

kakor krvava sled

po Parizu in njegovih zabaviščih V Moulin-Rougeu in drugih montmartreških lokalih so prepevali takrat neduhovite kuplete o tej stvari, a nobeden izmed neštevilnih radovednežev in radovednic, ki so prišli in se pripeljali ob določeni uri do kaznilnice v Versaillesu, ni mogel skozi kordon policije na konjih do morišča. Prostor pred kaznilnico je slišil običajnim kaznilniškim izhodom; vrata med dvema drevosoma pred tlakovano, strmo ploskvijo, potem linica in dve majhni romanski okni, ki sta dajali zidu zunanost kakšnega samostana. Deset ur je čakalo kakšnih

trideset novinarjev v majhni kavarni, ki je bila odprta vso noč nalašč zavoljo njih.

Avenija je bila široka, črna in zapuščen, nobeno okno ni bilo razsvetljeno. Proti trem je prispel težek tovorni voz in se ustavil tik ob zidu. Iz njega so stopile tri postave, krvnik in njegova pomočnika. Kakor iz ciganskega voza so pobirali vse mogoče reči in jih postavljali po vrsti ob zidu. Deibler se je bil zvil v zelo širok in dolg površnik, njegova močna pomočnika sta si bila nataknila

moder tesarski jopič.

Iz voza sta prinesla najprovo svetilko in jo postavila čisto spodaj ob zid. Osvetlila je neko kinematografsko reklamo, ki je naznanjala film »Zadnji poljub«.

»Giljotina,« je dejal neki orožnik in krvnikova pomočnika sta postavila trikotlato, črno omaro. Petdeset drugih nenavadnih oblik, prav tako črnih, štiriozlokatih, koničastih, polkrožnih je iz kričete poslikanega lepaka napravilo ogromno kubistično sliko.

Dolgi Deibler se je sklanjal neprestano nad svojimi

grozotnimi orodji

in jih pripravljali skrbno kakor kratkovidne. Njegovega obraza ni bilo mogoče opaziti, kakor da mož, ki seče glave, sam nima nobene glave. Pomočnika sta delala premišljeno in z grozotno molčestnostjo. Iz voza so pobrali in strokovnjaško postavili vse: križ, klado, ogrode. Eden izmed pomočnikov je na lestvi preizkušal še enkrat vse vijake, spustil za poskušnjo blesteči se nikljasto kolo klade. Čim je bilo vse pripravljeno, se je Deibler vsedel na težko košaro, pomočnika sta slekla dolga jopiča in

oblekla črne hlače.

»Kaj je v tej vreči?« je vprašal neki novinar enega izmed pomočnikov. »Zagovina, ki jo damo takoj košaro,« je odgovoril ta. »Pred vojno so jemali otrobe.« — »Ali gre to hitro?« — »To je odvisno od ušes. Če ima ušesa tik ob glavi, jih bo težje zagrabit. Bolje je, če štrlijo ušesa od glave.« Deibler je začel s sklonjeno glavo in glasno dihalet stopati sem ter tja. Zvezde so bledele. Ko je odbilo šest, so se vrata

Deibler pri giljotini

na pol odprla. Ljudje so se stisnili bližje, kakor takrat, kadar se

bliža nevarnost.

Deibler se je počasi odprl od glave do nog, potem se je vseknil, popravil brke in odhrnil Velika vrata so se na zadnje popolnoma odprla. Prišel je strašni trenutek. Nekateri so svedeno sneli kloboke, drugi so povsem okameneli. Skupina ljudi je stopila ven, v sredi je bilo videti grozotno razgaljeno zgornje telo nekega moža. Bela kakor prsa je bila njegova lobanja, bel obraz tako da je bila temna brada videti

popolnoma nenaravna.

Zdelo se je, da se mož opoteka. Dva koraka je napravil, potem je obstal. Eden izmed pomočnikov ga je polahko sunil v hrbet. Bruno giljotine se je pokorno znižalo, obsojenec je bil videti z njim eno samo bitje. Spoznati je bilo le nedoločno njegovo obrobilno glavo. Stroja skoraj ni bilo slišati, prav tako ne topega zvoka noža. Glava je padla kakor glava kakšnega klovnova v streljarni. Telo pa se ni tako hitro

zakotalilo v košaro.

videti je bilo, kako je koža nenadno vztrepetala, kako strahotno so izstopile vratne mišice. Dobil si vtis, da je glava, še med tem ko so stresli žagovino iz vedra, vzdrgeta in skočila v veliko košaro, ki so jo takoj pokrili in potisnili v voz, med tem ko je eden izmed pomočnikov

obrisal z gobo nekaj.

Cesar ni mogel nihče videti. Casnikarji so obkrožili zagovornika Morogiafferija, ki je gledal z bledim obrazom iz krznene ovratnice. Povedal je marsikaj, citiral je tudi Victorja Hugoja in navedel besede nekega paznika, ki je dejal o Landruju:

»Bil je prijeten človek ...«

Potem so se ljudje počasi odstranili. Med tem se je bilo popolnoma zdanilo, sonce je vstalo vse rožnato in na črnih vejah predčasnje pomladi so prepevale ptice ...

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

M. Z. — R. Stranka Vam plačuje vsake tri mesece 150 din najemnine. Za to najemnine ji izročate v enakih rokih tudi monopolno priznanico, taksirovano 1 din. Finančni organ pa zahteva, da morate izstavljati stranki priznanico za vsak mesec posebej. Ali je njegovo stališče pravilno? — Predvsem bi nam morali povedati, ali ste sklenili s stranko najemno pogodbo, glasečo se na mesečno ali na trimesečno plačevanje najemnine. Od pogodbe je namreč odvisen tudi plačilni rok. Tar. post. 33. takš. zak. samo veli, da se za potrdila o prejeti najemninah za stanovanja in lokale plačuje do 500 din 1 din itd., nikjer pa ne določa, da se morajo te priznanice izročati strankam za vsak mesec posebej. Zato smo mnenja, da finančni organ samo po nepotrebnem sitnari.

»Ljubljana« — Tožbo za uveljavitev Vaše terjatve iz naslova dediščine v znesku 150.000 din proti svoji materi, bratu in sestri ste izgubili, za nameček pa morate plačati na različnih sodnih takсах davčni upravi še 7.500 din. Vprašujete, kaj naj bi ukrenili, da se Vam ta taksa zbrisi oziroma ali bi bilo mogoče, da bi davčna uprava počakala z izterjanjem takse do časa, ko boste imeli kaj premoženja? — Po zakonu o sodnih takсах z dne 30. V. 1930. morate plačati na različnih sodnih takсах 7.500 din iz raznih števil tarif K omenjenemu zakonu. Sodišče je dostavilo pristojni davčni upravi popis vseh teh takš z navedbo posameznih zneskov, davčna uprava pa Vam je morala na osnovi te dostave takso predpisati. Plačilni nalog je postal pravnomočen, in bi morala davčna uprava takso prisilnim putem od Vas izterjati. Z izvršbo do časa, ko boste imeli kaj premoženja, žal ne bo smela čakati. Če v resnici nimate, Vam bo za prvo silo zarubila plačo, takso pa šele tedaj predlagala v odpis, ko bo nadrejenemu oblastvu dokumentarno dokazala, da je znesek dokončno neizterljiv.

K. Sch. — Č. Vaš mož ima v rokah potrdila davčne uprave, ki veli, da je v l. 1937. poravnal vse davke. Lani pa mu je davčna uprava dostavila poštno polnično za davčni zastanek v znesku 400 din iz l. 1937. — V resnici nepojmljivo. Kaj naj Vaš ubogi mož stori? — Kar lepo naj se z dotičnim potrdilom potrdi k davčni upravi, zapiski v davčni glavni knjigi pa bodo nedvomno odločili, kdo ima prav.

N. J. — P. Za državno cesto ste dobili gramoz, pri čemer ste imeli 20.000 din prometa. Pri izplačilu denarja Vam je finančna direkcija odločila vse običajne predpisane davke. Ker pa ste kmetovalec, kar ste dokazali s potrdilom, Vam »prometni davek« ni bil odtegnjen; kmetovalci so namreč v smislu uredbe prosti prometnega davka. Sedaj vam je davčna uprava v V. g. za ta promet predpisala 764 din davka. Ta predpis se Vam zdi nepravilen in krivičen, ker ni bilo še nikoli čuti, da bi bili taki dobavitelji posebej obdavčeni. Ali je postopek davčne uprave na zakonu osnovan? — Če država ali samoupravna oblastva ne odtegnejo splošnega davka na poslovi promet, ker je prodajalec blaga kmetovalec, morajo pri nabavah, ki so vezane splošnemu prometnemu davku, kolikor vrednost posameznih nabav presega 5000 din, zahtevati od prodajalca, če trdi, da je kmetovalec in da se mu ne sme odbiti splošni poslovni davek, potrdilo, da je v resnici kmetovalec in da ne opravlja nikakega pridobitniškega posla. Povsem verjetno je torej, da se bavitte obrtno s prodajo in prevažanjem gramozov in morda še s kakšnim drugim pridobitniškim poslom. Vam je torej treba dokazati, da ste bili obdavčeni s prometnim davkom po oceni davčnega odbora ob priliki redne odmere pridobnine za l. 1938., o čemer Vas je morala davčna uprava s plačilnim nalogom tudi obvestiti. Pravilnosti predpisane zneska 764 din ne moremo preizkusiti, ker ta znesek ne odgovarja niti splošnemu 2,5% prometnemu davku, niti 3,7% tarif. skupnemu prometnemu davku iz tar. post. 181. V ostalem pa se odmerja skupni prometni davek samo na gramoz in pesek, ki sta uvožena iz inozemstva. Ne preostaja Vam torej nič drugega, kakor da zahtevate pri davčni upravi vpogled odmerni spis.

C. F. — V. Doslej od nerodovitnega zemljišča v bližini kolodvorja niste nikoli plačevali davka. Ker Vam to zemljišče ni določeno nobenega dohodka, ste ga dali lani v najem proti letni odškodnini 1000 din. Industrijalet J. porablja sedaj to zemljišče kot lesno skladišče. Letos Vam je davčna uprava naknadno dostavila plačilni nalog, s katerim zahteva plačilo davka v znesku 150 din z 10% kaznijo. Kako je to mogoče? — V smislu določbe čl. 10. zak. o neposr. davkih so nerodovitna in kmetijsko neuporabna zemljišča trajno oproščena zemljarine; ako pa se dajo v zakup, ker so prikladna za skladišče, postanejo taka zemljišča zavezana davku na rente po točki čl. 60. zakona. Davčna uprava Vam je torej v smislu čl. 69. — I. popolnoma pravilno predpisala 15% rentino in v smislu čl. 137. zak. poleg te se kazni, ker ji niste bili pravočasno predali rentinske prijave.

F. P. — T. Ker stanujete v svoji hiši sami in ste mali obrtnik, se Vam mora osnovna in dopolnilna zgradarina v smislu čl. 37. — III. odmeriti po številu stanovanjskih prostorov, ki znaša po razpredelnici za tri sobe 750 din. Za stanovanjske prostore se smatra vsak oddelek, ki je prirejen ali prikladen za prebivanje. Če davčna uprava pri predpisu zgradarine ne bo postopala v pravičen rešenju, se pritožite!

Pravna

M. J. Lj. Hišna preiskava. — Po zakonu se kaznuje radi prestopka s strogim zapornim, kdor ovadi oblastvu lažno zoper svoje prepričanje, da je storil kdo kaznjivo dejanje, z namenom, da bi se začelo zoper njegovo kazensko ali disciplinsko postopanje. Ako bi mogli to ovaditeljstvo dokazati, ga prijavitelj državnemu tožilstvu in bo v primeru sodbe dolžan plačati tudi vso škodo, ki Vam je bila radi lažne ovadbe povzročena tudi ob hišni preiskavi. Kaj več Vam na pomankljive podatke ne moremo odgovoriti.

»Državni upokojence« Ste državni upokojenci in posedujete hišo, ki Vam nosi mesečno najemnino. Ali vpliva ta dohodek na višino pokojnine. — Pripada Vam celotna pokojnina od plače, osetna draginska doklada in istem odstotku in tudi rodbinska doklada. Neposredni davek, ki ga

morate plačevati, ne vpliva na pravico do pokojnine ali draginske doklade.

F. D. Lj. »Dolžnost najemodajalca« — Po zakonu so najemodajalci obvezani vzdrževati najemno stvar na lastne stroške v rabnem stanju. Ako postane najemni objekt pomankljiv, da ni pripravljen za pogodeno rabo, je najemnik oproščen najemnine, v kolikor je bil najemni prostor neraben. Najemnika pa zadeva dolžnost, da brez odloga naznani najemodajalcu, ako so potrebna kaka popravila, ki se tičejo v najem vzetega lokala, ker je sicer sam odgovoren za škodo. Hišnemu lastniku bi torej morali naznani, da je ograda jaška nad lokalom ob snegu prenzikla, čim ste to opazili. Le v tem primeru bi Vam bil dolžan gospodar plačati odškodnino, ako bi potrebnega popravila ne hotel izvršiti. Odškodnino morete zahtevati le od dotičnika, kateremu morete dokazati krivdo pri nastali škodi.

N. N. Lj. Ali bo dobila Vaša hčerka, ki je dovršila 23 leto in čaka po dovršeni maturi na službo, rodbinsko pokojnino v primeru, da bi Vi, kot njena mati in vdova drž. upokojenka, umrla. — Hčerki pripada do njene omočitve brez ozira na njeno leta starosti rodbinska pokojnina, ki bo znašala le 10% manj, kot jo pa sedaj prejimate za njo in za sebe. Hčerka bi pa izgubila pokojnino v primeru, da bi bila sodno obsojena ali da bi sprejela državno službo ali štipendijo od države ali katerekoli javne ustanove.

V. M. V. Kdo odgovarja za škodo, ki jo je povzročil obrtnikov pomočnik. — Ker Vam je škodo v Vašem stanovanju povzročil pečarski pomočnik ob priliki, ko je popravljal peč, boste mogli s pridom uveljaviti odškodnino le od njega samega. Pomočnikov mojster ne odgovarja za škodo, ker sam ni ničesar zakrivil. V primeru, da bi mogli dokazati mojstru, da se je poslužil nesposobne ali vedoma nevarne osebe za oskrbovanje svojih stvari, bi Vam odgovarjal za škodo, ki jo je taka oseba v tej lastnosti prizadejala. Mojstra ne morete prisiliti, da bi odbil kake zneske od pomočnikove plače in jih Vam izročal, ako pomočnik tega sam ne dovoli — vse dotlej dokler nimate sodbe zoper njega.

H. S. Trbovlje. Ali odgovarjate za škodo, ki bi nastala najemnikom na njihovem pohištvu vsled popraviljanja hiše, ako bi se kljub odgovorbi ne hoteli izseliti pred popraviljanjem hiše. Da se morete obvarovati vsakršne škode Vam svetujemo, da vsem najemnikom odgovorite v odpovednem roku najemne pogodbe potom sodišča. Ako odpovednega roka z najemniki niste dogovorili, jim morete odpovedati v odpovednem roku, ki je v Vašem kraju običajen. Le po sodni odpovedi boste mogli doseči zoper najemnike prisilno izpraznitve, ako bi se v roku ne izselili. Odpoved je vložiti pri pristojnem sreskem sodišču, kjer se nemudoma zgleda na uradni dan.

V. H. Lj. Predvojne Avstrijske obveznice. — Odgovor na slično vprašanje je bil objavljen v nedeljskem »Jutru« od 19. 2. 39. pod K. I. Dr. Sodno postopanje v našem primeru bi Vam prizadejalo le običajne pravne stroške, ker država obveznic še ni prevzela kljub mednarodni pogodbi. O stvari bi Vam moglo dati pojasnila le ministrstvo financ.

K. F. Z. Ali bi mogli sorodniki razveljaviti vašo oporoko. — Ako ste oporoko sestavili sami in jo lastnoročno pisali in podpisali, Vam je sorodniki ne bodo mogli razveljaviti radi oblikovne napake. Vaši bratje in sestre Vam oporoko ne bodo mogli razveljaviti, če tudi jim niste določili nikakega deleža, ker nimajo pravice do dolžnega deleža. Dolžni delež imajo pravo zahtevati le Vaši otroci, ako pa teh ni, pa Vaši roditelji. Ker živi le še Vaša mati, ji boste morali zapustiti dolžni delež. Dolžni delež za mater znaša eno tretjino tega, kar bi dobila po zakonitem dednem nasledstvu, t. j. v primeru, da bi ne zapustili poslednje volje, t. j. eno šestinko Vaše čiste zapuščine.

Kmetijska posvetovalnica

Gnojenje sadnega drevja

A. K. N. m. — Ali škoduje sadnemu drevju, če ga gnojim vsako leto s hlevskim gnojem?

Mnenja smo, da vsakoletno gnojenje s hlevskim gnojem sadnemu drevju bolj škodi kot koristi. Dobro pripravljeno hlevsko gnoj vsebuje precej dušika. S preobilnim dušičnim gnojem pa raste sadno drevo bolj v les kot v plod, namreč bujno raste in slabo rodi. Les in plodovi so radi preoblegla dušika nežnejši in obilnejši za razne gljivične bolezni in živalske zajedalce. Sade je manj stanovitno, rado gnije in je močnejše napadeno od fuziladija. Zadržite se gnojit s hlevskim gnojem vsako drugo ali tretje leto in sicer jeseni, ker pri pomladanskem gnojenju les težko dozori in rad pozebe.

Zasejavanje travnika

J. S. K. — Zasejati mislite travnik in bi radi vedeli, ali naj vzamete samo trave, ali deteljno in travno mešanico. Krmo boste rabili predvsem za mlečno živino.

Za vaše prilike, ko ne mislite napraviti stalnega travnika, bi vam svetovali, da sejate deteljno-travno mešanico, ki daje stalnejši in večji pridelek kot same trave. Redilna vrednost take krme je večja in živina jo bolje izkorišča. Vaša zemlja je dobra in težka, pa ji bo še najbolj odgovarjala kranjska (črna) detelja in laška ljujka. Prve vzemite na jutro, kot mislite zasejati 12 kg. druge pa 4 kg! Travniki vam bo trajal 2 do 3 leta in dajal seno, ki bo radi obilnih beljakovin izvrstno za mlečno kravo. Sejte aprila meseca v strni!

IZBIRA KOKOŠI ZA OGRAJENO DVORIŠČE

S. P. P. 83. Katera pasma bi bila najboljša z ozirom na nesnost v ograjenem prostoru, kje bi dobili jajca oz. piščance, in kakšna hrana jim najbolj prija? — Priporočiti vam moremo belo leshornko, ki je pri dobrem krmljenju in skrbnem negovanju odlična nesnica (nekateri znesajo nad 300 jajc letno). a slaba kolkja. Za nabavo jajc oz. piščancev se obrnite na škojfijski zavod v St. Vidu nad Ljubljano, Marijanišče, ali na društvo »Rejcev malih živali« v Lj. Ker kokoši poleti ne bodo na paši, morate skrbeti sami, da jim boste dajali zelene hrane: solate, ohrovt, zelja, repne cime, trave, detelje in vsak dan cca 3 dkg čistega zrnja (pšenica, oves, ječmen, proso, ajda in koruza, ki pa ima najmanj

beljakovin in je boljša za po zimi). Razen tega jim potrosite peska, jajčnih lupin, ali starega zidnega ometa, da najdejo v njem potrebnega apna za tvorbo jajčne lupine. V zimskem času pa krmito več zrnja (4 do 5 dkg na kljun). Zrnje dajate različne priprave. Za jutranjo hrano pa pripravite žgance iz skuhanega zdrobljenega krompirja, otrobov in zdrobljene suhe detelje. Mlada suha zdrobljena detelja je radi obilo beljakovin izborna krma. Dobro so tudi oljnat tropine, fižolova moka, mesni odpadki, posušene zmlete kosti, sploh hrana, ki ima dosti beljakovin. Tudi pozimi je treba zelene krme, ki je že omenjena, če pa te ni, pa sveža pesa, ki je daje kokušim kljuvati. Tudi pozimi potrebujejo dosti apna.

GNOJILLO ZA KORUZO

B. P. Hum-Ormož. Primanjkuje Vam hlevskega gnojila za gnojenje koruze, katero gnojilo in koliko bi rabili za površino 300 arov? Kje se kupi? — Koruza potrebuje mnogo hrane, ki jo dajemo v obliki hl. gnojila. Gnojenje s kalijevimi in fosforinimi gnojili pridelec precej poveča. Ker bo koruza primanjkovala vseh najvažnejših snovi za rast, je najbolje, da kupite kake mešeno gnojilo. Primeren bi bil nitrofoskal. Če niste nič gnojili s hl. gnojem, vzemite nitrofoskal I in sicer 170 kg, če pa ste porabili hl. gnojil v nitrofoskal II, kakih 100 kg. Gnojila dobite pri kmetijskih druž. Nitrofoskal I. stane 100 kg 175 din, nitrofoskal II. pa 100 kg 144 din. Posipajte ga z roko pred sajenjem in ga zabranajte.

RAK NA JABLANAH

D. S.-R. Jablane imajo rakava obolenja po celem deblu. Ali se da rak odpraviti, ali bi drevesa iskopali, in ali se smejo na ista mesta posaditi druga drevesa? Kako naj razkužite zemljo? Ali je rak nalezljiva bolezen? Kako bi izboljšali travo v sadovnjaku z gnojem? — Rakava obolenja povzročajo gljivica Nectria Galligena, ki se naseli na male ranice na deblu in vejah, kjer razjeda organizem. Odpraviti se raka ne da, kvečjemu ga lahko omejimo, da se bolezen ne širi, in sicer tako, da obrežemo robove ran in jih namažemo z močno raztopino galice, s čimer uničimo gljivice. Celo rano potem zamažemo s katranom, cementom, ali malto, da mrtev del debla ne trohni. Kanadke so v slabi, suhi zemlji in mrzlih legah tej bolezni zelo podvržene. Če so drevesa zelo rakava, bi bilo morda najbolje, da jih izkoplje, vendar je treba to dobro premisliti. Na isto mesto Vam ne bi svetovali takoj posaditi drugih dreves, pač pa počakajte par let in zemljo nekolikokrat globoko prekopljite ter ji primešajte mnogo živega apna, ki bo gljivice pokončalo. Ta mesta zasejte s kako deteljo (mogoče z lucerno), ki bo zemljo pognojila z dušikom. Šele ko se bo zemlja odpočila in bodo gljivice uničene, zasadite nove jablane. Gljivica raka preide tudi na druga drevesa, zato je treba vsak napad raka takoj odpraviti s polivanjem raztopine modre galice in ranice zamazati s katranom ali karbolinejem. Za gnojenje sadovnjaka uporabljajte gnojilce, če vam primanjkuje te, poskusite z apnenim dušikom in to-maževo žilindro (gnojite jeseni!) Sicer pa Vam bi mogli bolj svetovati, če točneje poveste kakšno je zemlja in kakšno je stanje ruše.

Zdravniška

R. S. Zaradi obolenja grla ste se najprej zdravili pri splošnem zdravniku, kasneje pa pri specialistu. Vprašujete, dali je potrebno, da greste ponovno na pregled? Zaradi pomirjenja smatram ponovno zdravniški pregled za umesten. V našem primeru gre po mojem mnenju za kroničen kar-ter grla, čegar zdravljenje traja dalj časa. Ostalih tozadevnih navodil mislim, da mi ni treba ponavljati, ker sta se o tem že podrobno pomenila z vašim zdravnikom.

Vida R. Nadležne koccine po nogah bi bilo najbolje razbarvati z 12% vodikovim prek'som. Nato pa drgnite poraščena mesta s kamnom (Bimsstein), ki ga dobite v vsaki drogeriji.

Ista: Priporočam pretežno rastlinsko hrano in odvajala sredstva v primeru, da je stolica neredna.

N. N. Po mojem mnenju ni opisana liša posledica mazanja z jodom, temveč posledica vnetja (tura). Sčasoma bo vse izginilo brez posebnega zdravljenja.

A. F. Šoštanj: Imate prav. Taka zdravila obstojajo. Obrnite se tozadevno na vašega zdravnika, ker na tem mestu ne prinašam receptov.

Štajerka: Vsako nosečnost spremljajo vsaj v začetku razni neugodni pojavi, ki pa v drugi polovici običajno minejo. Po mojem mnenju ste lahko brez skrbi za usodo ploda. Držite se navodil zdravnika in uživajte zdravila, ki vam jih je predpisal.

Kopalšče V. T. Dve leti imate skoraj neprestano tire po telesu. Voda je bila pregledana, pa niso v njej ničesar našli. Uporabljali ste razna sredstva, vendar ni uspeha. Prebava ni v redu. Zvečer, zlasti pa po kosilu vas peče v želodcu, kakor da ste pili kis. — Z ozirom na slednje moram domnevati, da imate vsaj preveč želodčne kisline, če nimate celo rane na želodcu. Priporočam za enkrat sledečo dieto: sladno kavo, mleko, prepečenec, umetne juhe, jajca, kompote, sadne sokove, prikuhe. Prepečeno pa je: prava kava, vse vrste mesa, mesne juhe, preveč soljena in okisana jedila, poper, paprika in alkohol. Hrano morate dobro prežvečiti. Koliko je obolenje želodca v zvezi s tvorbo turor, je težko reči. Možno pa je, da se bo vam stanje po tej dieti tudi kar se tiče kože izboljšalo, dasi vašemu dosedanjemu zdravljenju ni ničesar oporekati.

Priporočilo: Obrnite se na vašega zdravnika, ker ne morem o tem razpravljati.

Ks. F. B. Preboleli ste kapavico, zlatenico in nekatere gnojne mozolje po celem telesu. Najbolj vas pa muči to, da se počutite zelo utrujenega in zaspanega, dasi spite 10—11 ur dnevno. — Izpuščaji po telesu niso posledica prejšnjih bolezni, temveč jih je smatrati kot samostojno bolezen. Priporočam lahko, večino rastlinsko hrano in skrb za redno odvajanje. Utrujenost, ki jo čutite, je lahko izraz malokrvnosti, odnosno slabokrvnosti, lahko pa je tudi začetni znak, da srce peša. Najbolje bo, da vas pregleda zdravnik.

Miro: Imate malo izbočen nos. Ravno na izboklini opazate razširjenje žilice. Uporabljajte razna sredstva, vendar brez večjega uspeha. — Obrnite se na dermatologa, da vam po odpravi, bodisi da vam izžge

all pa uniči razširjene žilice še na kak drug način. Podrobnejše informacije vam da vaš bližnji zdravnik. Pripominjam, da ni treba v vaši zadevi potovati nikamor izven Slovenije.

Nesrečna M. Povečana temperatura, nočno znojenje, kašljanje krvi so tipični znaki za tuberkulozo. Nesmiselno je v vašem primeru tolažiti se, češ posređi je samemu pljučni katar, ker se s tem samo zamudi čas za druge ukrepe. Ravno tako je tudi nesmiseln vaš obup. Vedeti namreč morate, da je jetika ozdravljiva. V vašem primeru svetujem, da pošljete moža v bolnico, dokler se mu sedanje stanje ne popravi, odnosno dokler zdravnik ne izjavi, da se lahko zdravi v domači oskrbi.

7G8: Upam, da je med tem časom zadeva že urejena.

ŠAH

Slovenska šahovska zveza ima redni letni občni zbor danes ob 10. v hotelu »Orel« v Mariboru. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk predvsem sprememba pravil zveze, zlasti imena, ki je potrebno, ker se zvezo preosnuje v podzvezo j. s. saveza. — Po občnem zboru bo na 12 deskah tekma med reprezentanco Ljubljane ter kombinirano reprezentanco Maribora in Celja.

Četrta naš moštovski turnir za državno prvenstvo, ki bi se bil, kakor znano, moral prvotno vršiti o Božiču, je sedaj ponovno razpisan in bo odigran od 1. do 18. aprila v Zagrebu. Pogoji turnirja so v glavnem isti kakor oni, ki so bili že prvotno določeni. Igralni čas je dnevno od 16. do 20. in od 21.30 do 23.30. Število udeležencev turnirja je omejeno s 16. Inozemskih udeležencev ne bo, pač pa imajo pravico udeležbe trije amaterji, člani Zagreškega š. k. a., ki turnir prireja. Za naše mojstre ostane torej na razpolago 13 mest. Ker pa imamo trenutno v Jugoslaviji 23 moštrov, izmed katerih se jih po dosedanjih izkušnjah vsaj 16 do 18, stalno udeležuje turnirjev, še ni jasno, kako bo vprašanje zasedbe turnirja rešeno v splošno zadovoljstvo. Prijavni rok za vabljenje je do 15. marca.

Čehoslovaško prvenstvo si je osvojil Opošensky, ki je v mat'hu porazil Hermana s 3½ : ½. Kakor znano, sta Opošensky in Herman lani poleti razdelila prvo mesto na turnirju za čs. državno prvenstvo. Match, ki je postal vsled tega potreba, pa je bil odigran šele sedaj.

V Kautsky-jevem turnirju za neoficielno prvenstvo Prage je zmagal Zita z 8½ točkami iz 11 možnih. Drugi je bil Katjetov z 8. Izmed znanih moštrov se je turnirja udeležil samo še dr. Skobřka, ki je z Aderjem razdelil s 7½ točkami tretje in četrto mesto.

Turnir za rusko prvenstvo se začne 1. aprila v Leningradu in bo imel 19 udeležencev. Med njimi bodo tudi Botvinnik, Levenfiš in Lilienthal. Slednji je sedaj izstopil iz madžarskega državljanstva ter sprejel rusko.

Budimpeštanski gambit

Beli: Eliskases **Črni:** Bogoljubov

(11. partija matcha, München, 24. jan.)

1. d2—d4 Sg8—f6

2. c2—c4 e4—e5?

Morda po krivici smatrajo ta gambit kot nezadosten za črnega.

3. d4 : e5 Sf6—g4

4. Lc1—f4

Ostreje, pa tudi nekoliko dvorezno je

4. e4. Sb8—c6

5. Sg1—f3 f7—f6?

Normalno nadaljevanje je Lb4+, 6. Sbd2, De7, f. a3, Sge5, 8. Se5, Se5, 9. e3, Ld2, 10. Dd2. Črni dobi torej sicer kmeta nazaj, ima pa očitno slabšo pozicijo. — S potezo v partiji pa se črni dokončno odpoveduje kmetu, za boljši razvoj, ter igra torej pravi gambit. Poteza je v mojstriški praksi popolnoma nova. Mnogi so jo že doslej priporočali, toda nihče je še ni igral.

6. e5 : f6

Kaj drugega skoro ne pride v poštev.

6. Dd8 : f6

7. Dd1—d2

Morda je 7. Lc1 bolje.

7. Lf8—b4!

8. Sb1—c3 Lb4 : c3!

9. b2 : c6 d7—d6

Za žrtvovanje kmeta ni črni samo bolje razvit, temveč ima radi dvojnega belega c-kmeta tudi prednost za končnico na damskem krilu. Videti je torej, da se je žrtev črnemu izplačala. Kmet, ki ga ima beli več, pa bo na vsak način prišel zelo pozno do veljave.

10. e2—e3 b7—b6

Potrebna izguba časa, sicer sledi zelo neprijetno 11. c5!

11. Lf1—e2(?)

Še vedno je prihajalo c5 zelo v poštev.

11. Lc8—b7

12. o—o Sc6—e7?

Črni hoče seveda dolgo rohrati ter potem začeti z napadom na odprto belo kraljevo krilo. Toda kot priprava za to je bilo vsekakor bolje h6. Poteza daje belemu važno protišanso.

13. Sf4—d4 Sg4—e5

14. Lf4—g3?

Po tej napaki pride črni dokončno v prednost. Pravilno je bilo 14. Sb5!, nakar bi bil moral črni dosledno žrtvovati z o—o—o, 15. Sa7+; Kb8 še enega kmeta.

14. o—o—o

15. f2—f4

Beli torej poskuša čim preje uveljaviti premoč kmeta na kraljevem krilu, kar pa se ne obnese. Črni skakač pride sedaj samo na najboljšje polje, c5.

15. Se5—d7

16. Le2—f3 Sd7—c5

17. Dd2—c3 h7—h5

Med tem ko je napad na črnega kralja skoro nemogoč, ima črni dobre izglede na napad.

18. Lf3 : b7+ Ko8 : b7

19. f4—f5

Sicer bi sledilo lahko g6 ter Sf5.

19. h5—h4

20. Lg3—f4 g7—g5!

21. f5 : g6 e. p. Df6 : g6!

Kljub kmetu manj se črni ne boji končnice. Res bi bili po zamenjavi dam vsi beli kmetje slabi, tako da bi beli najbrž remija ne mogel odreči.

22. e3—e4?

Tako pa se beli samo še izpostavi napadu na odprtih linijah, povrh pa še kmalu izgubi slabega kmeta e4.

22. Se7—c6

23. Sd4 : c6 Kb7 : c6

24. Ta1—e1 Td8—e8

25. Dc2—d1 Sc5 : e4!

26. Dd2—d5+ Kc6—

notar, 16. žale, 20. rapir, 22. em'r, 24.
Alah, 25. Stana, 28. Ajan, 30. urar, 32. za-
to, 35. Ada, 36. ton, 40. pi.

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Otrokom so rekli: »Zdaj imate mater.« Marija Terezija se je z materinsko nežnostjo zavzela zanj. Z razumnostjo in nežnostjo radodarnega srca si je prizadevala, da ne bi samo igrala vloge dobre matere, ampak bi bila res dobra mati. Od kraja se ji je zdelo vse lahko. Najlažja ji je bila nega najmlajšeta pastorketa, triletna Margarete Zofije. Ubogi črviček se je v nekaj dneh tolikanj privadil novega obraza, da je zajokal, kadar se ga je hotela dotakniti druga strežnica. Ob negi tega otroka pa Marija Terezija nikakor ni zanemarjala ostalih treh. Po prvih tednih si je ustvarila sodbo o značajih svojih treh pastorkov: desetletni Franc Ferdinand je bil resen, težko dostopen, razdražljiv, sam s seboj nezadovoljen deček, ki si je bilo treba previdno osvojiti njegovo srce; srečnejše nature je bil osemletni Oton, vesel, prešeren, zaupljiv otrok, ki je bil zmerom dobre volje; štirinajletni Ferdinand Karel je bil najkrotkejši izmed bratov, hvaležen za vsako dobro besedo, a telesno in duševno nerazvit kakor le malo otrok njegove starosti; z njim je Marija Terezija najmanj vedela, kaj bi počela. Vendar je upala, da jo bo ocena, do katere je bila prišla po resnem opazovanju, varovala vsake hude napake v ravnanju z otroki.

Kmalu je spoznala, da je bila vrednost njenih dušeslovnih dognanj in sklepov le majhna. Kar je bilo včeraj pravilno, se je danes izkazalo napačno; kar se je zdelo dopolne samoumevno, ni imelo popoldne nobene veljave več. Franc Ferdinand je bil resen otrok; toda nastopale so ure, ko je norel bolj od razposajenega Otona; in Oton, očetov veseli ljubljeneček, na oko bolj zdrav kakor vsi ostali otroci, je imel slabe dneve, ki so delali razposajenega dečka nedostopnega in zlobnega. Marija Terezija je zaradi tega kmalu opustila svoje nazore in si priznala, da je hotela biti, takisto kakor v Kleinheubachu, izkušenejša sestra otrok, ki so ji bil zaupani v varstvo. To ji pa ni zadostovalo. Hotela je biti mati. Da to postane, je morala presaditi otroke, ki niso bili nikoli okusili materinske ljubezni, v nov svet ter jih izpremeniti v nova bitja.

Ali je bilo to mogoče? Vsaj poizkusiti je hotela. Bivanje na kmetih, v samotnem gradiču Wart-holzu in na gradu Artstettenu pri Pöchlarnu v Nižji Avstriji, zanemarjenem rodbinskem posestvu, ki mu je dajala Marija Terezija prednost pred drugimi, je pospeševalo zblizanje. Nadvojvoda za zdaj ni hotel spraviti svoje mlade žene na Dunaj. Marija Terezija je naročila z Dunaja knjigo, ki je bila izšla tisto pomlad in ki so jo njene mlajše sestre hvalile, ter jo je brala Francu Ferdinandu in Otonu. Knjiga se je imenovala »Potovanje okoli sveta v osemdesetih dneh«, in spisal jo je bil Jules Verne. Mlad žena, ki je najprej samo možu prebrala nekaj strani, je upala, da bo to branje priklenilo dečka ter ponudilo bralki prvo priliko, da

spozna skrite želje, sanje in nagnjenja svojih pastorkov. Osemletni Oton jo je poslušal komaj četrt ure, nato je jel zavijati oči, se spakovati in opo-nasati izraz matčinega lica. Opazila je to, prebrala začeto stran do konca in ga vprašala: »Ne maraš več poslušati, Oton?« Odrešen je poskočil in dejal: »Rajši se pojdem igrat. To, kar bereš, je od sile pušča.« — »Pa pojdi«, je prijazno velela. Zamisljeno je prenehala z branjem, smehlja se pogledala za bežetim in rekla Francu Ferdinandu: »Seveda ga mora dolgočasiti. Premlad je še. Če bi le vedela, kaj naj storim, da bi me imel radi! Tak ljubezniv deček je.« Franc Ferdinand je razburjeno poskočil in zavpil: »Jaz tudi ne maram več poslušati!« Marija Terezija, ki se ji je zdelo, da spremlja branje z veliko napetostjo, je bila zelo presenečena. Franc Ferdinand je bil proti nji doslej vedno zelo plah, zmerom jo je ogovarjal le s tihim, dobrihajočim se glasom. »Zakaj kričiš? Zakaj se razburjaš, Franci?« ga je vprašala. Franc Ferdinand je bil ves prebledel. Hotel je nekaj reči, pa ni spravil glasu iz sebe. Požiral je in se prema-

Nadvojvoda Franc Ferdinand kot dete

govaj, da ne bi zajokal. Nazadnje se mu je mukoma iztrgalo: »On lahko dela kar hoče, zmerom je ljubezniv deček. Naj bo še tako zoprni — ljubezniv deček je. Vse si sme dovoliti, njemu je takoj vse odpušeno! Ljubezniv deček je — zdaj tudi ti tako praviš. In vendar ni res!«

»Zakaj ne? Saj je tako ljubezniv. Takisto kakor ti. Zelo rada vaju imam, obadva.«

»Torej prosim, beri še nekaj časa«, je rekel, in mahoma ga je bila videti sama ošabnost.

Brala je, a niti ona niti on nista bila pri stvari. Franc Ferdinand se je očitno trudil, da bi bil miren ali da bi se vsaj zdelo, da je; jezilo ga je, da se je bil izdal. Mlada žena pa je zdaj vendar že vedela, kaj se je godilo v desetletnem otroku. Ljubosumen je bil. Mlajši brat, ki so ga vsi radi imeli, ga je težil. Resni, mrki otrok je čutil, da ni kos veselemu bratu, ki so ga pogosto oštevali, ki ga je pa oče ljubil in so ga imeli odgojitelji rajši.

Franc Ferdinand se je zdaj bal, da ne bi tudi nova mati razposajenega Otona bolj ljubila kakor njega. Vsega tega Marija Terezija ni vedela.

Sklenila je, da vrne Francu Ferdinandu duševno ravnotežje. Odslej je dajala njemu prednost. Ni se bala, da bi bila zaradi tega krivična proti drugim otrokom; malima dvema ni ničesar jemala. Oton, ki bi se bil utegnil začutiti prikrajšanega, pa ni bil ljubosumne nature. Nikoli mu ni srce dolgo viselo na kakem človeku ali na kaki stvari; hitro je pozabil vsako uslugo, ki si mu jo storil, a tudi vsako krivico. Le časih je postal brez vsakršnega vzroka trmast in uporen ter s presenetljivo zlobnimi, žaljivimi izrazi in kretnjami kazal okolici svoje zaničevanje, tako da si se moral razjeziti nanj in ga kaznovati; že naslednji dan ni ničesar vedel o tem.

Franc Ferdinand je precejneval čar Otonove lahkokrvnosti in prešernosti; iz tega precejnevanja so izvirali vsi kalni, zastrupljeni vrelci njegove zavisti in njegovega ljubosumja. Kar je moral pri Otonu najbolj občudovati, je bila samoumevna lahkota, s katero je mlajši, čeprav je imel, takisto kakor on sam, nežno, slabotno telo, preziral to telesno slabost. Franc Ferdinand se ni imel za slabotnejšega od Otona; a vendar se ni mlajši nikoli utrudil pri igri ali jahanju, temveč šele potem, mnogo pozneje od starejšega brata, ki je moral le prebogostno reči: »Ne morem več.« Pouk v jahanju sta imela skupaj. Franc Ferdinand je nerad jezdil, nobenemu konju ni zaupal, strah mu je zagrenjeval vsako veselje do ježe; Oton je jahel kakor kak huzar, učitelj jahanja ga je moral mnogokrat opominjati, naj bo previden. Kadar ga je konj vrgel s sebe, se je smejal. Kadar je Franc Ferdinand padel s konja, se je hotel tudi on smejati, pa je nehote zajokal, naj se je še tako brzdal in krotil. Prav tako je Oton prekašal starejšega brata pri mečevanju. Oton je bil sicer neroden mečevalec, a boril se je brez skrbi, mečevanje mu je bilo v zabavo, medtem ko je Franc Ferdinand častihleпно in resnobno pazil na vsa pravila in se izkušal odlikovati, kar pa ni pomagalo, da se ne bi bil previdno izmikal vsaki domnevni nevarnosti. Ogorčenje se je srdil na učitelja, ker ni hvalil njegove vneine in ker se je Otonovi prešernosti, ki je kršila vsa pravila, z dopadanjem smejal, namesto da bi jo bil grajal.

Marija Terezija je čutila s Francem Ferdinandom vse, kar ga je bolelo. Uganila je, da se je bila napak potegnila za njegovo ljubezen, ko mu je rekla, da ga ima prav tako rada kakor Otona. Potreboval je človeka, ki bi ga imel rajši kot Otona. Čeprav ji je, kakor vsem ljudem, Oton bolj ugajal, se je vendar namenila, da bo imela Franca Ferdinanda za svojega najljubšega otroka. Mlajši so lahko še čakali; njim ni bilo treba materinske ljubezni. Franc Ferdinand jo je pa potreboval. Marija Terezija mu je hotela dati, česar mu je bilo treba. Ohrabriti ga, je bilo očitno najvažnejši del nje-ne življenjske naloge. Njega je morala pridobiti, morala si je osvojiti njegovo srce. Ljubiti desetletnega, čemerne, muhastega in mračnega pastorka ni mogla, vsaj zdaj še ne; zato je lagala sebi in njemu, kakor je mislila, da je njena dolžnost. Govorila mu je, da je njenemu srcu bližji od ostalih, a da naj tega nikomur ne pove. Val vroče

hvaležnosti ji je planil naproti. Videla je, kako so se Francu Ferdinandu oči zjasnile in zableščale. Videla je pa tudi, kako je to čustvo naglo uplahnilo in kako se je zdrnilo nezaupanje, ki je nastopilo po burnih izbruhih njegove nežnosti. Uganila je njegove misli. Misli si je: »Ali je mogoče, da me ima nekdo rajši kakor njega? Zakaj naj bi me imela rajši? Kako bi neki mogel preizkusiti njeno ljubezen? Zakaj ji ne morem verjeti? Kaj me zadržuje, kaj me dela nezaupljivega?«

Sanjaril je o dnevu, ko najde pogum, da obsuje novo mater s temi vprašanji. A bal se je, da ne bo tega dne nikoli.

Vendar je raslo njegovo nagnjenje do mlade žene, ki jo je imenovala mater. Klical jo je: »Mama«. To je bilo že olajšanje, v tem je bila že nekakšna zjasnitev njegovega življenja. Iskal je njenih oči, ki so ga dobrotljivo gledale, pogostje kakor dobrotljivih, a ravnodušnih očetovih oči.

Odgojitelj mu ni bilo mar. Čeprav so dajali Otonu prednost — zapostavljeni deček se je maščeval s tem, da jim je zaklepal svoje srce. Zid hladne tujosti se je dvigal med njim in med svetom. Ta zid je mogel predreti samo nekdo — Oton; edini on, ki je bil kriv zagrenjenosti starejšega brata. Oton se ni dobiral Francu Ferdinandu, ni se menil za mračna razpoloženja starejšega, niti ni vedel, da mu starejši zavida in se čuti zapostavljenega. Oton ni hotel ničesar doseči — in prav njemu je mnogokrat uspelo tisto, kar je dosegala mačeha s svojim premišljenim osvajanjem le na pol in le redkokdaj. Franc Ferdinand je mnogokrat pozabil, da zavida Otonu. Brata sta pogosto doživljala trenutja skupne sreče, daleč od zlih spotik, ki so nastajale iz različnosti njunih značajev. Kadar so ta trenutja skupne sreče in skupnega zanosa minila, je Franc Ferdinand sovražil samega sebe, ker je bil spet podlegel bratovemu čaru.

Ta čar je zasenečeval otroška leta Franca Ferdinanda.

Dne 18. avgusta leta 1874. so na gradu Wart-holzu kakor vsako leto obhajali cesarjev rojstni dan. Karel Ludvik se je oblekel v paradno feld-maršalsko uniformo in počastil cesarsko slavnost v Reichenau s svojo navzočnostjo. Eden izmed odgojiteljev, ritmojster grof Nostitz, je hotel pripravi nadvojvodi presenečenje. Krasoumni ritmojster je bil zložil poklonitveno pesem, ki naj bi jo nadvojvoda Franc Ferdinand in Oton prednašala pred zbranimi sorodniki in gosti. Štiri kitice; prvo in tretjo naj bi prednašal Franc Ferdinand, drugo Oton; pesem je bila zasnovana v obliki razgovora, začnjenala se je z vprašanjem, kje bi mogla biti dežela, srečnejša od države, ki ji vlada Franc Jozef, in se končevala v četrti kitici s hvalo cesarske hiše, ki naj bi jo prednašala oba princa hkratu. Franc Ferdinand, ki ni bil prijatelj učenja na pamet, se je bil lotil naloge z enako nejevoljo kakor leni Oton, potem sta se pa oglasila v njem vnema in častihlepnje, tako da je sklenil osupiti očeta, mater in vse poslušalce z neprekosljivim prednašanjem; to, da je bil Oton dokaj manj vnet in še pri glavni izkušnji dne 17. avgusta ni znal besedila, ni Franca Ferdinanda prav nič motilo, narobe, upal je, da se bo sam tem bolj odlikoval, čim slabše se bo Oton obnesel.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽ. RAZREDNE LOTERIJE

„Vrelec sreče“

ALOJZIJ PLANINŠEK — LJUBLJANA
BEETHOVNOVA UL. 14obvešča, da je prejela telefonično in brzojavno sporočilo,
od klasne loterije iz Sarajeva, da sta srečkišt. 91965 A $\frac{1}{2}$ in št. 91965 B $\frac{1}{2}$ zadeli dne 4. marca t. l.

po din 100.000.-

Obe srečki sta bili kupljeni v moji kolekturi že v I. razredu. — Ena srečka je bila že včeraj izplačana naročniku, drugi lastnik srečke pa naj se takoj javi, ker ni dal naslova, da dvigne denar.

KOLESA

KUPITE DOBRO IN POCENI
TUDI NA OBROKE pri

H. SUTTNER

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 6.
Brezobvezen ogled!Večja tvornica svile išče
za takoj

TEKSTILNE MOJSTRE

Ponudbe pod šifro »Večletna praksa« na
oglasni oddelek »Jutra«.

Vse velikosti

od 100 — 500 cem

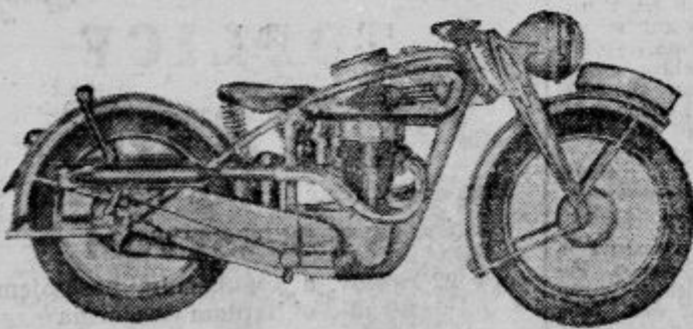
Vsi REZERVNI DELI
na zalogi!

Zastopstvo:

J. HOJNIK

MARIBOR

Franciškanska ulica 13

Bianchi-Victoria

BIOLOŠKI TONIKUM
ZA LASEz novo učinkovito snovjo je priznan
kot odlično sredstvo zoper prhljaj
in izpadanje las.

Trilysin - MASTEN

vsebuje poleg preskušene učinko-
vite snovi Trilysina še fino razpo-
deljen dodatek masti ter služi
odlično onim, ki imajo suhe, krhke
in nelepe lase.Trilysin
MASTEN IN BREZ MASTIVEČJE PODJETJE IŠČE
samostojnega delavca

za popravila harmonik

Namestitev stalna. — Pismene ponudbe z
vsem podatki poslati na Publicitas d. d.,
Zagreb, Illica 9 pod »35953«.

ŠLAGER BERLINSKE AVTORAZSTAVE

HANOMAG 1.3 l. 32 HP

HANOMAG STURM 55 HP

HANOMAG OSEBNI DIESEL 35 HP

Zastopstvo za Slovenijo:

EMIL RUMPEL, Ljubljana, Langusova ulica 7

ZAGREB: ALBION k. d. — STARČEVIČEV TRG 3;

SPLIT: MINE OIL — GEORG STENIER — ZAGREBAČKA 9;

SUŠAK: IVO F. PETRIČ.

MOŠK

Ki trpite na
seksualni ne-
vrstnosti ozir.
impotenci, neza-
dosti funkciji
spolnih zvez,
duševni depre-
siji poskusite:Prospekt na
zahtevo.
Cena din. 110.-
Raspisujemo
diskretno.Lokarna
DELINI
BEOGRAD - KNEZ MIHAILOVA 4
OGL. Red. L.S. 187/1934

RAZPIS

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA
razpisuje mesto

GOSPODINJE

v gospodinjski šoli in internatu »Mladike«.
— V poštev pridejo le take prosilke, ki so
dovršile gospodinjško šolo, imajo dve leti
prakse v kuhni ter so sposobne za meščar-
sko kuhinjo. — Plača znaša 500 din mesečno
poleg brezplačnega stanovanja in hrane. —
Prosilke naj vložijo svoje prošnje do 11.
t. m. pri šolskem oddelku mestnega po-
glavarstva v Ljubljani, Gospoška ulica 15.Predsednik mestne občine ljubljanske
dr. Juro Adlešič l. r.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

AVTOMOBILISTI,

MEHANIKI in potrosaci mazilnih olja

POZOR!

Originalna ameriška ponsylvanska
avtomotorna olja;
Auto »C« olja in auto masti;
Strojna olja vseh vrst;
Cylinderska olja za pregreto in mokro
paro;
Tovorne masti in masti za kroglične
ležaje;
Emulgalno vrtnalo olje;
Kadilino olje;
Riclinovo olje;
Glycerin;
Bela olja za šivalne stroje itd.
stajno v zalogi — zahtevajte ponudbe!

BENC OIL SERVICE,

LJUBLJANA, TIRŠEVA CESTA 35a.

Oglasi v „Jutru“ imajo
vedno največji uspeh!

Umetne oči

Izdelujemo čisto po naravi
za naše paciente.F. AD. MÜLLER SÖHNE,
WiesbadenV LJUBLJANI — v splošni bolnišnici
v očesnem oddelku

dne 13. in 14. marca l. 1939.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.— Dopis in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisovati v pisnu obneno z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak „Jutra“, Ljubljana.

Kampa, kampa

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 17 din

Do staroznane

gostilne pri »Dolgem mostu« imate krasen sprehod od tramvaja z Viča. Postreženi boste z izbornimi kapijo in gosti mi in mirnim jedli. — Za obisk se priporočata A. in F. Pavlič. 4278-18

Pri novem zvonu

nova gostinja v Tacnu se priporoča izletnikom na Smarno goro. Tam boste prijazno in dobro postreženi. Izborna vina, Dobra kuhinja, — plačala širamba koles. 4417-18

Ne pozabite

Kje se boste danes naj bolj zabavali, gotovo da v gostini pri Panju v Vegovi ulici 10. Točna priznava izborni dojenjski cvetec in jina štajerska naravnina vina, dobavljena direktno od vinogradnikov, zato pa kadar hoče dobro vino ce puti in se veseliti mora vedno in ob vsaki priliki samo v Vegovo ulico v gostino k Panju hoditi, v zabavo se pa danes in vsak večer igravo lepi komadi na klavirju, petje itd. 10. — Judno priporočila in vas vabi TONE RUC. 4478-18

Vljudno naznanjam

vsem cenjenim prijateljem, znancem in gostom, da vas bo od danes naprej zopet lahko postregla mama Rava barjava za Bežigrad. 4478-18

Dobra vina!

Priznana cenena kuhinja. Vsako nedeljo koncert salonskega orkestra v gostini Martinec, Zg. Siska. 4487-12

Gostilna Putrich

pridele dandanes domaćo zabavo s plesom. — Izborna vina, gorila in mirna jedila. Vljudno vabljeni. 4558-18

INSERIRAJ V „JUTRO“

Kakor doma se počutite

ko posečate **NOVO KUHINJO** katera vam tudi vedno kvalitetno sveže pripravljena jedila. Se priporoča lastnica **Kmetič Terezija**

G. Th. Rotman: Kapitan Kozlostrelec gre leve loviti

101

A to jima je bilo vse premalo. Stan-ko je bil videl na hodniku lonec z barvo in v njem nekaj čopičev. Urno je skočil ponj. »Le pogledite, kakšen lep obraz naslikam stricu na plešo!« je rekel bratcu in mali hčerki neke potnice, s katero sta se pogosto igrala. Kakor je rekel, tak je storil, ne da bi se bil ubogi stric prebudil iz spanja. Njegov umotvor boste videli na intrinzični sliki!

102

Kar groza je bilo pogledati! Črni la-dijski strežaj, ki je prav tedaj prinesel kavo, je od srabu zatulil in izpustil podnos iz rok; kava, mleko, skodelice, kruhki — vse se je razbilo, razlilo in pokvarilo! Kapitan Kozlostrelec se je ob tem trušču preplasil zdrnil iz spanja. Lahko si mislite, da je pored-nežema korenito izprhal hlače!

Na gori Sinaj

Bilo nekdanj, je vrag bo-ju ponujal raj, a danes raj imaš doma, če tu zaplešeš fokska dva. Go-stitna Kramer. 4567-18

Služba dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 17 din

Pošteno dekle

dobra kuharica, vajena šiva-nja, ki bi imela veselje do prodaje delikatnih sprejem-v v stalno službo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 4291-1

Inženjerka

arhitektka ali gradbenica za vodstvo visokih gradenj — prakso minimum 8 let. — Iščem. Nastop takoj. Javite se na oglasni zavod Smol-ka v Novem Sadu z nazna-čljivimi pogoji. 4289-1

Iščem dekle

16 do 18 let staro, ki bi pomagala pri gospodinstvu, obenem bi se tudi lahko izu-čila v trgovini z mešanim blagom, pridna in poštena. Nastop takoj. Drugo v hiši. K. Prznik, Koharje, pošta Mozirje. 4268-1

Krojaška

pomočnica za velike kose takoj sprej-mem. Naslov v vseh po-šlov. Jutra. 4211-1

Iščem dekle

pridno in pošteno v po-moči gostini in v gospo-dinstvu. Starost nad 22 let. Pomočnica. Gostinja Zupan-čič. Račice pri Zidanem mostu. 4237-1

Frizerka

prvorazredna ki dela vse, dobi takoj mesto. Plača po dogovoru. Ivo Zavanik, frizer, Varaždin, Gajeva 1. 4162-1

Mizarski pomočnik

zmožen samostojno izdelave v stavbeni stroki kakor na primer rolo-okna, zložbe, itd. dobi takoj mesto kot vodja v obratu. Ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja in zahtevki plače na področju Jutra v Mariboru pod »Pri vsej oskrbi«. 4059-1

Mizarja

izurjenega v izdelavi stop-nic (Stiegenbauer) sprej-mem. Ponudbe na M. Ma-ričič, Zagreb 1., poste-stante do 8. marca. 4236-1

Več pletilj

sprejem za rokavice. — Tončka Ogrinc, Alčičeva 33, Ljubljana VII. 4615-1

Uradnika

tudi začelnika, v trg. aka-demiji ali gimn. maturar, — sprejme veleposrednik, Ljubljano. Lastnoročno pi-sane ponudbe z vsemi po-datki in referencami na ogl. odd. Jutra pod »Gibčene«. 4612-1

Pletilje

za fino ročno pletenje — iščem. Naslov v vseh po-šlov. Jutra. 4535-1

Več krojaških

pomočnikov dobrih, iščem za fina dam-ska dela. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4537-1

Mizarja

fanta, pridnega potrebuje-m. Hrana in stanovanje v hiši. Stalna služba. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4539-1

Pakarico

dobro izvežbano, špicerice stroke, sprejmemo takoj v kandidni oddelk. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4541-1

Ceni. damam

sporočam, da sem se pre-selil na Poljanski nasip 32. Janko Cegnar, modno dam-sko krojaštvo. 4540-31

Natakarico

prvotvorno moč, potrebujem za prevzem šanka. Potrebna kavicca din 5000. Ponudbe n. ogl. odd. Jutra pod šifro »Gostilna«. 4548-1

Mlajšo uradnico

popolnoma izvežbano v strojništvu, stenografiji in knjigovodstvu, takoj sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Uradnica«. 4634-1

Šiviljo

za pletenine, »retno in ve-ščo prikrivajanja ter tamburiranja sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 4493-1

Elektrotehnik

absolvent srednje tehni-čne šole, zmožen sloven-ske in nemščine, poročen za projektiranje in potavo-nje, voljašne prost, se sprejme v večji električni, tehnični trgovini. Pon-z navedbo referenc in zahtevkov naj se pošlje na pod. Jutra v Celju pod »Samostojno mesto«. 4581-1

Mesto

k eni osebi na posvestu dobi kuharica srednjih let, vajena hišnih del, vrta, gospodarstva. Ponudbe z navedbo dose-danjih služb in plače na ogl. odd. Jutra. 4573-1

Krojaški pomočnik

za velike komade, star od 20 do 24 let, dobi mesto pri Josipu Ga-berščku v Grižah pri Celju. 4575-1

Šoferja

z din 10.000 kavicje ta-kaj sprejem. k nove-mu tovornemu avtomobilu. Naslov v vseh po-šlov. Jutra. 4576-1

Ključavničarja

— strugarja in ključavničarja s sofer-skim izpitom sprejme Mo-voz, Grosuplje. 4176-1

Brivski pomočnik

prvotvorno moč, intelligen-t, s finim nastopom, ki zna tudi onduditi, dobi stalno službo. Salon Mrak, Radovljica, Gorenjsko. 4156-1

Pisarniško moč

za vsa pisarniška dela z znanjem slovenščine in nemščine v govoru in pisavi sprejmemo. — Pogoji perfektno znanje nemške stenografije, — lahko tudi začelnica, Lastnoročno pisane po-nudbe v nemškem je-ziku s kratkim življe-njepisom in navedbo družinskih razmer ter zahtevki plače na ogl. odd. Jutra pod »Nem-ska stenografija Celje«. 3787-1

Kuharica

dobra moč, sposobna vodstva kuhinje dobro ločice gostilne v Ljubljani dobi mesto najka-sneje do 20. t. m. Naslov v vseh posl. Jutra. 4407-1

Frizerko

prvotvorno moč z zna-njem nemščine potrebu-jem za Bled. Plača od 1200 do 1500 din. Benda Vinko, Erjavčeva 15, — Ljubljana. 4431-1

Šoferja

s kaviclo »najmanj 1000 din ali garancijo sprej-mem takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 4442-1

Izvežbano uradnico

s perfektnim znanjem slo-venškega in nemškega je-zika, nemške stenografije, knjigovodstva zmožno, z daljšo prakso, takoj sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izven Ljubljane«. 4155-1

Maserja in maserko

iščemo za sezono od 15. maja dalje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra z navedbo strokovne naobrazbe, prakse, starosti, referenc in zahtev-ki pod šifro »Kopališče«. 4071-1

Krojaška vajenica

sprejem. Jamnik, Krakov-ski nasip 14. 4225-1

Plačilnega

natakarja ki bi samostojno organiziral in vodil kavarniški obrat samostojno v zdravilišču iše-mo za sezono od 1. maja dalje. Ponudbe z zahtevki in z navedbo strokovne naobrazbe, prakse, starosti, sli-ko in referencije se pošlji na ogl. odd. Jutra pod šifro »Kavcija 3378«. 4227-1

Šofer

trezen, samski, pošten, si-guren vozač na možno iz-kušen mehanik se išče za nastop 15. marca. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Sposoben šofer«. 4229-1

Kuharico in

natakarico iščem za delo. Ponudbe z navedbo dosedanjega zaposlitve pošlji na ogl. odd. Jutra pod »Dežela«. 4230-1

Frizerko -

mlajšo moč sprejme za stalno ali samo za nedelje. Schneider, Dom žale. 4260-1

Brivski pomočnik

dobro delavec starejši, ki je zmožen samostojno voditi brivnico, dobi takoj službo. Jozef Znidarič, frizer, Gol-nik. 4285-1

Dva mlajša gospoda

potrebujemo kot mameka (predvajalca) za veliko mo-dno revio. Potreben je do-bo znanje okrasitve in epa poraja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4519-1

Brivski pomočnik

mlajši, dober delavec, išče službo. Ponudbe na Kramar, Gabrijel, Zagreb, Ilica 188. 4295-1

Zanesljivega hlapiča

rabim. Nastop takoj. Josko Kozlostrelec, trgovina z mešanim blagom Ruše. 4297-1

Fotografskega

pomočnika — usajenega, zmožen s samostojno izdelavo in razvijanjem, dobi takoj službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Orga-nizator«. 4356-1

Frizerko

pridnega in treznega, išče stalno podjetje za takoj-šen nastop. Navedba prakse in dosedanja zaposlitve. Pi-sane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krbene«. 4393-1

Služnik

pridno in pošteno za vsa hišna dela, sprejem. Na-slov v vseh poslovalnicah Jutra. 4463-1

Mlinarja

za valični mlin, iščem. Po-nudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Stalna služba mlinarja«. 4453-1

Delavca

neozhejenega sprejemam takoj za kavicjo 4000.— ali hranilno knjižico. Ponudbe na pod. Jutra v Mariboru pod šifro »Stalna služba«. 4588-1

Dva krojaška

pomočnika za fina velika in mala dela sprejme za stalno. L. Knol, Litijska. 4471-1

Frizerko

mlajšo moč, iščem. Dru-žinska jama. — Bernekarjeva 22. 4522-1

Frizerka

dobro vzdržana v vseh delih dobi stalno službo takoj a' po dogovoru. P. a. a. dobra. Naslov v vseh posloval. Jutra. 4521-1

Krojaško

pomočnico zmožno boljše del, išče modni salon A. Augustin, Gajeva ul. 8. 4499-1

Izurnjeno pletiljo

in šiviljo (entlerco), izvež-bano v izdelavi pletenin, sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4526-1

Foto pomočnika

sprejme takoj Atelje Weiss, Trbovlje. 4533-1

Fotografskega

pomočnika ali pomoč-nico in vajenica ali vajen-ko sprejem. Foto Ho-yunski, Aleksandrova 5, Ljubljana. 4407-1

Pletilje

za stalno sprejem. Po-lanjko, Grosuplje 1. 4547-1

Frizerko

dobro, iščem za stalno službo proti dobri pla-či. Niko Kojč, Poljan-ska c. 1. 4561-1

2 šivilji za perilo

za mlake strave prot do-bri plači, njeni v stanova-nju sprejme za stalno izde-ovalnica perila Dušan Pančev. 85

Stenotipistko

perfektno znanje slo-venške in nemške steno-grafije, išče večje industrijsko podjetje. Služba je do-bra in stalna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Industrija«. 4242-1

Vrtnarja

izurnega in izvežbanega v vseh panogah vrtnarstva, iščem za travo do 15. oktobra. Ponudbe — navedbo službovanja, mesečnega zahtevka in slika na ogl. odd. Jutra pod šifro »Hotel«. 4199-1

Pisarniško moč

amsko, vzdržano v trgo-vini z meškim tiskom, — prakso in perfektnim znanjem slovenščine, nemščine in talijanske v govoru in pi-savi, iščem Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, — mesečnega zahtevka in sli-ko na ogl. odd. Jutra pod »Nakup in prodaja«. 4198-1

Kot inkasat

dobi stalno službo, kdor dobi v avtopodjetju 15 do 20.000 din. Dobra pri-lika za naučiti sofinan-sja. Ponudbe na pod. Jutra v Slovenjem Grad cu pod »Kompanjone«. 4333-1

Frizerka

dobi stalno službo. Pla-ča 250 do 300 din. Hrana in stanovanje. Naslov v vseh poslovalni-cah Jutra. 4336-1

Adjunkta

išče večje gozdno po-seststvo na Dolenskem. Isti mora biti samski, med 30 in 30 letom, mo-že obvladati slovenski in nemški jezik, kakor tudi popolnoma sloven-ski in nemško steno-grafijo in hitro pisati na pisalni stroji, ter ime-ti znanje v knjigovodstvu. Ponudbe pošljite na Gostini urad Karla Adolfa Auerperga v Ko-čevju. 4330-1

Frizerko in briv.

pomočnika prvotvornega delavca sprej-me v stalno službo Koman, Poljanska cesta 13. 4591-1

Frizerko

prvotvorno sodobno ondu-leiko sprejem. Plača 1000 Din mesečno. Polde Habicht, Miklošičeva c. 4, Ljubljana. 4585-1

Polirja

pridnega in treznega, išče stalno podjetje za takoj-šen nastop. Navedba prakse in dosedanja zaposlitve. Pi-sane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krbene«. 4393-1

Služnik

pridno in pošteno za vsa hišna dela, sprejem. Na-slov v vseh poslovalnicah Jutra. 4463-1

Mlinarja

za valični mlin, iščem. Po-nudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Stalna služba mlinarja«. 4453-1

Delavca

neozhejenega sprejemam takoj za kavicjo 4000.— ali hranilno knjižico. Ponudbe na pod. Jutra v Mariboru pod šifro »Stalna služba«. 4588-1

Dva krojaška

pomočnika za fina velika in mala dela sprejme za stalno. L. Knol, Litijska. 4471-1

Frizerko

mlajšo moč, iščem. Dru-žinska jama. — Bernekarjeva 22. 4522-1

Frizerka

dobro vzdržana v vseh delih dobi stalno službo takoj a' po dogovoru. P. a. a. dobra. Naslov v vseh posloval. Jutra. 4521-1

Krojaško

pomočnico zmožno boljše del, išče modni salon A. Augustin, Gajeva ul. 8. 4499-1

Izurnjeno pletiljo

in šiviljo (entlerco), izvež-bano v izdelavi pletenin, sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4526-1

Foto pomočnika

sprejme takoj Atelje Weiss, Trbovlje. 4533-1

Fotografskega

pomočnika ali pomoč-nico in vajenica ali vajen-ko sprejem. Foto Ho-yunski, Aleksandrova 5, Ljubljana. 4407-1

Fotografski

pomočnik (pomočnica) dober retu-fer in kopist, dobi mesto za boljši atelje. Nastop takoj. Ponudbe s sliko in plačil-nimi pogoji ter retu probe na Foto - centrala, Maribor. 4327-1

Manufakturst

vse skozi perfekten, dober prodajalec, dobi mesto v trgovini M. Kramar, Kam-nik. 4326-1

Natakarico

pošteno, delavno, mlajšo, z dobrimi spricvali, zmož-no nekaj kavicje, sprejme gostinja Rudolf Cimpersek, Sevnica. 4329-1

Natakarica

Vse fotoaparate harmonike kolese torbice ročnice nahrbničke porcelan steklo

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Stenmecki
CELJE 20
CENIK ZASTONJ

BLAGO ZA
DAMSKE
PLASCE,
KOSTUME in
OBLEKE ter
vse vrste
SVILE
v najnovijih
modnih vzorcih
R. MIKLAUC
Pri „SKOFU“
LJUBLJANA
INGARJEVA ULICA 3
Pred Skofijo 3
70 letnica
obstoja zato
posebne
ugodnosti!

Vajenca
poštenih starcev, za mizar-
sko obrt, sprejemno. Hrana
v hiši. Mizarstvo »Sava«,
Gajeva, Nebojšnik.
4604-44

Vajenca
takoj sprejme modna
krojačnica Tekavec, Lju-
bljana, Gradišče 4.
4596-44

Zasluzek
Vsaka beseda 50 par da-
vek 3 din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din
najmanjši znesek 12 din

400 barvic
za pihre, sortiranih, —
franki, povzajem, za
100 din nudi Lindi.
Ljubljana 245-1. — Ne
vprašujte, temveč ta-
koj naročite!
4509-3

Pouk
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Abiturient instruiru
vse predmete nižjih raz-
redov srednjih šol. Po-
nude na og. odd. Jut-
ra pod »Stroj« 4408-4

Pouk v angleščini
(Berlitz School) izjem. Po-
nude na og. odd. »Jutra«
pod »Berlitz«.
4382-4

Pouk angleščine
želi dama Ponude na og.
odd. Jutra pod »Dobra me-
toda«.
4457-4

Siromašen
akademik
ki je z odliko dovršil sred-
njo šolo, vreden in izkušen
instruktor, daje instrukcije.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.
4449-4

Dipl. učiteljica
poučuje nemščino, fran-
cosčno, klavir. Dollar.
Mestni trg 5-II. Informa-
cije dopolnite in od
3. do 6.
4506-4

Potniki
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Potnik
dobro vpeljan v drav-
ski banovini, avtomobil-
ski strokovnjak, izkušen
mesto, Ponude pod
»Agilne« na og. odd.
Jutra
4534-5

Potnik
avtomobil za štajersko.
Prekrmuje in medijuri-
še mesto Ponude na og.
odd. Jutra pod »Dobra
vpeljana«.
4536-5

Potnika
manufakturne stroke, potre-
bujem takoj. Ponude na
og. »Klasične« na og. oddelku
Jutra.
4545-5

Dva gospoda
do 30 let stara, stanujoča
v Ljubljani, iščejo takoj za
stalno delo v mestu. Pred-
nogo dober govornik, tr-
govsko verstan, zmožen
male kavičije. Obširne po-
nude na og. odd. Jutra
pod »Vsako delo«.
4195-5

Stalno namestitev
v svojstvu krajevnih zastop-
nikov, kakor tudi zunanjih
posrednikov dobijo sposobne,
mislilne osebe. Ponude na
og. odd. Jutra pod »Za-
varovalnica«.
4165-5

Zaupnike
za Dolensko in Štajersko
učijo solidno podjetje Lep
postarstvo zaslužek za ljudi,
ki imajo kakšne opravke
po vseh. — Ponude pod
šifro »Mimogrede 400« na
og. odd. Jutra.
4078-5

Poverjenike in
zastopnike
agilne in sposobne, po
vseh krajih Slovenije, za
nabiranje članov, var-
čevalcev in posojil-
jalcev. Resnični, vreden
in usposobljeni, nudimo
ugodno priliko traj-
nega zaslužka. Pismene
prijava sprejme Posojil-
nica »Mojo dom« Dvora-
kova 8, Ljubljana.
3970-5

Dragocenost
Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih
cenah

CERNE — juvelir,
Ljubljana, Wolfova ul.
4604-44

Knjige
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Kemijske knjige
posebno z tekstilne
stroke, prodam zelo po-
ugodni ceni. Smid, Ko-
lezijska 19-1, 4409-8

Slovenske pisatelje!
Prešeren, Jurčič, Stritar
Kersnik, Cankar, tudi
posamezna dela kupim.
Ponude na og. odd.
Jutra pod »Pisatelj«.
4383-8

Radio
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Radio aparat
Orion dobro ohranjen
zelo ugodno prodam. Po-
tize se na pošti na Je-
lici.
4449-9

Radio aparat
dobro ohranjen, poceni
prod. Grezovičeva ul. 17
c. IV. nadst.
4314-9

Glasbila
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

B klarinet
popolnoma nov, — ugodno
prodam tudi na obroke v
Mariborski ulici 24.
4273-26

Klavirsko
harmonika
malo rabljena, 120 basov in
register ugodno prodam.
Ponude na og. odd. Ju-
tra pod »Harmonika«.
4247-26

Oblačila
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Več ženskih oblik
in plaščev
dobro ohranjenih pro-
dam. Potize se na pošti na Je-
lici.
4434-13

Plašč
damski temnomoder, e-
leganten, komplet drap,
pomladanski, poceni pro-
dam. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
4505-13

Pridelki
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Semenski oves
vrste »Valis« in beli »Kir-
fer« priznan od osrednje
komisije za semenogostvo,
semenski krompir različnih
vrst, kakor tudi prvotni
jabolčnik ima na prodaj u-
prava Julio Meina.
3533-33

Vino
25 hl čisto naravnega, pr-
vorazrednega dobrega na-
minnega belega vina napro-
daj. Informacije pri J.
Dočmanu, Kol. Hum, št.
18, p. Podčrtetik.
4215-33

Kruh
zdravniško priporočen po dr.
Santnerju (Berlin-London),
ki ga lahko uživate dvakrat
toliko kakor navadnega kru-
ha, je naprodaj v pekarni
Kirbiš, Celje.
4303-33

Prodaj
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Dolga miza
s stoli in klopjo, bela
omara in kredenca na
prodaj. Naslov v vseh
poslov. Jutra 4362-6

Olympia Opel
limuzina, predzadnji-
model, brezhibna, malo
rabljena naprodaj. Cena
skrajno nizka. Ostro-
žnik, trgovina pasov, Na-
bottičnik.
4425-6

Otomane Din 340.
Modroce » 175.
Mreže » 88.
Kauče » 1750.

E. Zakrajšek,
LJUBLJANA,
Miklošičeva 34.

Kisle kumarce
male v kozarcih po 4 do 6
litrov, slane kumarce ala
Znamer prodam. Kozarje št.
90, Tržaška cesta.
277-6

Aparat za
trajno kodiranje
v zelo dobrem stanju, pro-
dam po nizki ceni. Ponu-
de na og. odd. Jutra pod
»Trajno kodiranje«.
4234-6

Spalnico
iz mehkega lesa, prepro-
sto dobro ohranjeno in iz-
sto s postelino — prod.
Adamič, Ljubljana, Malga-
jeva 18.
4209-6

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen, u-
godno prodam. Brejčeva 16,
Šiška.
4284-6

Otroška postelja
cena, skoraj nova, z ogra-
do prodam. Musar, Streli-
ška ul. 10, pritičje.
4288-6

Naročajte
iz Kupčevce drvešnih
in trsnice na Ptujski
gori. Seznan in cenik na
razpolago.
63-6

2 štedilnika
še rabljena, prodam po niz-
ki ceni. Frankopanska ul.
12.
4614-6

Otroški voziček
globok, prodam. Pestotnik
Verovškova ul. 22. Lju-
bljana VII.
4616-6

Otroški voziček
globok dobro ohranjen, —
poceni prodam. Pt. rumska
ul. 21, v podpritičju. —
Ljubljana VII.
4617-6

Lep pult
z nastavkom, ugodno pro-
dam. — Suštar, mizarstvo
Linhartova.
4621-6

Otroški voziček
globok, poceni naprodaj.
Lutman, Vodovodna 77-1
4628-6

Otroški voziček
dobro ohranjen, globok
(avto) prodam. Smolnik,
Medvedova 5b, I. nadst.
4608-6

Globok voziček
poceni naprodaj. Sv. Petra
cesta 41.
4613-6

Otroški voziček
avto, zelo dobro ohran-
jen, ugodno prodam
takoj. Ažbetova 4.
4566-6

Kompresor
za vrtanje skale s enim
revolverjem v uporabi
nem stanju, star ali nov
kupim. Anton Šolinc,
Sv. Jurij pri Celju.
4577-6

Kuhinjsko kredenco
prodam za ceno 200 din,
mrežo kot posteljo za 70
din. In še otroški športni
voziček, visok za 70 din.
— Kremšar, Glince, Cesta IX
št. 14, Vič - Ljubljana.
4452-6

Apna
gašenega 10 m3 poceni
prodam. Vprašati Rožna
dolina, cesta VII-15.
4420-6

Otroški voziček
spertni, dobro ohranjen —
prodam. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
4380-6

Foto aparat
6x9 dobro ohranjen prodam
za Din 250.— Petercel,
Hrenova ul. 14. Ljubljana.
4372-6

Bel pesek
za posipanje vrtno pro-
daje in dostavlja na
dom Tone Huč, Vezgva
ul. 10 Istotam se pro-
da še nekaj voz prima
konjskega gnojla.
4479-6

Perzijske
in druge preproge, ugodno
naprodaj pri Makedoncu,
Ljubljana, Kolodvorska ul.
št. 30.
4448-6

20 A. Z. panjev
čebel
ter nekaj kranjčev, pro-
dam. Cena po dogovoru.
Alojz Loboda, Domžale,
Ljubljanska cesta 104.
4349-6

Otroške postelje
ali bele želene postelje —
kupi hotel Triglav, Boh.
Bistrica.
4323-6

Otroški voziček
dobro ohranjen prodam
Naslov v trafiki Okro-
žnega urada.
4465-6

Prikolico
za Ariel in magnet kom-
biniran z dinamom, pro-
dam, vse v dobrem sta-
nju. Poljanska c. 46.
4485-6

Otroška postelja
bela, malo rabljena u-
godno na prodaj. Šiška
Kavškova 18.
4514-6

Športni voziček
moderen, dobro ohran-
jen prodam po ugodni
ceni. Naslov: Tržaška
c. 27, dorčišče.
4518-6

Fiat 503
prodam za 2.500 din. Gu-
me skoraj nove. Naslov
v vseh posloval. Jutra.
4528-6

PO IZKUSTVIH UTEMELJENO
je javno mnenje — da so
»JUTROVI« MALI OGLASI
NAJUSPEŠNEJŠA POSREDOVALNICA ZA VSE!

Danes 452 ponudb in
popraševanj

Radio Telefunken
moško kolo in lovsko pu-
ško na kroglo, vse v na-
boljem stanju, prodam.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.
4184-6

Na morju
v prometenem kraju, prodam
radi odhoda celokupni in-
ventar hotela. Hotel »S«
bro uveden in vse leto od-
prt. Kupec more napraviti
novo pogodbu z lastnikom
za 5 do 10 let. Potreben
kapital do 160.000 din.
Ponude na og. odd. Jutra
pod šifro »Morje«.
4046-6

Kupim
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Otroški voziček
ali večje knjižne zbir-
ke kupim. Ponude pod
»Knjižnica« na og. odd.
Jutra.
4384-7

Auto, moto
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Mali avto
Ford moderen v popolno-
bena 8 litrov, na pro-
daj. Cena 16.000 din, Na-
slov v vseh posloval. Jutra.
4262-10

Motor 125 ccm
v brezhibnem stanju, poceni
naprodaj. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra.
4267-10

Osební avto
ugodno prodam. Vprašati:
Trčevca c. 75.
4309-10

Kupim Diesel avto
original, 6 do 8 tonski, s
prikolico 12 do 16 ton,
malo tabljen. Ceniene po-
nude 2 opisom znamke,
starosti in cene pod »62366
na Publicitas, Zagreb.«
4119-10

Harley Davidson
100, novejši tipe, komple-
no opremljen, zelo dobro
ohranjen, ugodno naprodaj.
Ciril Metodova ul. 13. priti-
čje, desno.
4622-10

Stare av. mobilne
kupim po ugodni ceni.
Franc Dolenc, Grohar.
Jeva 19, Ljubljana.
4504-10

Avto Opel Blitz
1 in pol tonski, polto-
vorni nov ugodno pro-
dam. Naslov: Blitenc,
Ljubljana, Koblarjeva
11.
4507-10

Več osebnih
avtomobilov
ugodno prodam mehanični
delavnica in garaža Iv. Ko-
pač, Frankopanska 21 —
Ljubljana.
4491-10

Petsedežna limuzina
in 7 sedežni odprt av-
to ugodno prodam. Su-
steršič, Frankopanska 21
4533-10

BSA 350 ccm
sport tipa in moško
kolo, prvotna itali-
janska znamka, zelo po-
ceni naprodaj. Bošič,
Ljubljana, Beethovnova
15-1.
4458-10

Dvosedezni avto
športni v dobrem stan-
ju znamke Peugeot 14
HP zelo ugodno prodam.
Informacije Vodnikova
10, Šiška.
4436-10

Steyer Blitz Ford
avto tovorni, vinska stiskal-
nica, gumij voz za konjsko
vprego, motor na og. za
pogon drobilca proda —
Kristian Franc, Ljubljana,
Trčevca cesta 54.
4624-10

Motor
200 do 300 ccm, dobro
ohranjen, kupim. Ponude
z navedbo cene in znamke
na podružnico Jutra v Slo-
veniji. Gradec pod šifro
»Takoj plačame«.
4340-10

INSERIRAJ
v »JUTRU«!

PO IZKUSTVIH UTEMELJENO
je javno mnenje — da so
»JUTROVI« MALI OGLASI
NAJUSPEŠNEJŠA POSREDOVALNICA ZA VSE!

Danes 452 ponudb in
popraševanj

Radio Telefunken
moško kolo in lovsko pu-
ško na kroglo, vse v na-
boljem stanju, prodam.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.
4184-6

Na morju
v prometenem kraju, prodam
radi odhoda celokupni in-
ventar hotela. Hotel »S«
bro uveden in vse leto od-
prt. Kupec more napraviti
novo pogodbu z lastnikom
za 5 do 10 let. Potreben
kapital do 160.000 din.
Ponude na og. odd. Jutra
pod šifro »Morje«.
4046-6

Kupim
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Otroški voziček
ali večje knjižne zbir-
ke kupim. Ponude pod
»Knjižnica« na og. odd.
Jutra.
4384-7

Auto, moto
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Mali avto
Ford moderen v popolno-
bena 8 litrov, na pro-
daj. Cena 16.000 din, Na-
slov v vseh posloval. Jutra.
4262-10

Motor 125 ccm
v brezhibnem stanju, poceni
naprodaj. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra.
4267-10

Osební avto
ugodno prodam. Vprašati:
Trčevca c. 75.
4309-10

Kupim Diesel avto
original, 6 do 8 tonski, s
prikolico 12 do 16 ton,
malo tabljen. Ceniene po-
nude 2 opisom znamke,
starosti in cene pod »62366
na Publicitas, Zagreb.«
4119-10

Harley Davidson
100, novejši tipe, komple-
no opremljen, zelo dobro
ohranjen, ugodno naprodaj.
Ciril Metodova ul. 13. priti-
čje, desno.
4622-10

Stare av. mobilne
kupim po ugodni ceni.
Franc Dolenc, Grohar.
Jeva 19, Ljubljana.
4504-10

Avto Opel Blitz
1 in pol tonski, polto-
vorni nov ugodno pro-
dam. Naslov: Blitenc,
Ljubljana, Koblarjeva
11.
4507-10

Več osebnih
avtomobilov
ugodno prodam mehanični
delavnica in garaža Iv. Ko-
pač, Frankopanska 21 —
Ljubljana.
4491-10

Petsedežna limuzina
in 7 sedežni odprt av-
to ugodno prodam. Su-
steršič, Frankopanska 21
4533-10

BSA 350 ccm
sport tipa in moško
kolo, prvotna itali-
janska znamka, zelo po-
ceni naprodaj. Bošič,
Ljubljana, Beethovnova
15-1.
4458-10

Dvosedezni avto
športni v dobrem stan-
ju znamke Peugeot 14
HP zelo ugodno prodam.
Informacije Vodnikova
10, Šiška.
4436-10

Steyer Blitz Ford
avto tovorni, vinska stiskal-
nica, gumij voz za konjsko
vprego, motor na og. za
pogon drobilca proda —
Kristian Franc, Ljubljana,
Trčevca cesta 54.
4624-10

Motor
200 do 300 ccm, dobro
ohranjen, kupim. Ponude
z navedbo cene in znamke
na podružnico Jutra v Slo-
veniji. Gradec pod šifro
»Takoj plačame«.
4340-10

INSERIRAJ
v »JUTRU«!

PO IZKUSTVIH UTEMELJENO
je javno mnenje — da so
»JUTROVI« MALI OGLASI
NAJUSPEŠNEJŠA POSREDOVALNICA ZA VSE!

Danes 452 ponudb in
popraševanj

Radio Telefunken
moško kolo in lovsko pu-
ško na kroglo, vse v na-
boljem stanju, prodam.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.
4184-6

Na morju
v prometenem kraju, prodam
radi odhoda celokupni in-
ventar hotela. Hotel »S«
bro uveden in vse leto od-
prt. Kupec more napraviti
novo pogodbu z lastnikom
za 5 do 10 let. Potreben
kapital do 160.000 din.
Ponude na og. odd. Jutra
pod šifro »Morje«.
4046-6

Kupim
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5 din, najmanj
ši znesek 17 din

Otroški voziček
ali večje knjižne zbir-
ke kupim. Ponude pod
»Knjižnica« na og. odd.
Jutra.
4384-7

Auto, moto
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali da-
janje naslova 5

TISOČE ZAHVAL PREJEMA

Takoj ustavi izpadanje las, odpravi prhljaj in vse kožne nepravilnosti. Jači in krepi koren, a lasje, porastejo tudi na plešastem mestu. — Dobi se v vseh odgovarjajočih trgovinah. — Pošljamo po povzetju, cena veliki steklenici z omotom in poštnino vred din 50.—
MORANA — SPLIT.

KLAVIRJI

pianini, harmoniji:

Steinway & Sons,
Blüthner,
Bösendorfer,
Förster, Hölzl,
Manborg

so nesporno najboljši
fabrikati na svetu.
Dobite jih le pri
tvrdki

ALFONZ BREZNIK
LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 7
Majhni obroki, nizka
zposojevalnina. Tudi
preigrani klavirji na
zalogi.

Istotam velika izbira
vseh glasbil, muzika-
lij in strun.

Moški,

ki trpite na seksualni
deprivaciji odnosno
impotenci,

nezadostni funkciji
spolnih žlez, duševni
depresiji, poskusite

OKASA

100 tablet 220 din;
50 tablet 110 din.
Ki so jih mnogi zdrav-
niki preskusili in so kot
hormonski preparat
odobreni.

Pošljamo naravnost. Pošt-
nine ne zaračunavamo.
Lekarna Mr. Rozman,
Beograd, Terazije br. 5.
Izvozna banka,
Reg. S. br. 5732-1934

Klavirji
pianini

Warbinek

so prvostopne kvalitete,
vrhunske cene krasnih in-
strumentov. Konkurencija
je vsem znanim inozem-
skim tvrdkam. Izredne
tonske lastnosti in traj-
nost. Ki so plod dol-
goletne izkušnje v izde-
lavi klavirjev, preseneče.
Zposojevanje po naj-
ugodnejših pogojih.

Warbinek

tovarna klavirjev
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta št. 4
pri Franciškanski cerkvi.

CONTINENTAL

mesечно po Din 200;
za državne uslužbenke
po Din 100.—

Ivan Legat,

LJUBLJANA,
Prešernova 44.
MARIBOR,
Vetrinjska 30.

KLISEJEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

... dokler ga ni primerjala
z Radion belo bluzo!

Vsaka žena pere na svoj način. Vendar pa se boste
tudi Vi takoj prepričali o dobrih lastnostih Radiona,
če primerjate navadno prano perilo s perilom,
pranim s Schichtovim Radionom. Radion odpravi vso
nesnago. Pri kuhanju v raztopini Radiona se tvori
kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi perilo in na
ta način temeljito odstrani vso nesnago. Tako je
Radion belina pojem popolne čistote, uspeh pranja
pa Radion belo perilo.

SCHICHTOV

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

»P« PUBLICITAS
NOVINSKI KATALOG

Naše izdanje za godinu 1939
je izašlo iz štampe
le ćemo ga našim cij. mušterijama
slijedećih dana besplatno
razaslati.

UPOZORENJE!

Na svakoj stranici ovog kataloga
nalazi se naš znak »P«

PUBLICITAS D. D.

ZAGREB — BEOGRAD

vodeći oglasni zavod u državi.

RAZPIS

Obćina HRASTNIK-DOL razpisuje na podlagi članov 86 do všte-
taka 98. zakona o državnem računovodstvu i o državnim licitacijama
za oddajo:

1. Težakih in zidarških del;
2. tesarskih del;
3. krovskih del;
4. kleparskih del;
5. mizarskih del;
6. plekarskih del;
7. steklarskih del;
8. ključavničarskih del;
9. soboslikarskih del,

za zgradbo štiridružinske stanovanjske hiše v Hrastniku.

Licitacija se bo vršila na podlagi sklepa občinskega odbora z
dne 28. februara 1939 v skrajšanem roku dne 22. marca 1939 ob
11. uri dopoldne v občinski pisarni v Hrastniku.

Podrobni pogoji so do dneva licitacije na vpogled v obč. pisarni
v Hrastniku, kjer se dobe tudi ofertalni pripomočki proti odškodnini
din 50.—.

Kavcijo, ki znaša za tuzemce 5%, za inozemce pa 10% prora-
čunske svote, je do 10. ure istega dne položiti pri občinski blagajni.

Občinski odbor si pridržuje pravico oddati dela brez oziroma
na višino ponudbe.

V slučaju, da prva licitacija ne bi uspela, se bo vršila druga
ofertalna licitacija v smislu čl. 94. zakona o državnem računovod-
stvu v skrajšanem roku 10 dni, t. j. 31. marca 1939 ob isti uri, na
istem mestu in pod istimi pogoji.

OBĆINA HRASTNIK-DOL, dne 1. marca 1939.

VODNE
TURBINE

ZA VSE RAZMERE

autom. regulatorje, zatvornice,
opreme za žage in mline

izdeluje in dobavlja

G. F. SCHNEITER,

ŠKOFJA LOKA TOVARNA STROJEV

Prvovrstne reference. — Zmerne cene!

TUDI V DOLINI

»Višinsko sonce«?

V enaki meri kakor sonce na visokih planinah, daje tudi
»Višinsko sonce«. — original Hanau — zdravilne ultra-
violetne, mile in tople žarke. Ni treba več čakati na svoj
dopust tega leta, pa vendar uživajte na soncu. Treba je
samo vklopiti »Višinsko sonce« in takoj kjerkoli in kadar-
koli želite, imate lahko sončno kopanje.

Ako ste bledi in pretrujenji od dela, Vas bo »Višinsko
sonce« posvečilo in koža vam bo potemnila, ako ste vzne-
mirjeni in nervozni! Vam bo »Višinsko sonce« pri-
neslo olajšanje in po-
mirjenje, ako Vam zdrav-
je ni zadovoljujoče. Vam
bodo redna obsevanja z
»Višinskim soncem« po-
pravila splošen počutek.
Za to zadostuje vsega 3
do 5 minut za blagodej-
no sončno kopanje.

Poznate ilustri-
rano brošuro
»Višinsko
sonce«?

Priporočamo vam, da si na-
bavite to brezplačno knji-
žico št. 843-J na 40 straneh
z 18 lepimi slikami v bar-
vah. Zahtevajte to brošuro
pri eni naše navedenih tvrdk,
dobili jo boste takoj in
brezplačno.

Zahtevajte, da vam neobvezno predvajajo »VIŠINSKO
SONCE« — Original Hanau — pri:

Jugoslovensko AEG
Siemens A. D.

Beograd, Kralja Aleksandra 8,
Zagreb, Bogovičeva ulica 1,
Ljubljana, Tyrševa cesta 1a

JUGOSLOVENSKO AEG
Beograd, Brankova ul. 30.

AEG UNION
JUGOSLOVENSKO D. D.
Zagreb, Karadžićeva st. 1,
Ljubljana, Ljvanska ul. 6

Zahtevajte ponudbe in pogoje plačevanja.

»Višinsko solnce« - Original Hanau -

Prosim pošljite mi brezplačno Vašo brošuro št. 843-J

Ime:

Mesto:

Ulica:

668B

V ŠT. VIDU NAD LJUBLJANO

je naprodaj: Johanova hiša z gospodarskim poslopjem vred,
površine cca. 1000 m²; prostor leži v središču št. Vida ob betonirani
drž. cesti in tramvaju. — Pojasnila daje: Dr. KAVEC, št. Vid
nad Ljubljano.

Če boste enkrat kupili v „ROŽA“

cvetličarni boste stalno njen odjemalec, ker ima največjo izbiro krasnega cvetja, najnižje cene in res okusne aranžmaje. — Zapomnite si:

Franciščanska 3, naspr. Uniona, tel. 31-74

LIGNOLIT

Najprikladnejša tla sedanosti!

Brezplačne ponudbe

„LIGNOLIT“

RADEČE PRI ZID. MOSTU

Prvovrstne reference!

za tovarne delavnice restavracije trgovine bolnice pisarne stanovanja i. t. d.

Električna centrala v Krku (otok Krk) išče za 15. ali najkasneje 31. marca t. l. kot prvega

strojnika

samca od 28.—35. let, ki je sposoben, da vrši službo s pogonom Dieslovega motorja Leobersdorf in Ganz in da lahko tudi sam izvede eventualno potrebna popravila. V poštev pridejo oni, ki so bili že nameščeni v slični službi. — Ponudbe z navedbo plače poslati Električni centrali na Krku.

PERJE

Ko'zošje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čohano.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko.

Obavljata se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon šte. 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE. ZAHTEVAJTE CENILN. IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

VODNA SILA

mlin, žaga, stanovanjska hiša

na DUPLICI PRI KAMNIKU bodo prodani

NA JAVNI DRAŽBI

pri okrajnem sodišču v Kamniku, dne 31. marca 1939 ob 8. uri.

Prva skupina:

mlin, opremljen z modernimi valčki, vodna naprava z vzdano turbino, žaga, garaža.

Cenilna vrednost din 398.521.—. Najmanjši ponudek din 199.260.—.

Mlin leži ob industrijskem kanalu s stalno vodo. Vodna sila sama je bila ocenjena na din 90.000.—.

Druga skupina:

stanovanjska hiša, ocenjena na din 65.940.—, najmanjši ponudek din 32.970.—.

Tretja skupina:

vrt s površino 3.409 m², ocenjen na 34.090.— din, najmanjši ponudek znaša din 27.727.—.

Zraven mlina je na razpolago travnik s površino 39.000.— m², last Mestne hranilnice v Kamniku, ki je naprodaj v celoti ali delno, pod zelo ugodnimi pogoji.

Informacije daje odvetnik dr. ŽVOKELJ v Kamniku, tel. št. 9.

GRADBENEGA INŽENJERJA ali STAVBENIKA

oziroma tehnika s prakso sprejme gradbeno podjetje v Ljubljani, z dobro plačo po dogovoru. Prednost imajo dobri kalkulant z dobrim nastopom v občejanju s strankami. — Službeno mesto je stalno. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

»JUTRO« ZAVARUJE!

»VICTORIA«

VODI POVSOD

Zahtevajte cenik!

IZDELOV. GLASBIL

DORJATH JAKOB

LJUBLJANA — Franciščanska ulica št. 3.

Priznana prvovrstna francoska kolesa

AIGLON

Najlažji tek.

VIKTOR BOHINEC, LJUBLJANA

Tyrševa c. 12 — dvorišče

Ready

(beri Redi)

odpravi

maščobo in nečistočo

pranje:

brzo in lahko s pomočjo

jedilnega pribora, kuhinjske posode, kadi za kopanje, oken, steklenic za olje in vino, mastnih krp, keramičnih podov itd. itd.

Brezplačni vzorci pri Vašem trgovcu

moška pisarniška moč

s perfektnim znanjem slovenščine in srbohrvaščine, strojepisja, dober računar po možnosti s prakso. — Obširne ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Marec«.

SPOMLADANSKO BLAGO DOSPELO!

TRPINU, MARIBOR, Vetrinjska ul. 15

Poi delen 6 din, krep desen 8 din itd. pri

2951

DRVA
PREMOG
IVSCHUMI
DOLENJSKA
CEVNA

Za vsako družino najlepša oblačila. — Posebno moške obleke, trenskoti, krasno perilo itd. si nabavite najboljše in najceneje pri

Presker,

Sv. PETRA C. 14.

ZAHTEVAJTE

BREZPLAČNI PODUČNI

CENIK

NAJPOPOLNEJŠIH

GLASBILA

NAJVEČE ODMAČE STROJNE TVRTE

F. SCHNEIDER

HR. DVORSKI DORJATH

IZAGREB

NIKOLICEVA 10

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

valnica — Svetlobakar

MEINEL-HEROLD

IZVORNICE GLASBIL MARIBOR 101

100

uspehov

na

en oglas

v

»JUTRO«

SERIRAJ

V »JUTRO«!

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

ZAHVALA

Ob prerani smrti našega ljubljenega soproga, dobrega očeta, dedka, brata, zeta, strica, svaka in tasta

ZORKA PRELOVCA

SKLADATELJA I. T. D.

izrekamo prisrčno zahvalo gg. zdravnikom in čč. sestram za njihov trud, čč. duhovščini in vsem društvom, ki so se udeležila pogreba s praporci, vsem korporacijam in številnemu spremstvu. Posebej se zahvala za vse krasne vence in poklonjeno cvetje, gg. govornikom za ganljive besede v slovo. Hubadovi župi za občuteno zapete žalostinke, kakor tudi za vsa sožalja.

Maša zadušnica bo v Cerkvi Marijinega Oznanjenja v ponedeljek 6. marca ob 7. uri.

Žalujoča družina PRELOVCEVA in ostali soročniki.

ZAHVALA

Povodom težke izgube, ki nas je zadela ob smrti našega nepozabnega gospoda

FRANCA TURKA

posestnika in trgovca

smo prejeli nešteto izrazov sožalja, kar nam je v težkih trenutkih v veliko uteho in se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebna zahvala onim, ki se niso ustrašili slabe poti in vremena, in ki so prihiteli iz bližnjih in daljnih krajev, kakor iz Ljubljane, Kočevja, Ribnice, Sodražice, Loškega potoka, Loške doline, Čabra, Grahovega, Cerknice, Stične, Cerkelj itd. da spremijo pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja številnim darovateljem krasnih vencev in cvetja, častiti duhovščini, županu in občinskim odbornikom, gasilcem, kakor tudi sreskemu zdravniku dr. Ivancu iz Čabra, za lajšanje bolečin v zadnjih trenutkih življenja našega dragega pokojnika.

DRAGA PRI CABRU, dne 3. marca 1939.

Žalujoča rodbina TURKOVA

ZAHVALA

Ko nas je za vedno zapustil dragi soprog, oče, ded, brat in stric, gospod

JAKOB RUPEL

carinski inspektor v pok.

smo bili deležni toliko izrazov sožalja, da nam je bilo v dobrodejno tolažbo. Zato se vsem, iskreno zahvaljujemo.

Maša začušnica bo 6. marca 1939 ob 6.30 v župni cerkvi sv. Petra.

Žalujoča družina

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

VIDA FLERÉ, roj. Koch, naznanja v svojem in v imenu svoje hčerke Ede ter ostalega sorodstva pretužno vest, da je njen iskreno ljubljeni, nepozabni soprog, najboljši oče, brat, zet, svak in stric, gospod

Viktor Fleré

prokurist Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani

po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, dne 4. t. m. mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 6. t. m. ob 4. uri pop. izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališče v Štepanjo vas, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 7. t. m. ob 8. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

LJUBLJANA, dne 4. marca 1939.

Inserirajte v »JUTRO«!

ZAHVALA

V težkih urah neizprosne ločitve od moje ljubljene žene

ANICE HOČEVAR

sem bil deležen od najinij prijateljev in znancev iskrene tolažbe. Vsem se v svojem in v imenu svojih otrok prisrčno zahvaljujem. Prav posebno zahvalo pa sem dolžan velečastitemu gospodu dekanu za poslednjo tolažbo njene umirajoče duše, gospodu banov, zdravniku za skrb in nego v bolezni in vsem, ki so okinčali njeno zadnje počivališče s toliko prekrasnimi venci. Zahvaljujem se celokupnemu oficirskemu zboru z gospodom komandantom polkovnikom Šaškičevcem na čelu, dragemu prijatelju senatorju dr. Marušiču, gospodu sreskemu načelniku Maršiču in vsem drugim odličnikom ki so spremili drago pokojnico in tako iskreno sočustvovali z menoj, Srčna hvala bratom Sokolom za častno stražo ob mrtvaškem odru, za v srce segajoče žalostinke in številno spremstvo, dalje Godbenemu društvu, vsem gasilskim četam in podinladku JS ter šolski mladini. Najlepša hvala sestri Veri Piklovi za ganljiv govor ob grobu in vsem, ki so s svojo navzočnostjo ali kakorkoli izkazali ljubezen in spoštovanje.

Vsem najtoplejša zahvala!

Slovesno mašo zadušnico bodo opravili v torek, 7. t. m. ob 7. uri v cerkvi Sv. Pavla.

VRHNIKA, dne 5. marca 1939.

Ph. Mr. Stanko Hočevar

Uprava, ravnateljstvo in uradništvo
Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani

sporočajo tužno vest, da je danes preminul gospod

VIKTOR FLERE

prokurist centrale v Ljubljani

Blagemu pokojniku, ki je bil polnih 28 let nad vse vesten in nesebičen naš sodelavec, bomo ohranili hvaležen spomin.

V LJUBLJANI, dne 4. marca 1939.